

IGLO

Inhoudstafel

Globale visie en uitgangspunten IGLO 2
 Rol en betekenis van het intergenerationeel project binnen Europark en Linkeroever 3
 IGLO-project als hefboom 5

Context – Linkeroever 6

Ontwerpcconcepten 8
 Raster vs. Landschapspark 8
 IGLO-Straat 9
 Diagonaal 10
 Strip 11
 Verkavelen woonschijven 11

Krijtlijnen masterplan 12

Globaal plan 15

Integratie van het intergenerationeel trappenstelsel in het masterplan 43

Zoom planonderdelen 63
 Rust- en verzorgingstehuis, Kinderdagverblijf en levensloopwoningentype1 64
 Kleuter- en basisschool 72
 Jeugdcentrum en dienstencentrum, levensloopwoningen 78
 Levensloopwoningen 88
 Parkeergarage Ernest Claesstraat 90
 Publieke ruimte 94
 Raming planonderdelen 101

Ontwikkeling 103
 Haalbaarheid realisatie IGLO-programma 104
 Simulatie verdere transformatie Europark en Emile Verhaerenlaan op middellange termijn 106

Vervolg 111

Raming van de studiekost 115

FIN 117

**GLOBALE VISIE EN UITGANGSPUNTEN
 MASTERPLAN IGLO**

vensterscholen

Activiteiten Centrum Westpoort Vensterschool Hoogkerk			
Datum	Morgen	Middag	Avond
6-10-03		15.30-17.30 uur Nieuwjaar	20.00-22.30 uur Repetitie de Honden
Grote zaal			
Grote zaal 1			
Grote zaal 2			
Sociëteitszaal		10.00-12.00 uur Ouder- & kindzorg	
Handenarbeidlokaal		12.00-13.00 uur Ouder- & kindzorg	
Trouwzaal		13.00-14.00 uur Ouder- & kindzorg	
Muzieklokaal			
Sportcafé			
Spreekkamer 2			
Sporthal			
Computerlokaal			
Technieklokaal			
De Ploeg			
Plectrum			

Rol en betekenis van het intergenerationeel project binnen Europark en Linkeroever

“Een wijk voor en van alle leeftijden als uitdaging en als ultieme doel.” (project-definitie IGLO, p7)

“Het gezamenlijk en multifunctioneel benutten van accommodaties en facilitaire diensten verhoogt de samenhang tussen de functies en garandeert de levensbestendigheid van de wijk. Het delen van ruimten is echter geen garantie dat groepen elkaar ontmoeten of dat zij iets met elkaar doen. Hiervoor is het delen van activiteiten noodzakelijk. Het intergenerationeel project bestaat dus uit een hardware en een software-component, uit ruimten en activiteiten.” (projectdefinitie IGLO, p7)

Implementatie van het IGLO-project

Met het Intergenerationeel Project Linkeroever wil de opdrachtgever een eerste stap zetten in de heropwaardering van Europark op de Linkeroever in Antwerpen. Door de implementatie van een sociale infrastructuur in het hart van Europark wordt het monofunctionele karakter van de wijk doorbroken. Tegelijkertijd is er sprake van een opwaardering van de fysieke omgeving. Met het IGLO-programma wordt aansluiting gezocht met de huidige bewoners en gebruikers van de wijk en tegelijkertijd een sterkere binding gezocht met de ruimere omgeving van Linkeroever. Het IGLO-programma overstijgt het wijkniveau. Er ontstaat een nieuwe centraliteit in Europark die een werkveld heeft voor de ganse Linkeroever.

Het masterplan moet zoeken naar het op een dergelijke manier realiseren van het IGLO-programma opdat er maximale maatschappelijke en ruimtelijke meerwaarden geboekt kunnen worden. Het is duidelijk de vraag van de opdrachtgevers dat het masterplan het intergenerationele aspect van het IGLO-project op een doordachte manier integreert. In de projectnota van NIZW over het Lieven De Keylaan project wordt een “intergenerationele programmeringstrap” als handvat gebruikt. Dit trappenstelsel

geeft een gradatie weer van het intergenerationele gebruik van een omgeving. Het intergenerationeel project is “work in progress”. Er moet continu gezocht worden worden naar een balans tussen het bij elkaar brengen van culturen en generaties aan de ene kant en het behouden van voldoende afstand. Het samen gebruiken van de ruimte en het samen dingen doen moet op vrijwillige basis kunnen gebeuren zonder het gevoel te krijgen dat men in een keurslijf wordt gedwongen. Wij maken gebruik van deze trappen om het intergenerationele aspect in het masterplan beter te duiden. Dit trappenstelsel – lichtjes geïnterpreteerd – is als volgt opgebouwd:

Trap 1: iedereen heeft een plek binnen Europark
Trap 2: elkaar ontmoeten
Trap 3: elkaar leren kennen
Trap 4: elkaar beïnvloeden

Binnen dit trappensysteem hebben wij ook een tweeledigheid aangebracht. Deze heeft te maken met een andere inzet van de “hardware” en de “software”. Trappen 1 en 2 richten zich in hoofdzaak op de hardware van het project. Het werken rond deze trappen zien wij dan ook als het maken van een interessante stedelijke omgeving waar wisselwerking tussen verschillende programma’s en gebruikers kan plaats kan vinden. Trappen 3 en 4 richten zich ook op het organiseren van activiteiten die contacten tussen verschillende gebruikers wensen te stimuleren. Hier is een software-component aanwezig die de hardware-component aanvult.

Trap 1: iedereen heeft een plek binnen Europark.

Het Masterplan moet voldoende aandacht besteden aan het programma van eisen van ieder individueel programma. Enkel op die manier kan iedere gebruiker zich thuis voelen in de voor hem of haar voorziene ruimte. De IGLO-programmering voldoet in principe in de vraag van de verschillende generaties.

Verder denken wij dat het ook van belang is om via kleine ingrepen of toevoegingen aan het programma extra gebruiksmogelijkheden voor deze ruimten te genereren. Via deze toevoegingen zoeken naar een betere aansluiting op de reeds aanwezige dynamiek van verenigingen in de wijk is interessant. Zij zorgen voor het bijkomend versterken van het publieke maaiveld. Deze verenigingen krijgen een extra stimulans en een positie aan het publieke maaiveld werkt drempelverlagend. Bijvoorbeeld het opnemen van bergruimten voor verenigingen aan de multifunctionele ruimte van het diensten centrum. Of het iets ruimer dimensioneren van de turnzaal van de kleuter- en basisschool. Wij voorzien ook nog een paar bijkomende programma onderdelen als aanvulling hierop in een tweede fase van het project. We denken onder meer aan een bedrijfscentrum, kringloopwinkel of atelier.

Met deze programmering menen we een basis te hebben waarbij er voor elke leeftijdsgroep ruimte en mogelijkheden zijn om zich te ontplooien. Hierdoor worden het gebruik en de gebruikers in Europark nog verder gediversifieerd. Verdichten van de wijk met nieuwe programma’s mag de huidige bewoners echter niet het gevoel geven dat er ruimte wordt afgenomen. Eerder omgekeerd, het project moet extra bruikbare ruimte maken zowel voor de nieuwe als voor de bestaande gebruikers van Europark.

Trap 2: elkaar ontmoeten

Het masterplan heeft aandacht voor de samenhang en wisselwerking tussen de verschillende programma’s. De programma’s worden op een dergelijke manier in de ruimte geplaatst dat zij een dialoog aangaan met elkaar en met de omgeving. Een heldere organisatie van de ruimte in het algemeen en de publieke ruimte in het bijzonder is cruciaal. De publieke ruimte wordt duidelijk vormgegeven als een gemeenschappel-

ijke ruimte voor iedereen. Het claimen van – delen van – de publieke ruimte door bepaalde programma’s of groepen wordt ten allen prijzen vermeden. De publieke ruimte heeft een maatschappelijke rol te vervullen. Het is een ruimte buiten de privé-sfeer waar een confrontatie plaatsvindt met de ‘ander’ en het ‘andere’. Door deze confrontatie kan uitwisseling plaatsvinden en wederzijdse belangstelling ontstaan tussen mensen met verschillende achtergronden.

Trap 3: elkaar leren kennen

Het masterplan moet het organiseren van activiteiten in Europark faciliteren. Een sleutelfiguur is hier de locatiemanager die bijvoorbeeld wordt ingezet in de zogenaamde vensterscholen in Nederland. Hij of zij is aanspreekpunt, houdt de agenda van de lokaalbezetting bij, tracht op de hoogte te blijven van noden en behoeften van de verschillende organisaties die gebruik maken van de infrastructuur, houdt de boekhouding bij van de verhuur van lokalen, verzorgt het gebouwbeheer, neemt initiatief tot het organiseren van activiteiten enz. Bijzondere aandacht moet besteed worden aan de positie van de locatiemanager en zijn communicatiemiddelen (ad valvas, ideeënbus, website (waar je zelf een zaal kan reserveren)). Wij zien de lokatiemanager opereren vanuit het centraal gelegen zorgloket van het diensten centrum. Het organiseren van activiteiten zal plaatsvinden in de in de opdracht geformuleerde gedeelde ruimten. De architectuur van deze gedeelde ruimten, de ligging ervan in Europark en de manier waarop deze ruimten een relatie aangaan met de publieke ruimte (toegangen, visuele relaties) moet goed doordacht worden. Toegankelijkheid en laagdrempeligheid van deze voorzieningen is een noodzaak om een optimale werking van het intergenerationele project te garanderen. De mogelijkheid om een relatie aan te gaan met de omliggende publieke ruimte vanuit deze multifunctionele ruimten kan een meerwaarde vormen voor het gebruik ervan.

Naast de gedeelde ruimten uit het IGLO-programma bezit ook de publieke ruimte heel wat potentieel voor organiseren van intergenerationele activiteiten. De publieke ruimte op die manier gaan vormgeven dat er bijzondere mogelijkheden ontstaan voor het organiseren van heel verschillende activiteiten is een bijkomende uitdaging voor het masterplan. De publieke ruimte is immers de ruimte bij uitstek met een zeer lage drempel om in te stappen, om deel te nemen aan een activiteit. Verder kan het masterplan onderzoeken of er mogelijkheden zijn om Europark – al is het maar op bepaalde ogenblikken – een ruimere aantrekkingskracht krijgt dan de schaal van Linkeroever. Dit omdat er ruimte ontstaat voor het organiseren van activiteiten/events (bv. in het kader van de zomer van Antwerpen).

Trap 4: elkaar beïnvloeden

In de hoogste trap binnen het intergenerationele concept ontstaat er een duurzame relatie tussen mensen van verschillende gebruikersgroepen van Europark. Deze relatie kan geïnitieerd zijn door één van de organisaties in de wijk (de school, het RVT, de locatiemanager...) maar stelselmatig een eigen leven beginnen leiden. Gebruikers nemen verantwoordelijkheid voor elkaar. Er ontstaan nieuwe verbanden waardoor ook nieuwe vragen en noden ontstaan vanuit deze gebruikers van de wijk. Het masterplan moet bijdragen tot het realiseren van een ruimtelijke en organisatorische structuur voor de wijk die makkelijk op deze nieuwe randvoorwaarden kan inspelen. Een stuk openheid in deze structuren is noodzakelijk. Op deze manier wordt er ruimte gelaten voor een stuk zelforganisatie: mensen organiseren zelf activiteiten, maken zich plekken eigen...

IGLO-project als hefboom

Het IGLO-project staat niet op zich. Het IGLO-project inzetten als hefboom voor de verdere herwaardering van Europark is cruciaal. Een verdere transformatie van het Europark op middellange termijn moet gericht zijn op vier pijlers:

Versterken van de bestaande zorg-cluster:

Op termijn kan de behoefte ontstaan om programma's van de zorgcluster uit te breiden. Bijvoorbeeld de uitbreiding van het dienstencentrum of jeugdcentrum, nood aan extra levensloopwoningen in de wijk...Het masterplan moet onderzoeken op welke manier deze toekomstige aanpassingen aan het IGLO-programma een plaats kunnen krijgen.

Aantrekken van programma buiten de zorgsector dat een meer gedifferentieerd gebruik door een meer gedifferentieerde groep van gebruikers verder kan stimuleren:

Er moet gezocht worden naar programma's die een interessante wisselwerking kunnen aangaan met het ruimtelijke en sociale milieu van het Europark in zijn geheel en het IGLO-programma in het bijzonder. Eén van de uitdagingen van het masterplan is nagaan of er nog mogelijkheden zijn voor de realisatie van andere programma's op de site nadat het IGLO-programma gerealiseerd is. Hieronder een niet limitatieve opsomming van een aantal programma's die een duidelijke meerwaarde voor de site kunnen betekenen:

- Kringloopwinkel en –atelier: het publiek dat aangetrokken wordt door een kringloopwinkel is zeer divers van aard. De koppeling van een atelier/herstelplaats aan deze winkel maakt het mogelijk om er een opleidingsluik aan te koppelen.

- Bedrijvencentrum (cfr. bedrijvencentrum Noord-Oost Antwerpen): een bedrijvencentrum trekt starters aan binnen zeer verschillende sectoren van de economie. Zo kunnen bijvoorbeeld mensen die binnen de creatieve sector werken een interessante meerwaarde leveren aan het sociale milieu in Europark. Er kunnen projecten opgestart worden vanuit bedrijfjes in het bedrijvencentrum voor de wijk.

- Stadsklassen: Het op een bijzondere manier leren kennen van de

stad door jongeren. Tegelijkertijd kan het organiseren van stadsklassen in Europark een introductie zijn van het intergenerationele project bij andere scholen over heel Vlaanderen of zelfs nog ruimer.

- Jeugdherberg: Op wandelafstand van het centrum van de stad gelegen. Trekt een zeer divers en multicultureel publiek aan.

- Andere kleine programma's (internetcafé, ruimte voor zelfstandigen ...)

Differentiëren en opwaarderen van het huidige woningaanbod:

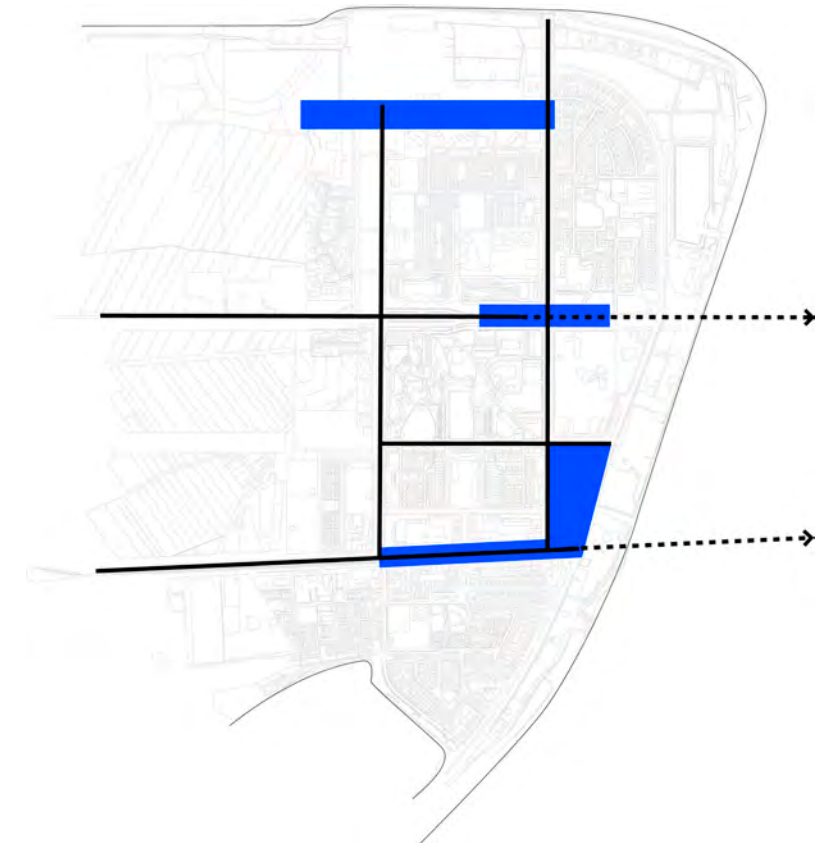
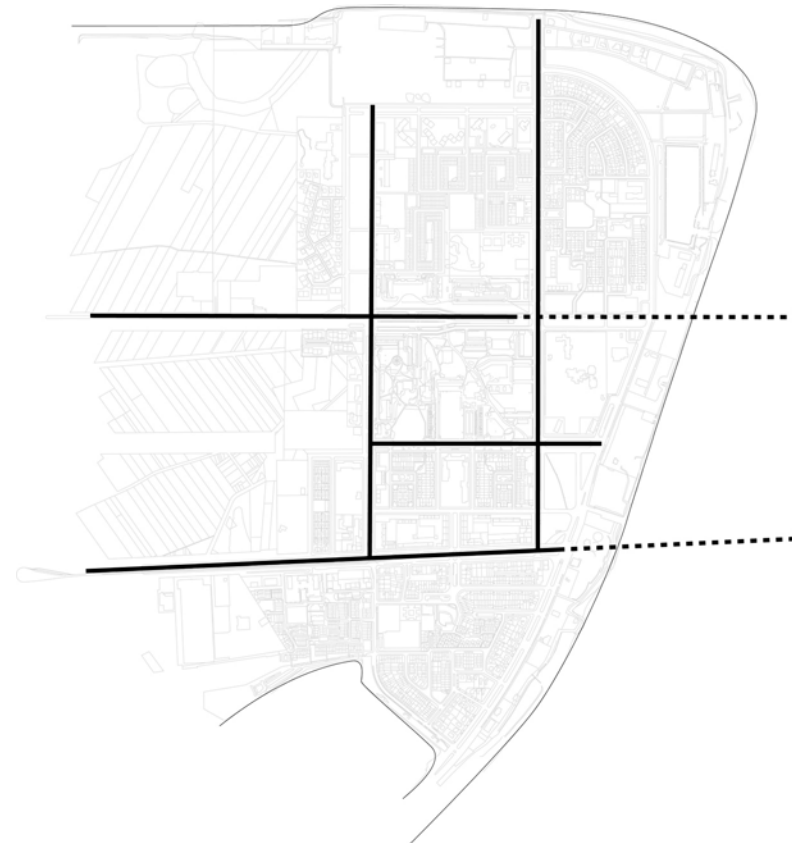
Het huidige woningaanbod in Europark bestaat bijna volledig uit sociale woningen. In heel wat gebouwen zijn er zeer kleine wooneenheden en is er een weinig kwalitatieve ontsluiting van deze woningen in het gebouw (zeer lange en donkere gangen). Het gebrek aan kwaliteit heeft geleid tot een concentratie van minder gegoeden in deze wijk. Een doorbreking van deze situatie is slechts mogelijk indien ook andere woonmilieus worden aangeboden. We denken hierbij vooral aan een gefaseerde strategie om delen van de appartementen in de woontorens te transformeren tot koopwoningen of huurappartementen in de private sector. Dit betekent minder maar kwalitatievere woningen in Europark

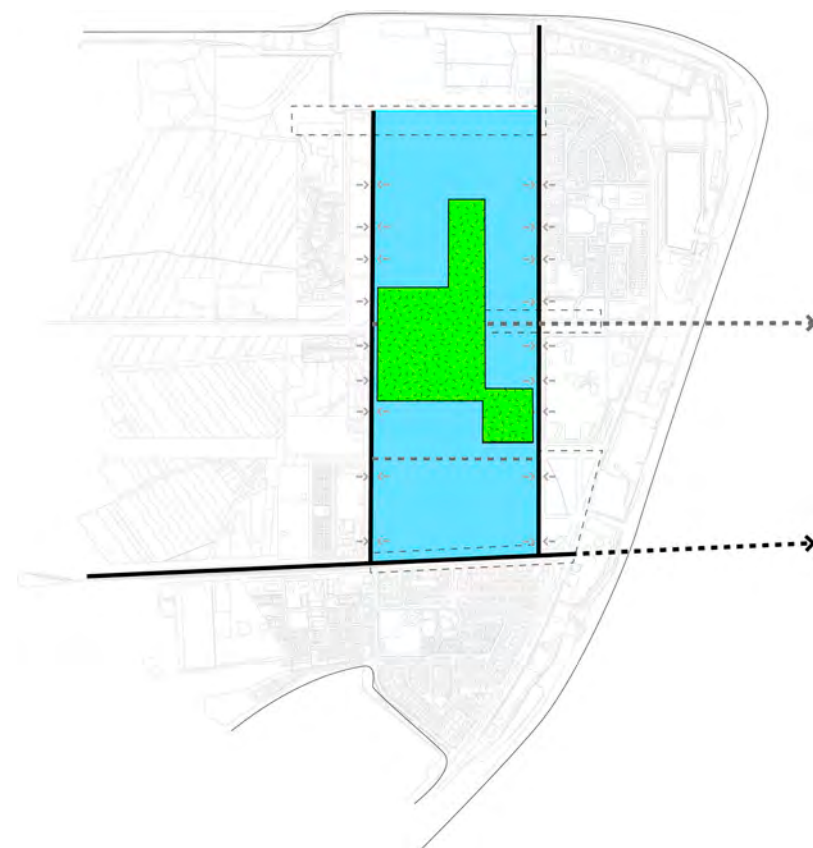
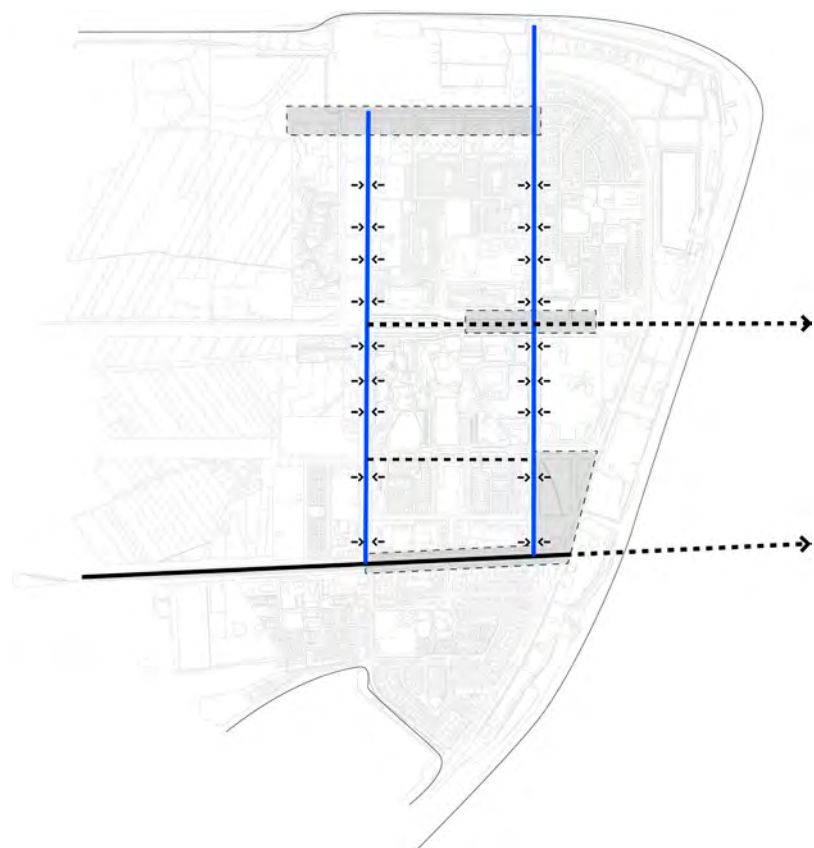
Kwalitatieve inrichting van de publieke ruimte:

Met het IGLO-project wordt een aanzet gegeven tot de opwaardering van de publieke ruimte binnen Europark. Dit moet zeker verder gezet worden in het streven naar een globale verbetering van deze wijk.

CONTEXT LINKEROEVER

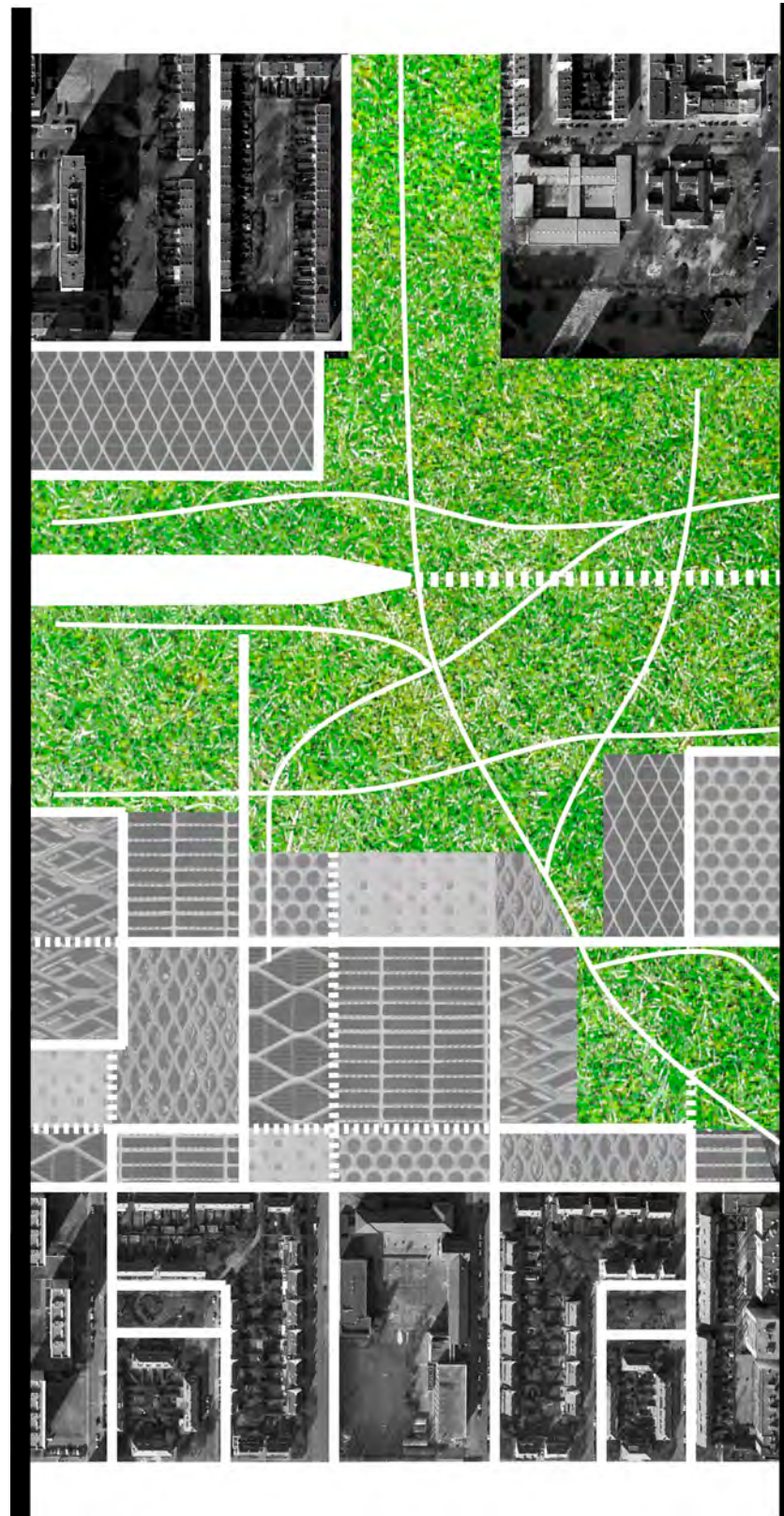
De Linkeroever in Antwerpen kent een sterke structuur van grote boulevards die een quasi orthogonaal grid markeren van dit woongebied aan de Schelde. Vanuit het Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan Antwerpen wordt aangetakt op deze boulevards om een stedelijke impuls te geven aan Linkeroever. Op een lager schaalniveau lijkt een nuancering noodzakelijk. De Halewijnlaan en Gloriantlaan zijn sterke assen die aantakken op de Blancefloerlaan. Deze boulevards zijn in staat een verdere dynamiek op schaal van Linkeroever op te vangen. De Emile Verhaerenlaan en de De Costerlaan hebben ons inziens echter weinig potentie/kwaliteiten als boulevard. Om de kwaliteit en samenhang van het woonweefsel tussen Gloriantlaan en Halewijnlaan te verbeteren worden deze versmald en krijgen zij een vergelijkbaar statuut als andere oost-west georiënteerde woonstraten. Op deze manier krijgen we het beeld van een gedifferentieerd woonmilieu opgespannen tussen Gloriantlaan en Halewijnlaan. Een aantal plugs met stedelijke voorzieningen zoals voorgesteld in het GRSA. En, centraal in deze woonstrip een park dat de potentie heeft om een heus stadspark voor Linkeroever te worden.

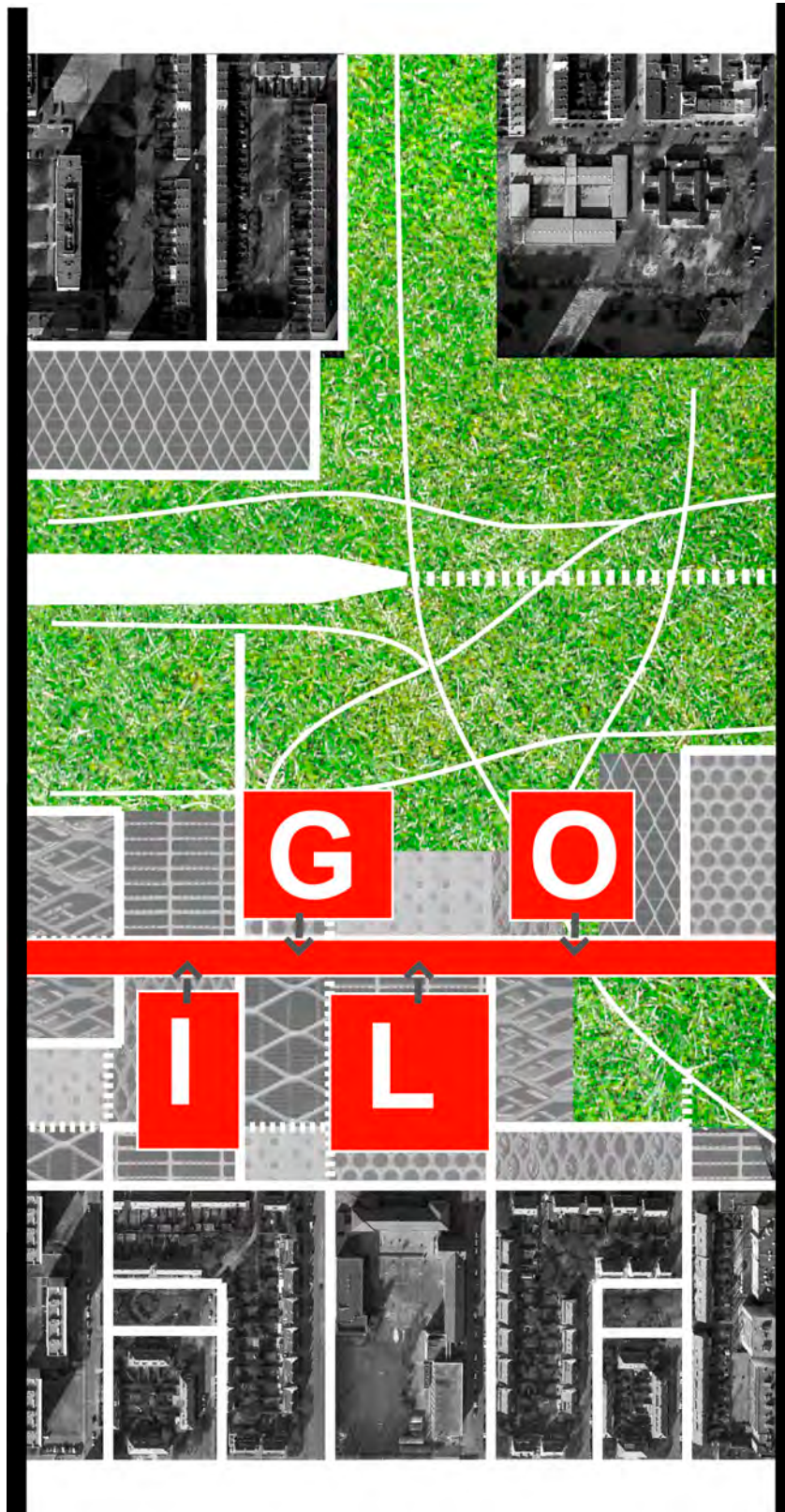
ONTWERPCONCEPTEN

raster vs. landschapspark

In Europark heeft enkel de grote schaal – daar waar zij nog ervaarbaar is – duidelijk kwaliteiten. De woonblokken in het “natuurlijke” landschap verwijzen naar een ideologie die lucht, licht en groen... wou introduceren in de dagelijkse omgeving van een woonwijk. De kleinere korrel lijkt minder doordacht en eerder toevallig ingebracht. Dit geldt zowel voor de bebouwde ruimte als de buitenruimten. Deze dubbelheid genereert een onduidelijk landschap waar een aantrekkelijk perspectief steeds afgewisseld wordt met iets dat er slordig en benauwd uitziet. Ook de samenhang binnen Europark en de relatie met zijn omgeving wordt hierdoor aangetast. Het introduceren van een “raster” zorgt voor verweving van Europark met zijn omgeving. Dit raster brengt een schaal in de ruimtelijke structuur die reeds ten zuiden en ten noorden van Europark aanwezig is. Eenheid wordt nagestreefd binnen de vrij in te vullen velden met een kleinere maaswijdte dan de maaswijdte van Europark. Zowel gebouwd als niet-gebouwd programma kunnen in deze velden een plaats krijgen. Het “landschapspark” tracht de relictten van het landschap aan elkaar te smeden. Het landschapspark blijft niet binnen de grenzen van de wijk Europark. In het noorden krijgt zij een tentakel die centraal in de wijken trekt en op deze manier een centraal park realiseert voor de ganse woonstrip opgespannen tussen Gloriantlaan en Halewijnlaan en in het zuiden begrensd door de Blancefloerlaan en in het noorden de Esmoreitlaan. Door de samenhang te verhogen en het park landschappelijk kwalitatief in te richten kan het aan betekenis winnen en neemt ook de gebruikswaarde toe. Door deze tweedeling – tussen raster en landschapspark – ontstaat er in Europark kwaliteit in de verschillende schalen. Het grote landschapspark versus de kleinere groene kamers in het raster. De woonblokken – in raster of landschapspark – versus de lagere bebouwing binnen het duidelijke kader van het raster.

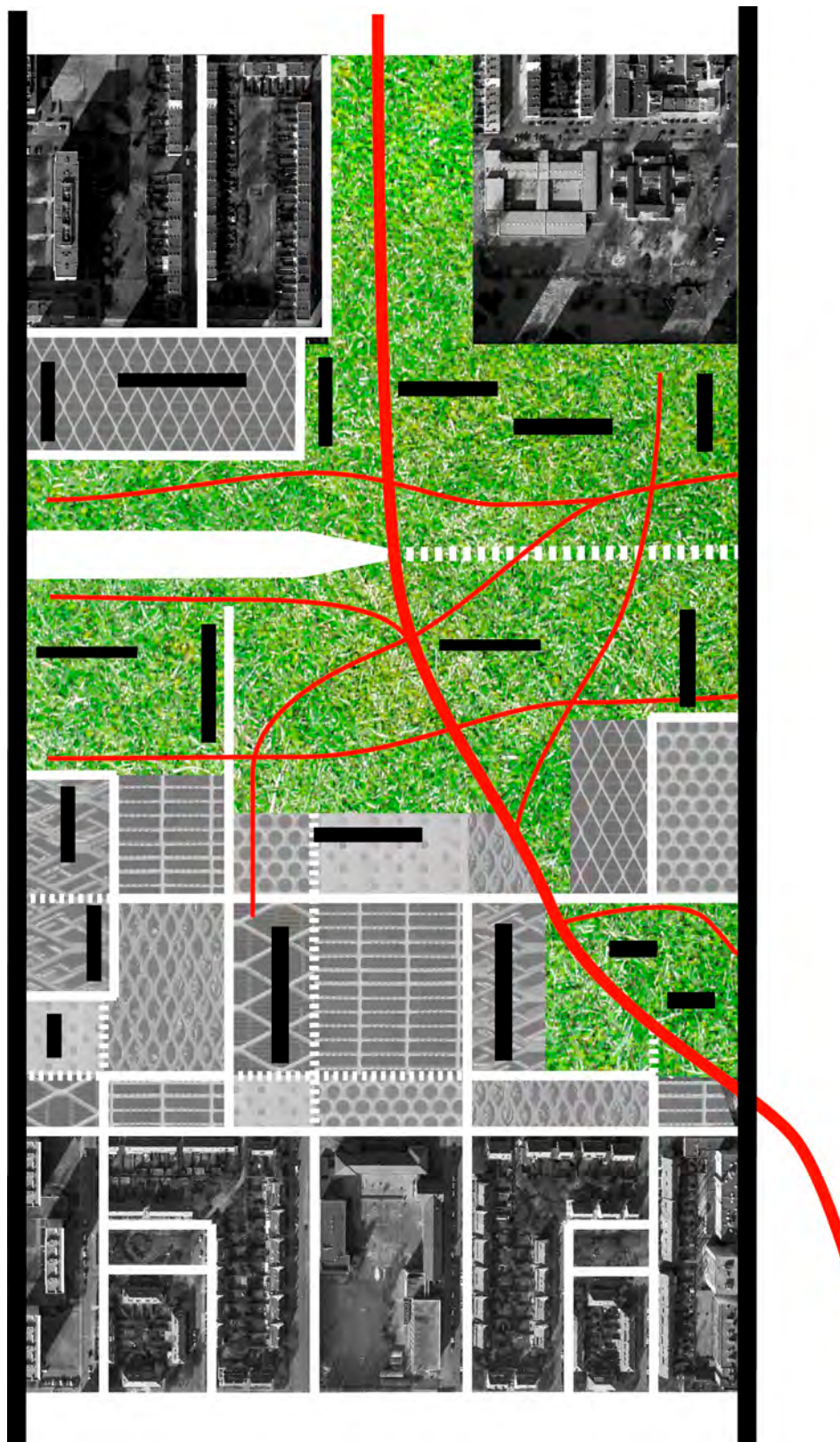
IGLO-straat

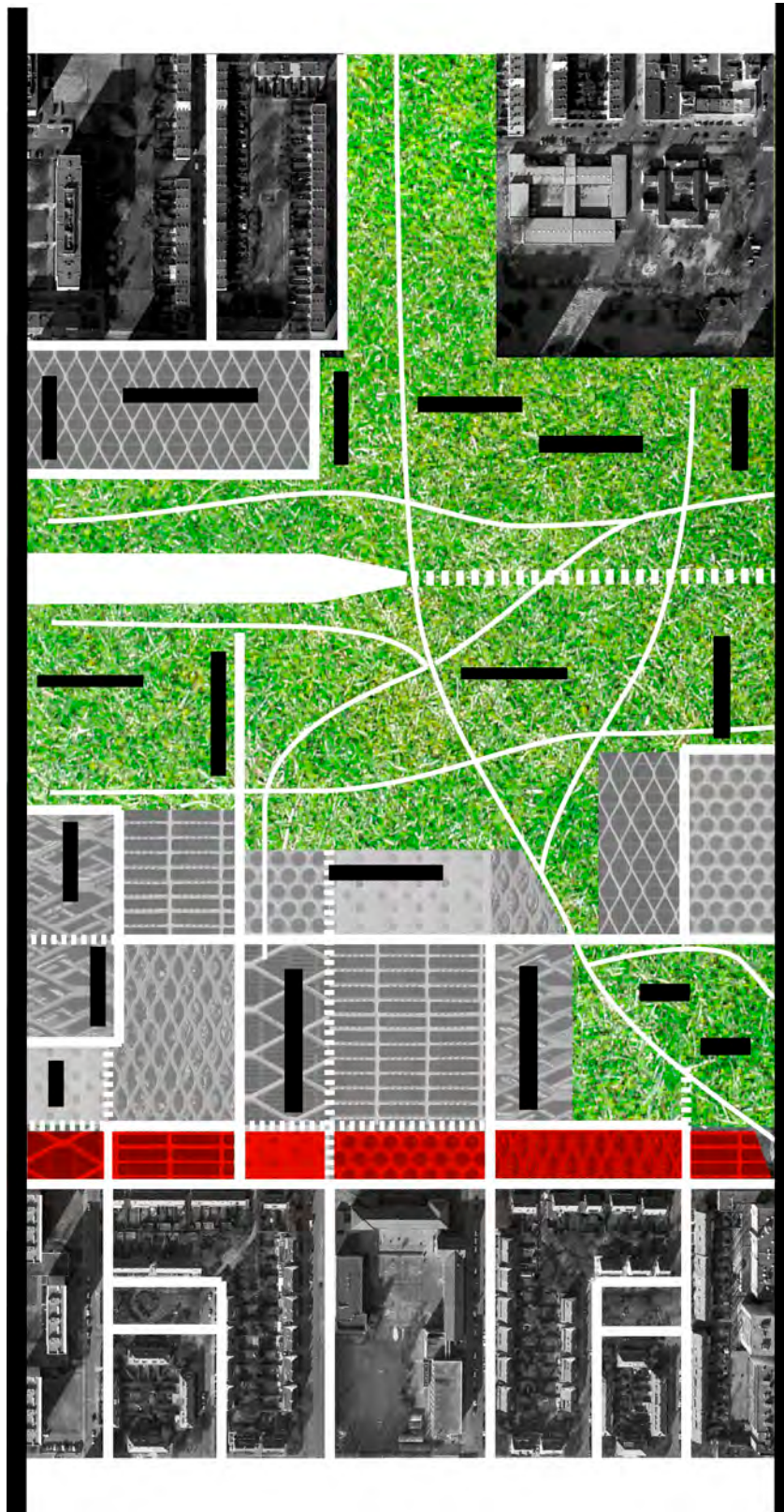
In Europark zijn vandaag een beperkt aantal voorzieningen aanwezig. Deze zijn nogal achterin gelegen en moeilijk te bereiken. Ook de relatie van deze voorzieningen met hun directe omgeving laat te wensen over. Veel achterkanten, onduidelijke toegangen, vuile doorsteken ... Om zowel ruimtelijke redenen als ter ondersteuning van het intergenerationele aspect wordt er geopteerd om de publieke voorzieningen in Europark te concentreren langs een straat, de IGLO-straat. De straat is het zwaartepunt van het raster in Europark. De IGLO-straat geeft het IGLO-programma een duidelijk adres en verhoogt de samenhang tussen de reeds bestaande voorzieningen. Tegelijkertijd vormt zij een interessante oost-westverbinding tussen Schelde en het recreatief en natuurlijke landschap van Linkeroever. Het concept van de straat maakt het mogelijk dat er zich naast het IGLO-programma en de bestaande voorzieningen ook nog andere programma's kunnen nestelen. Bepaalde programma's liggen misschien iets verder uit elkaar maar de straat is het bindend element. De publieke programma's langs de straat oriënteren hun publieke delen maximaal naar de straatkant. Aan de IGLO-straat liggen ook de "gedeelde ruimten", de ruimten die polyvalent ingezet kunnen worden ter bevordering van het intergenerationele aspect van de wijk. De straat zal de meest intensief gebruikte ruimte worden van het Europark. De bekendheid ervan zal bijdragen tot de identiteit van de wijk.

diagonaal

De diagonaal koppelt het Europark op het Frederik Van Eedenplein en maakt de verbinding met het centrum van Antwerpen (op slechts 20 minuten wandelafstand). In een optimaal scenario maakt de diagonaal de verbinding over de De Costerlaan naar het noordelijke deel van Europark en linkeroever. De diagonaal is de ruggengraat van het landschapspark. Hij is oriënterend en is drager van de grootste flux in het park. Daarom krijgt de diagonaal een meer gearticuleerde vormgeving. De Chicagotoren vormt een landmark langs de diagonaal en markeert op die manier de IGLO-straat en het IGLO-programma in de ruime omgeving.

strip

De huidige Emile Verhaerenlaan is een moeilijk leesbare groene ruimte. De bestaande bebouwing aan de zuidzijde heeft niet het karakter van boulevardbebouwing. Ook binnen het globale concept van Linkeroever (zie boven) is een verdere uitbouw van de Emile Verhaerenlaan niet wenselijk. Het bebouwen van deze boulevard – een strategie die in het GRSA ook voorgesteld wordt voor andere locaties voor Linkeroever – versterkt de binding tussen Europark en de zuidelijke wijken. Tegelijkertijd wordt hier de mogelijkheid gecreëerd om nieuwe woonmilieus te ontwikkelen die de diversiteit in en om Europark kan verhogen. De verschillende velden van de strip worden contextueel ingevuld.

verkavelen woonschijven

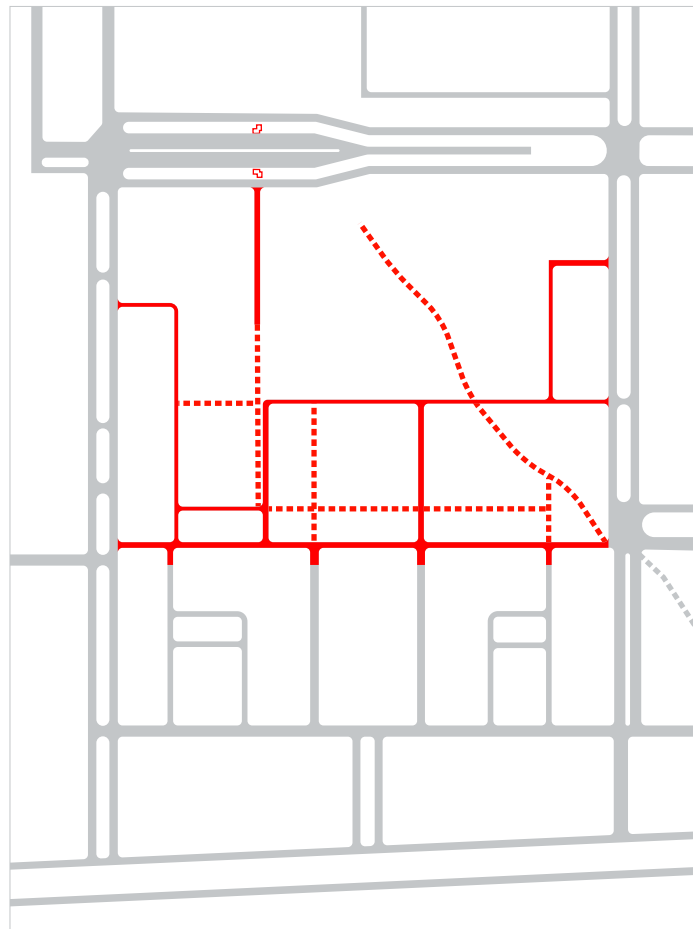
De woonschijven in Europark kunnen een opknappbeurt gebruiken. Het zijn niet enkel de troosteloze en zeer gesloten sokkels die aan vernieuwing toe zijn. Ook op de verdiepingen is er weinig kwaliteit te vinden. De zeer kleine woon-eenheden en de soms onaantrekkelijke lange gangen die deze woningen ontsluiten zijn verstoken van licht en lucht. Ook de balkons zijn krap en op hoogte niet altijd bruikbaar. Het herverkavelen van deze woonschijven met als doel de woonkwaliteit te verbeteren is op termijn een noodzaak. Verschillende strategieën kunnen hier gehanteerd worden. Aanpakken van de sokkels om het maaiveld aantrekkelijker te maken is er slechts één van. Een onderscheid introduceren tussen het hoog wonen en het laag wonen in deze woonschijven is een andere. Op de lagere verdiepingen kunnen er dan ruimere terrassen voorzien worden, kan eventueel gewerkt worden met passerelles aan de buitenzijde. Op de hogere verdiepingen kan meer ingespeeld worden op het uitzicht.

KRIJTLIJNEN MASTERPLAN

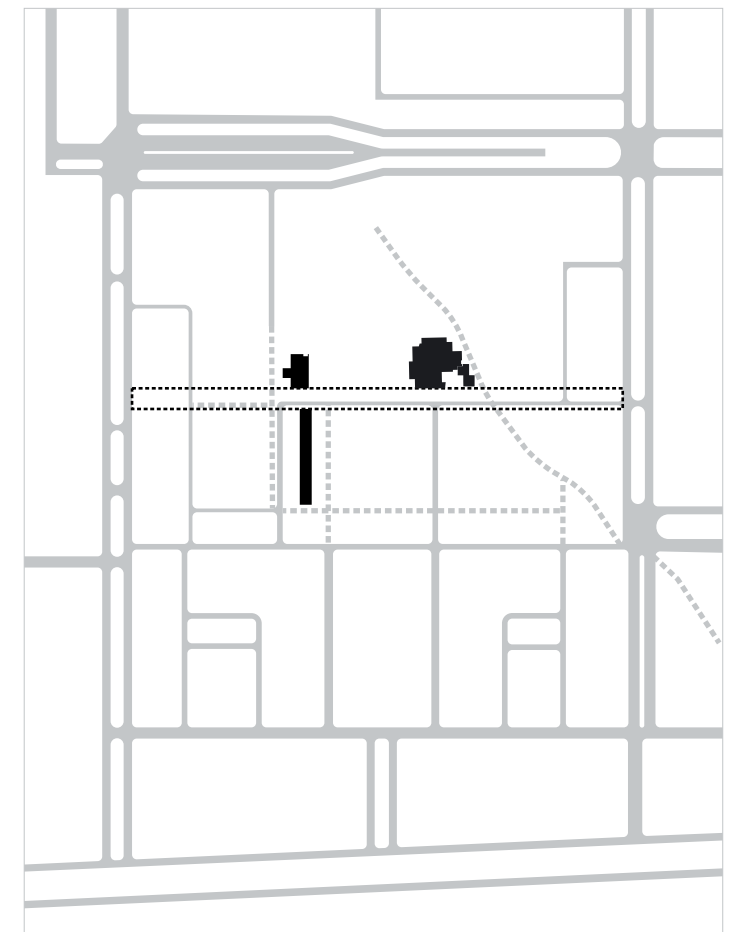
continuïteit van lijnen

doortrekken van de straten van de omliggende buurten, zicht op toegangsgebouwtjes Waaslandtunnel, de diagonale verbinding met het Van Eedenplein

straat met strakke rooilijnen

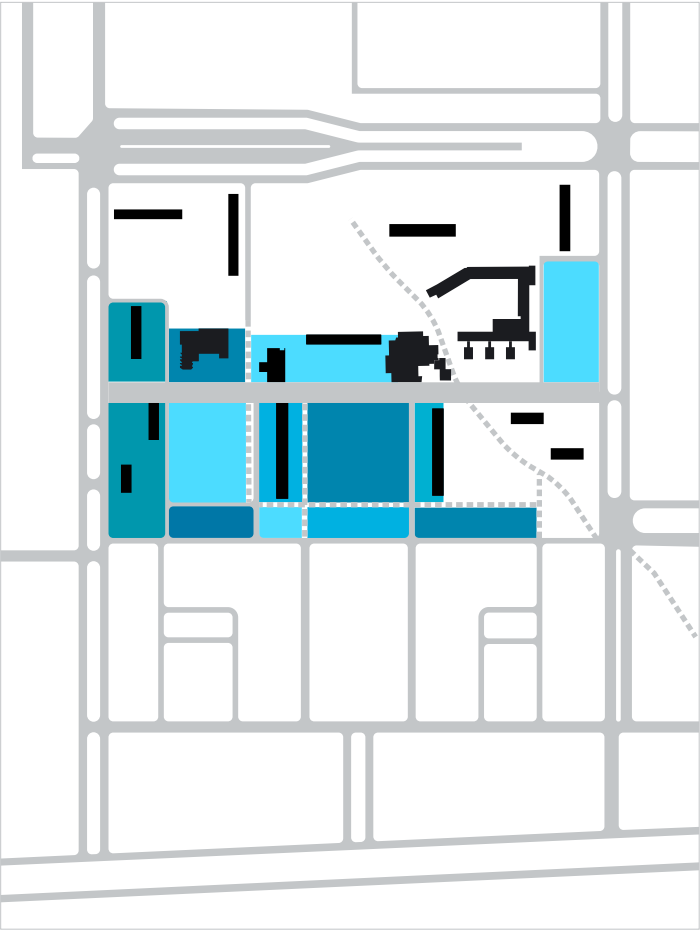
Opgespannen tussen voorzijde LIDL, noordrand blok 10 en zuidgevel kerk

grenzen landschapspark

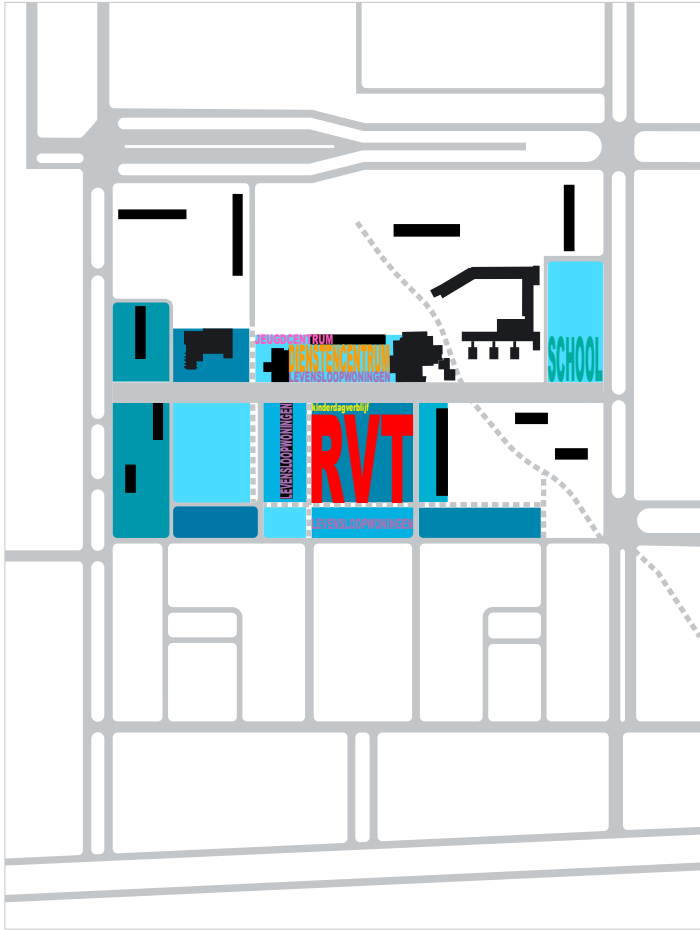

ontwikkelingsvelden

***plaatsing van het IGLO-programma
in de ontwikkelingsvelden***

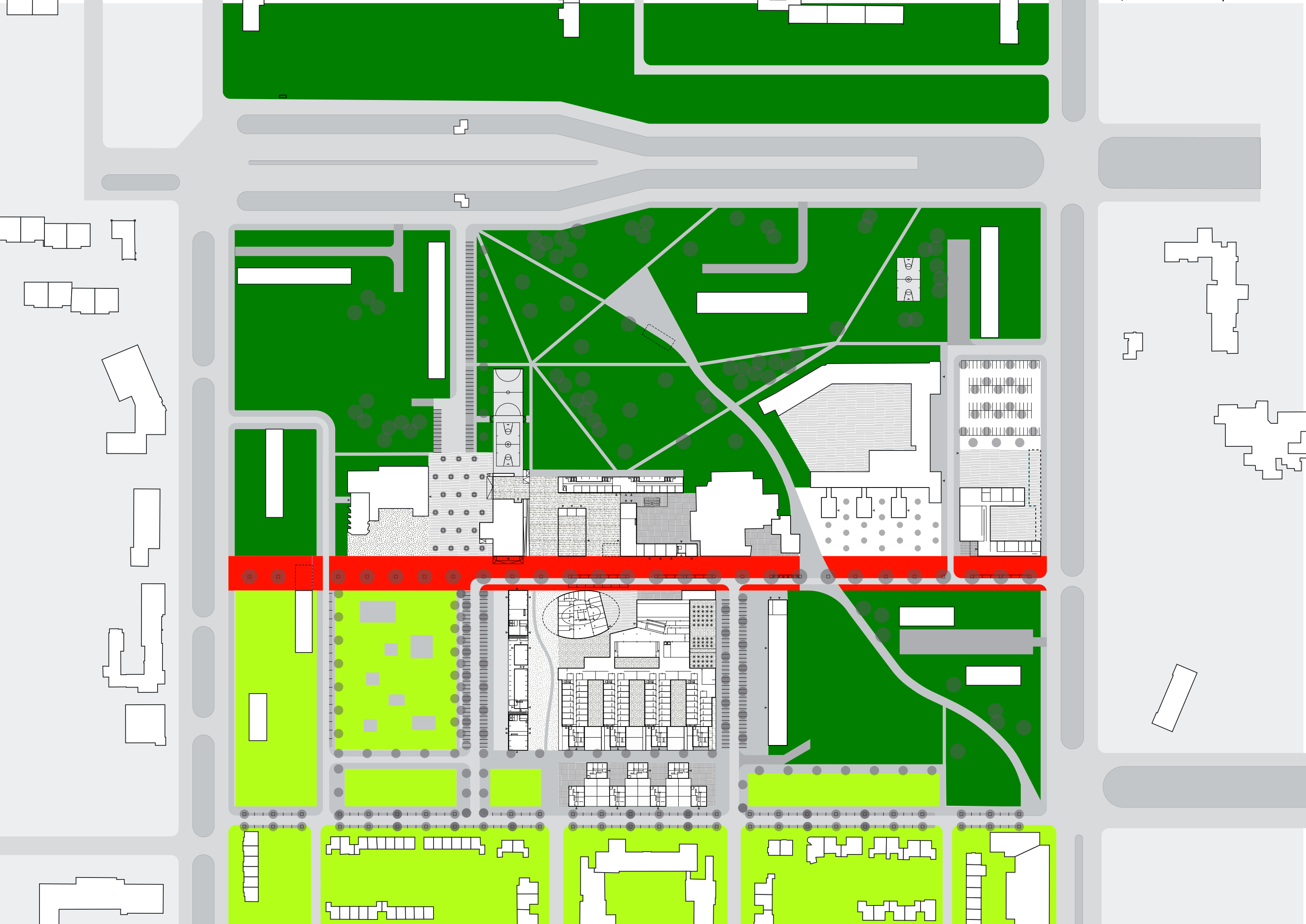
- Levensloopwoningen worden in clusters van een 15-tal eenheden gespreid over de site. Om een verweving tussen behoeftigen en minder behoeftigen, jong en oud te garanderen. Maakt het mogelijk om voor de levensloopwoningen verschillende relaties te onderzoeken.
- Het kinderdagverblijf en RVT worden samen in één veld gerealiseerd
- Het RVT krijgt lucht en ruimte
- Het dienstencentrum en jeugdcentrum worden rond de Chicagotoren geplooid.
- De kleuter- en basisschool wordt geclusterd met bestaande school aan de kop van de straat.

GLOBAL PLAN

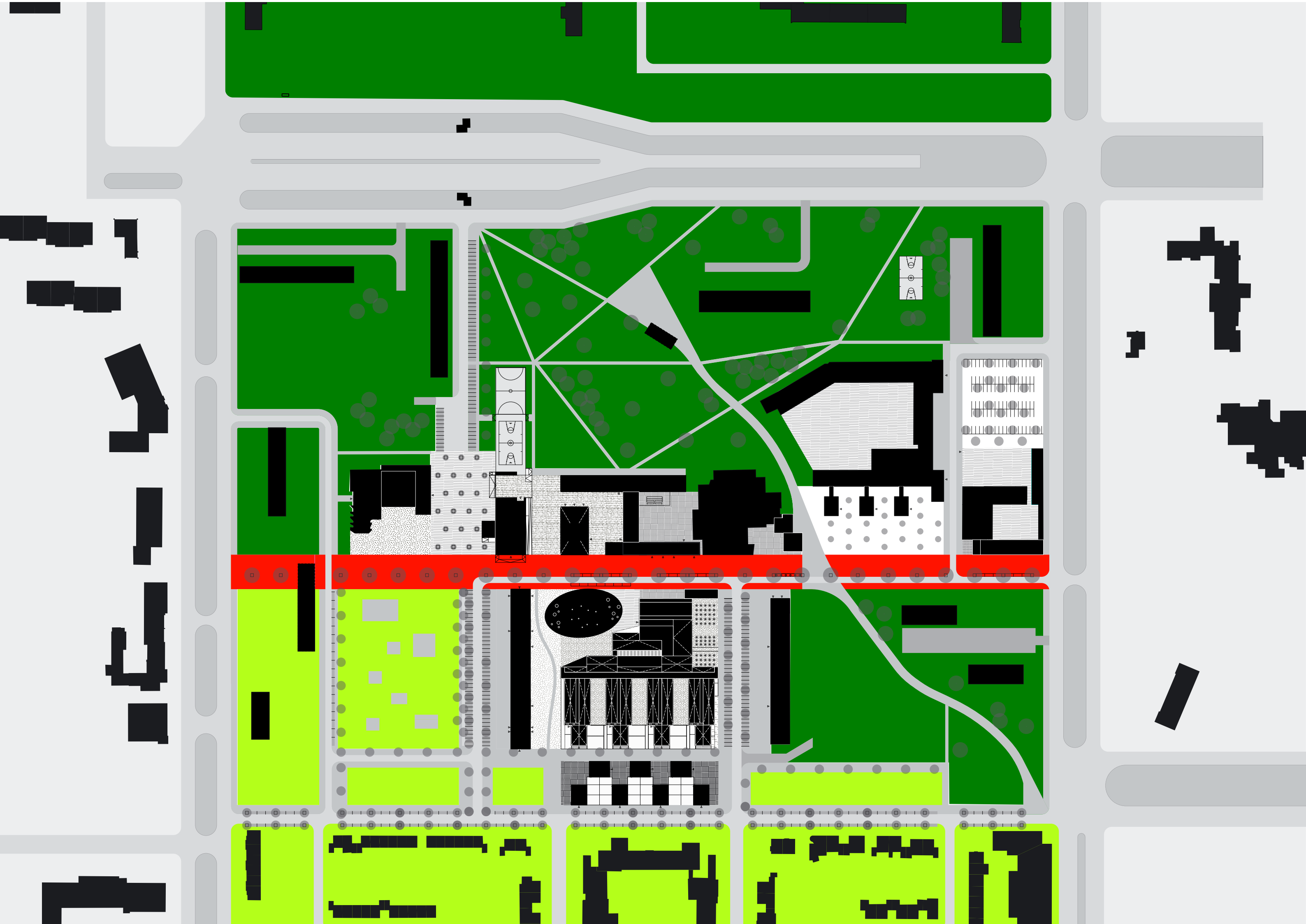
maaiveldplan
schaal 1/2000

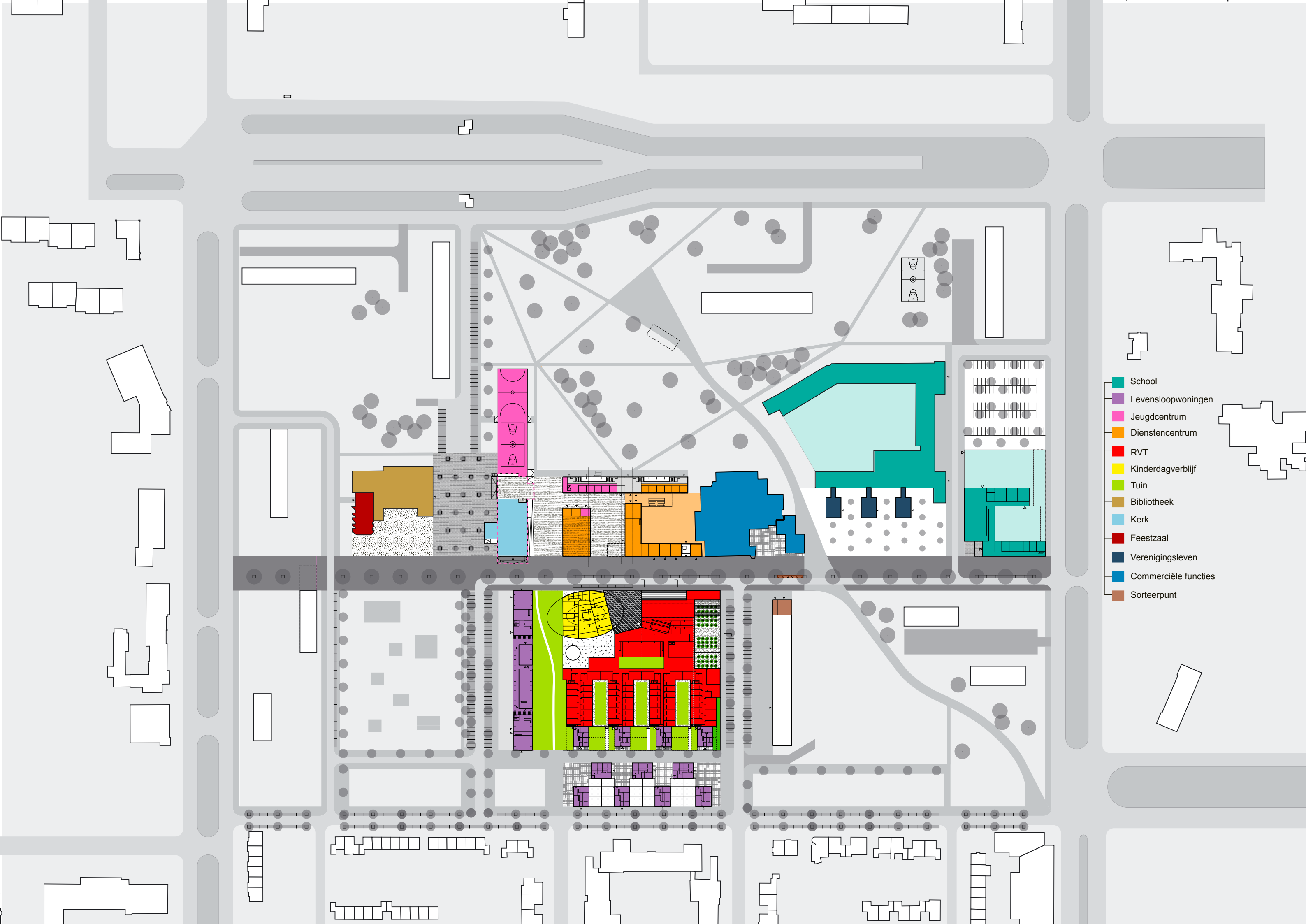
dakenplan
schaal 1/2000

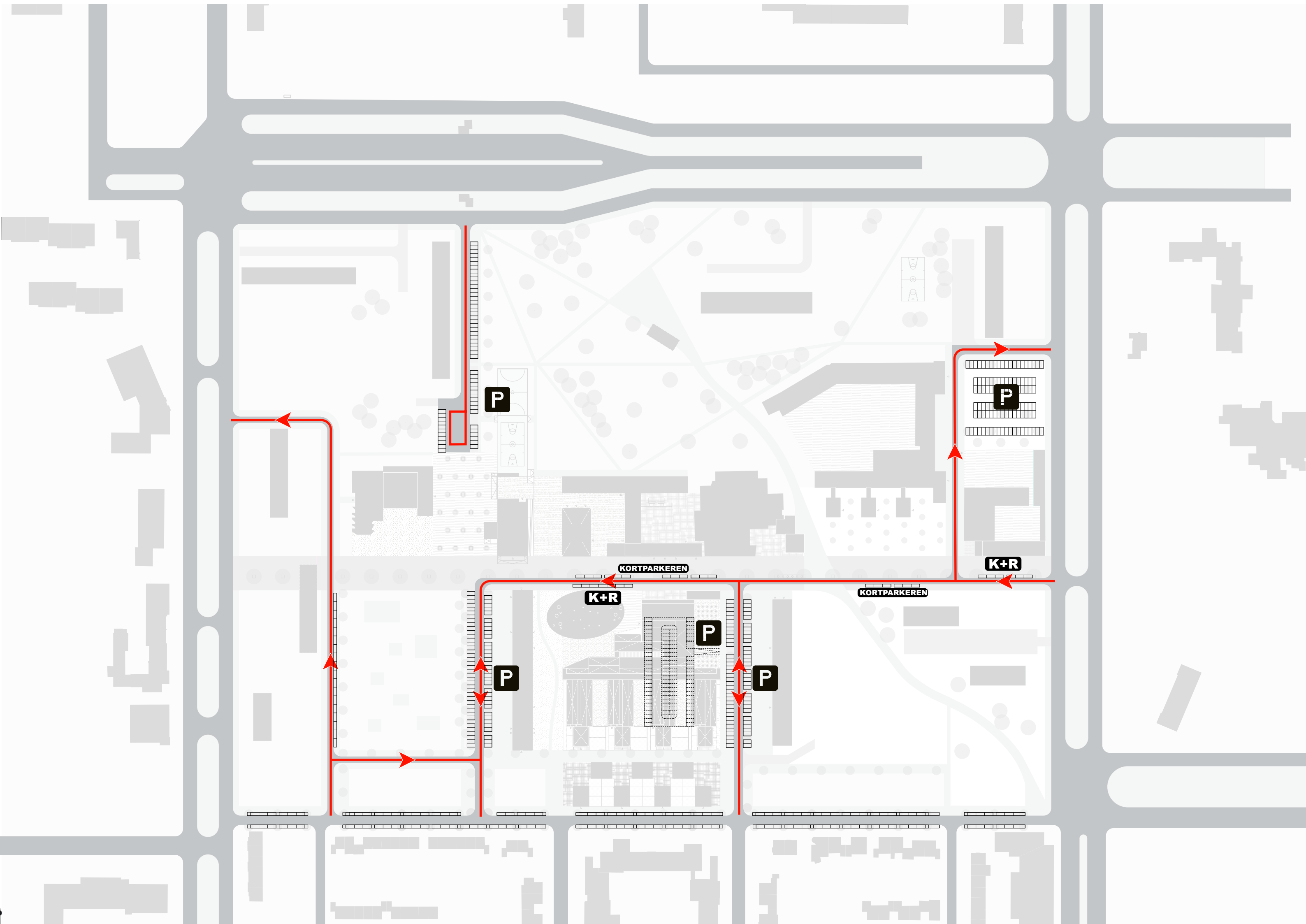
functiekaart
schaal 1/2000

- School
- Levensloopwoningen
- Jeugdcentrum
- Dienstencentrum
- RVT
- Kinderdagverblijf
- Tuin
- Bibliotheek
- Kerk
- Feestzaal
- Verenigingsleven
- Commerciële functies
- Sorteerpunt

ontsluitingsstructuur
schaal 1/2000 ①

P

P

KORTPARKEREN

K+R

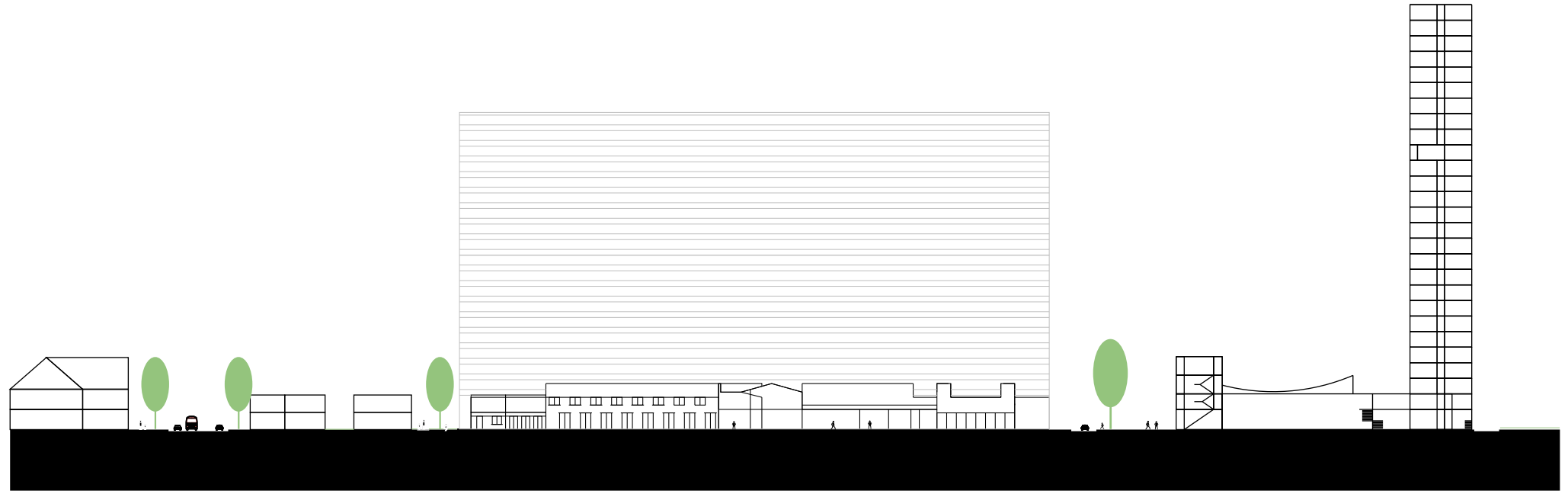
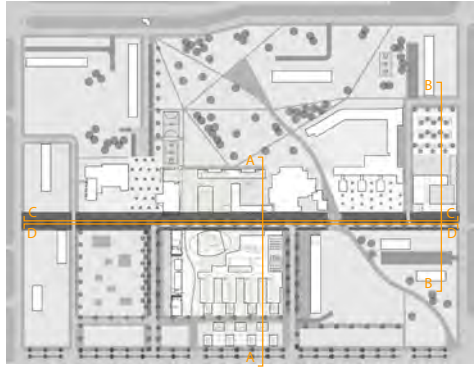
K+R

KORTPARKEREN

P

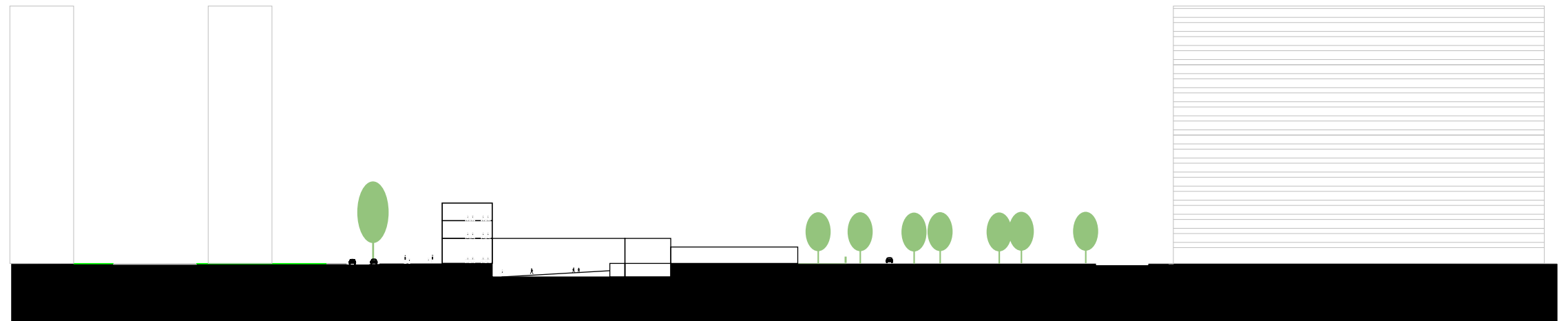
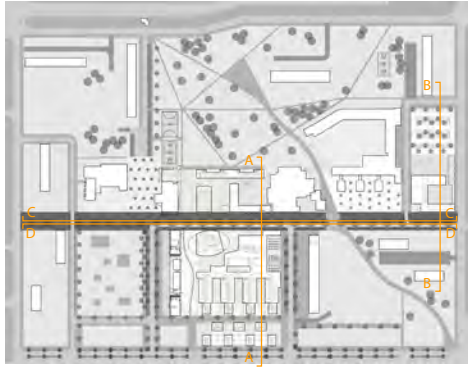
P

P

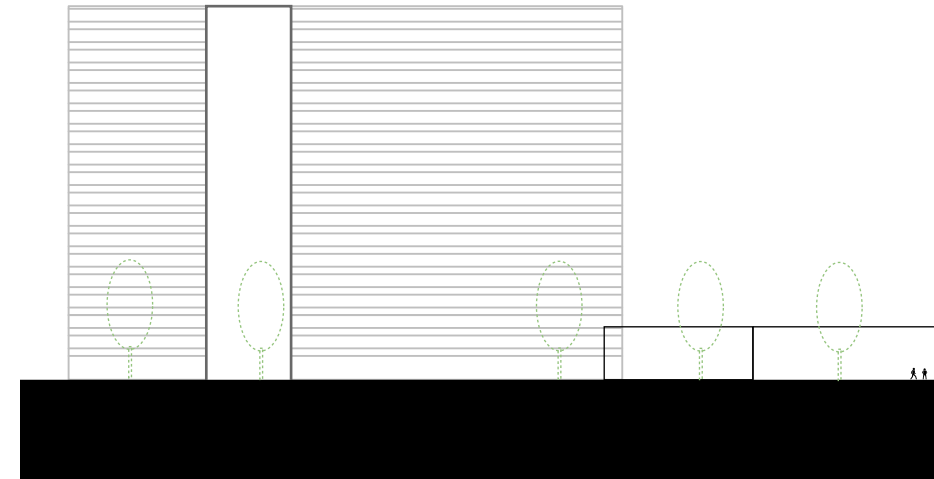
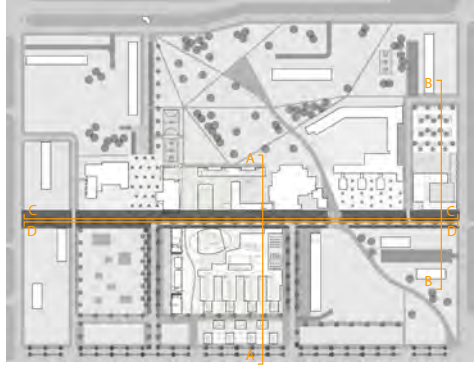
sede A
schaal 1/1000

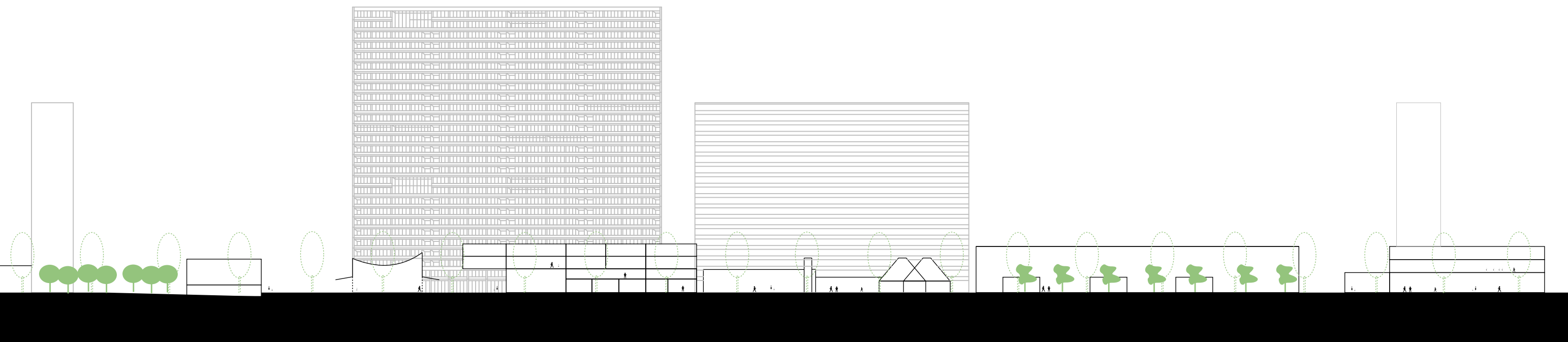

snede B
schaal 1/1000

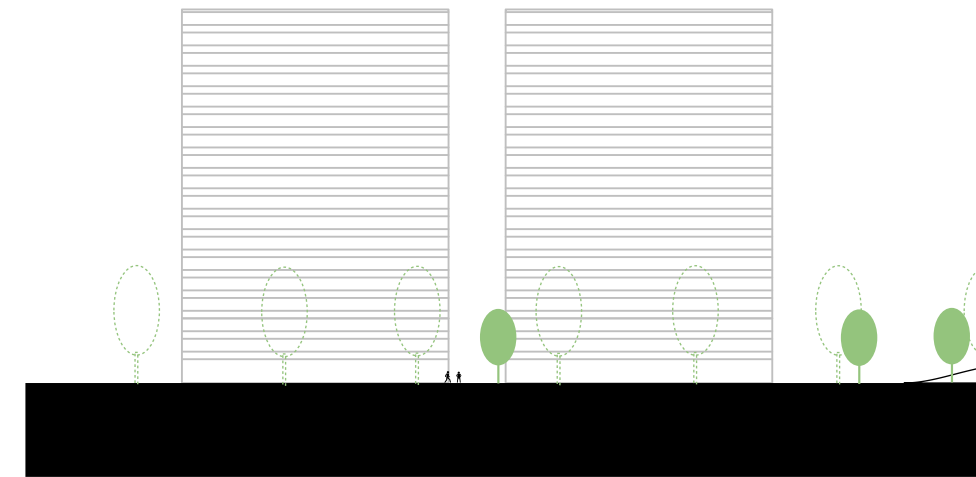
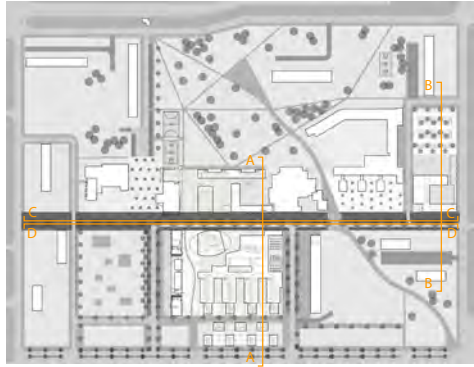

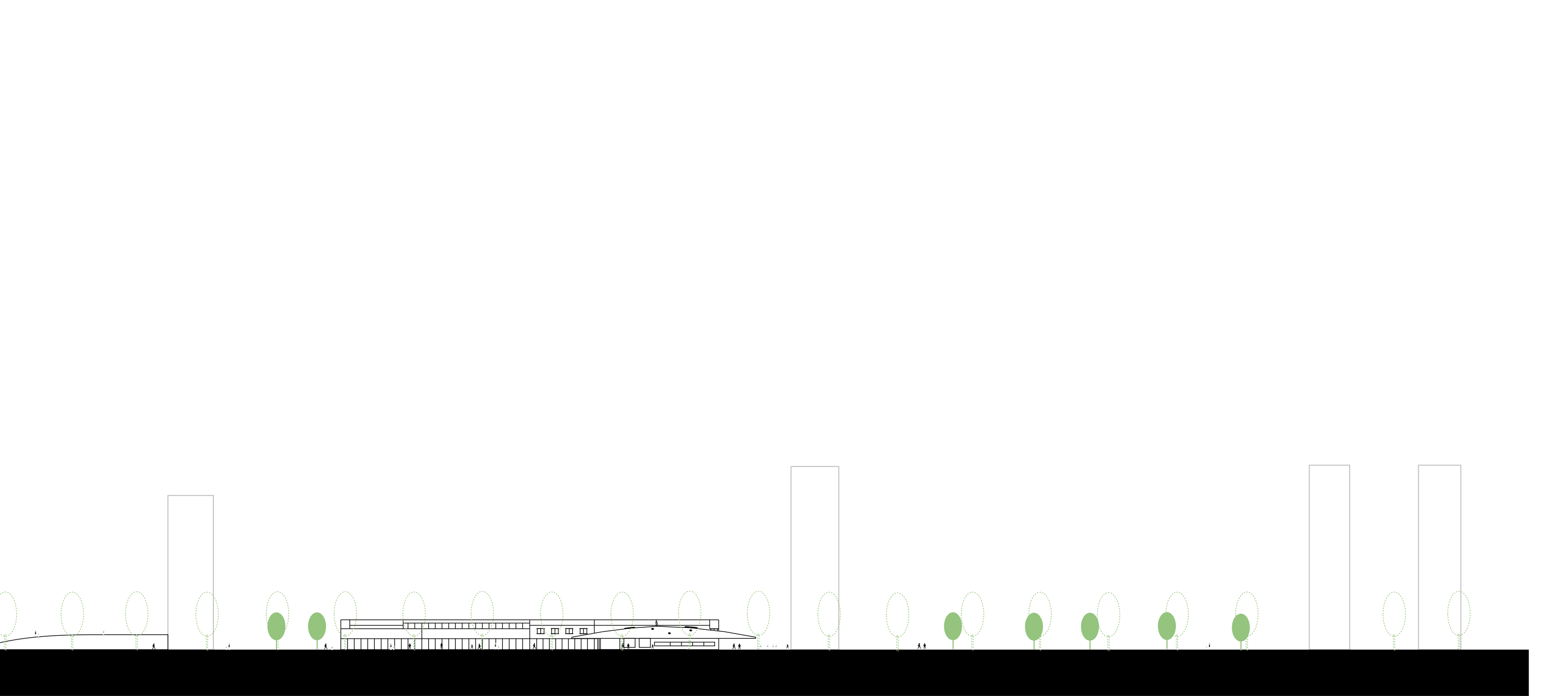
snede C
schaal 1/1000

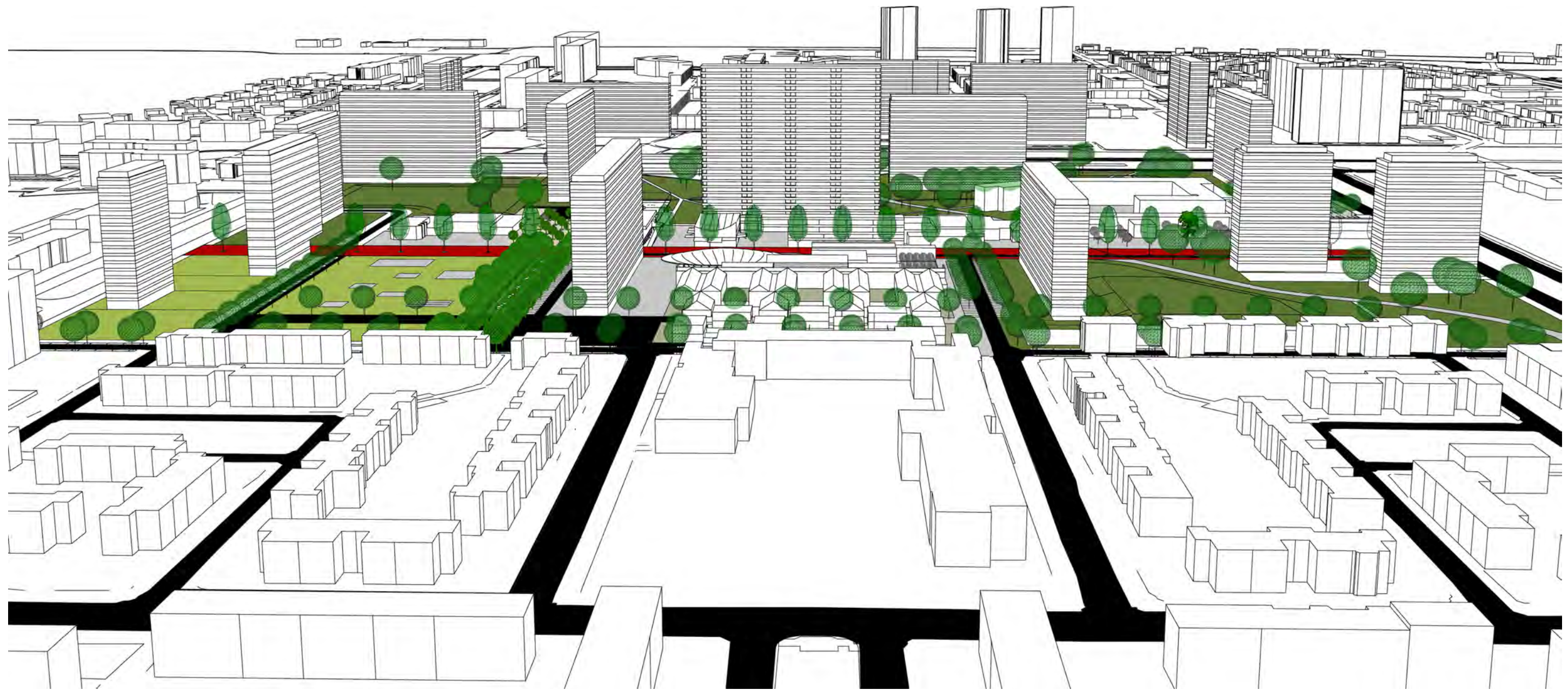

snede D
schaal 1/1000

zicht op IGLO-straat vanaf Lidl richting westen

zicht op IGLO-straat vanaf Gloriantlaan

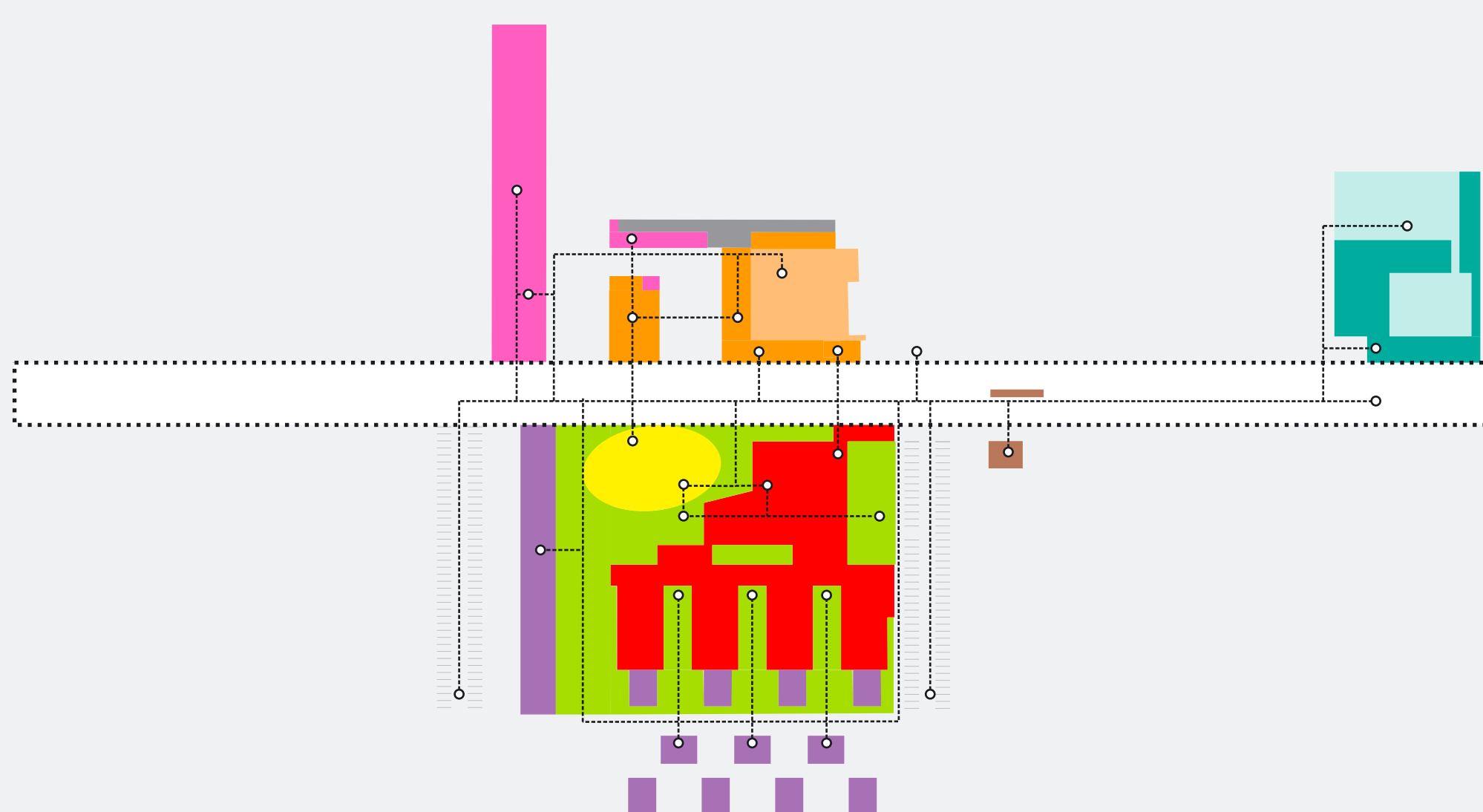
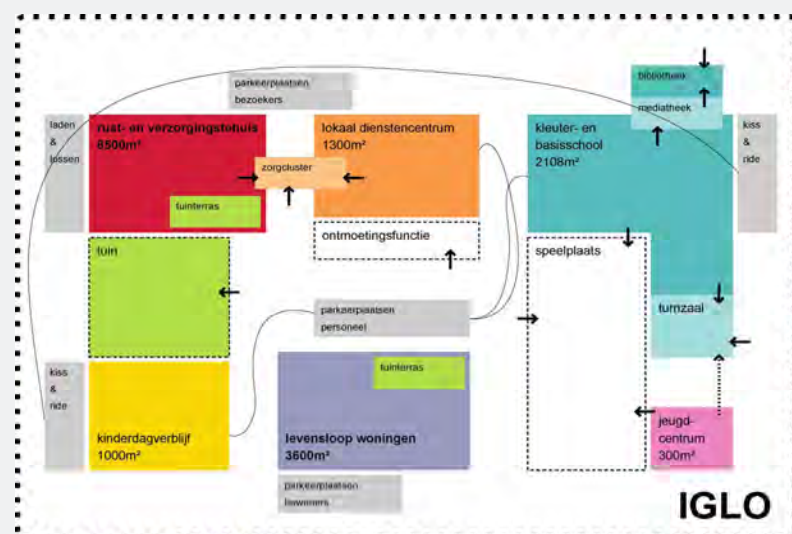
zicht op halfverzonken jeugdvoorzieningen op het terrein van de voormalige parkeergarage van de Ernest Claesstraat

zicht vanuit tuin RVT richting Chicago-blok

***INTEGRATIE VAN HET INTERGENERATIONEEL
TRAPPENSTELSEL IN HET MASTERPLAN***

IGLO-organogram

- School
- Levensloopwoningen
- Jeugdvoorzieningen
- Dienstencentrum
- RVT
- Crèche
- Tuin
- Bibliotheek
- Kerk
- Feestzaal
- Verenigingsleven
- Commerciële functies
- Sorteerpunt
- Kringloopwinkel
- Bedrijvencentrum
- Internet

***IGLO-organogram ruimteijk
geprojecteerd en zijn interne
wisselwerking***

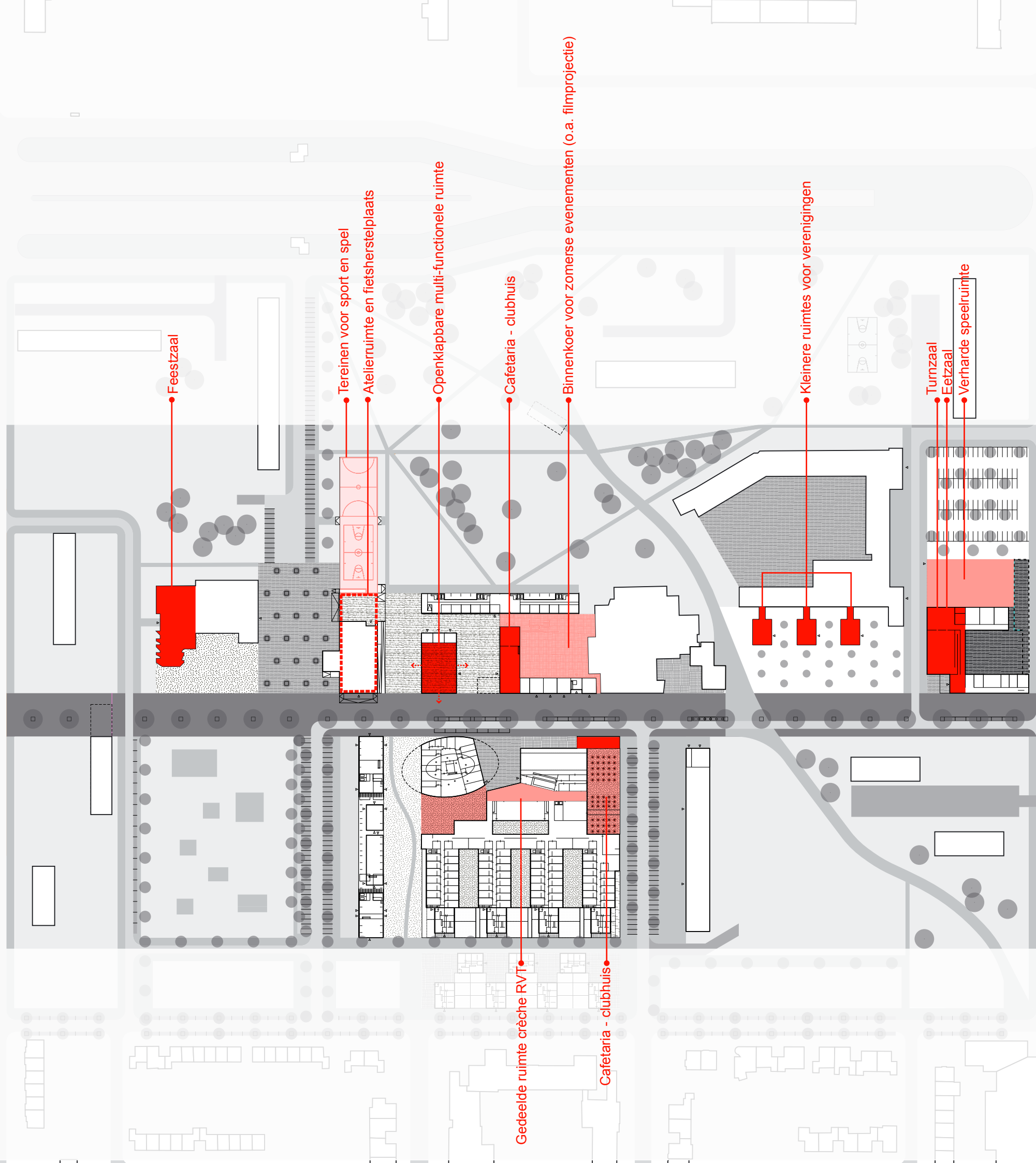
- School
- Levensloopwoningen
- Jeugdvoorzieningen
- Dienstencentrum
- RVT
- Crèche
- Tuin
- Bibliotheek
- Kerk
- Feestzaal
- Verenigingsleven
- Commerciële functies
- Sorteerpunt
- Kringloopwinkel
- Bedrijvencentrum
- Internet

***IGLO-organogram ruimteijk
geprojecteerd en zijn wisselwerking
met de context***

- School
- Levensloopwoningen
- Jeugdvoorzieningen
- Dienstencentrum
- RVT
- Crèche
- Tuin
- Bibliotheek
- Kerk
- Feestzaal
- Verenigingsleven
- Commerciële functies
- Sorteerpunt
- Kringloopwinkel
- Bedrijvencentrum
- Internet

gedeelde ruimte in het IGLO-project

Feestzaal

Tereinen voor sport en spel

Atelierruimte en fietsherstelplaats

Openklapbare multi-functionele ruimte

Cafetaria - clubhuis

Binnenkoer voor zomerse evenementen (o.a. filmprojectie)

Kleinere ruimtes voor verenigingen

Turnzaal

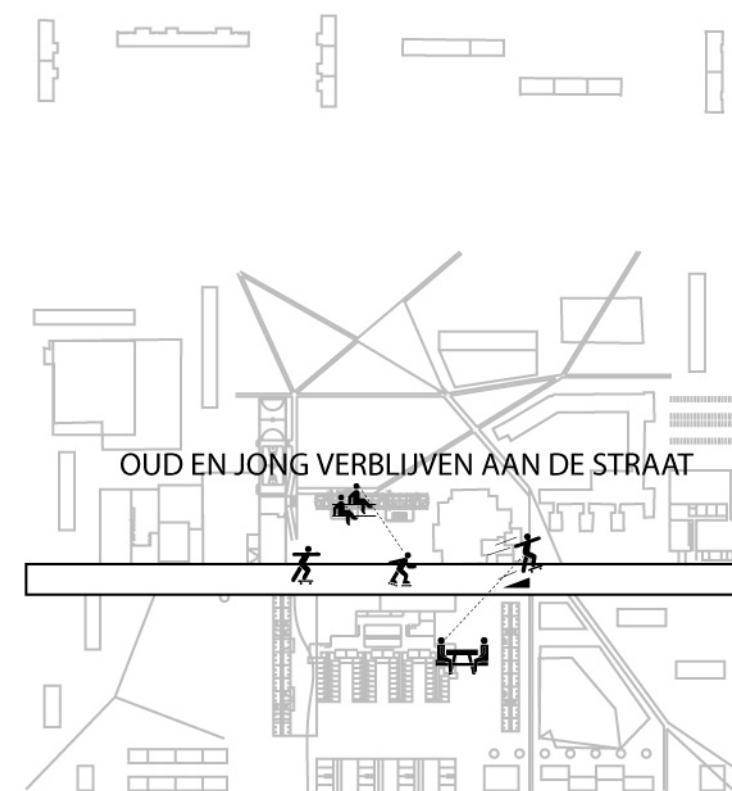
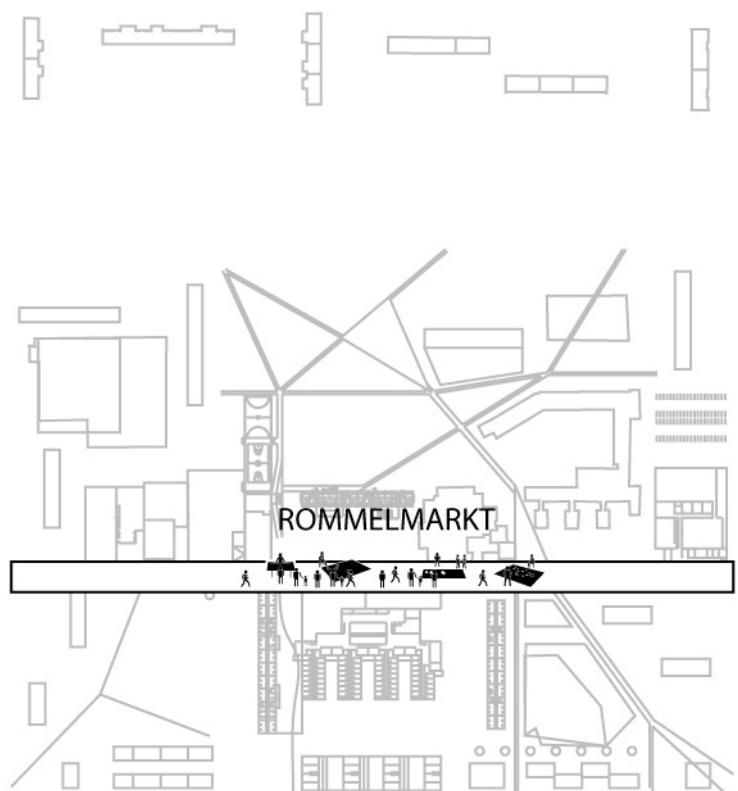
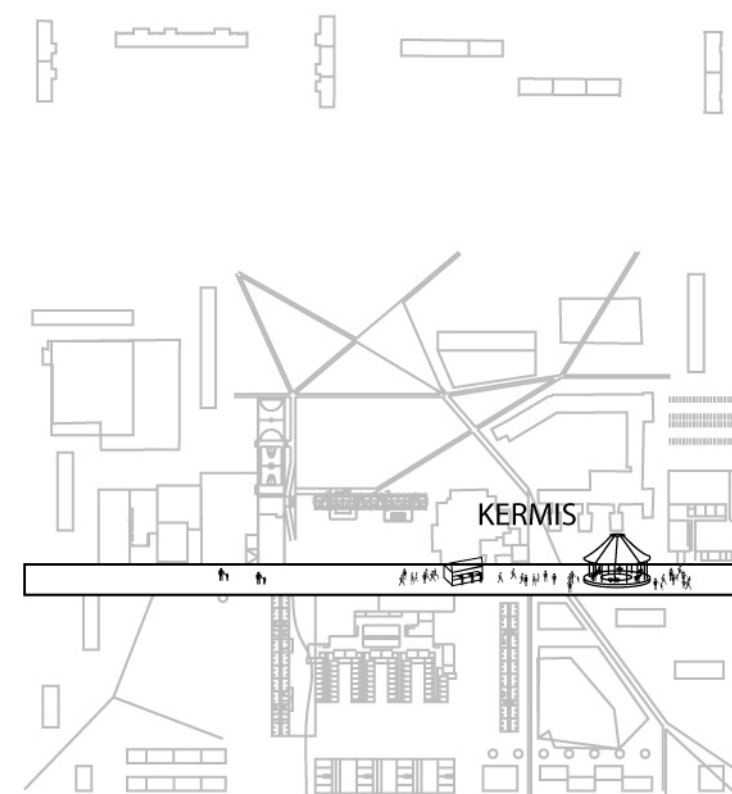
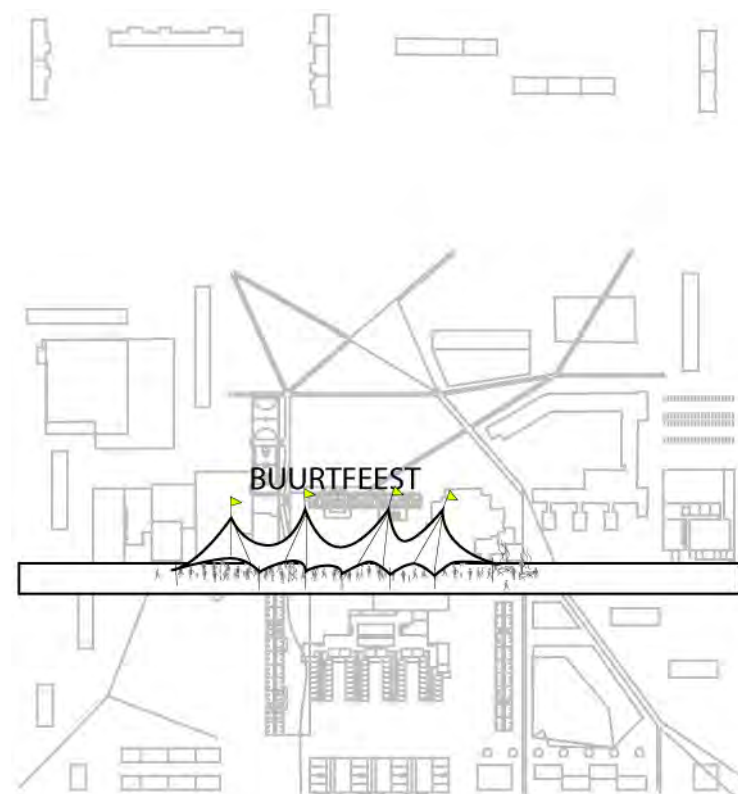
Eetzaal

Verharde speelruimte

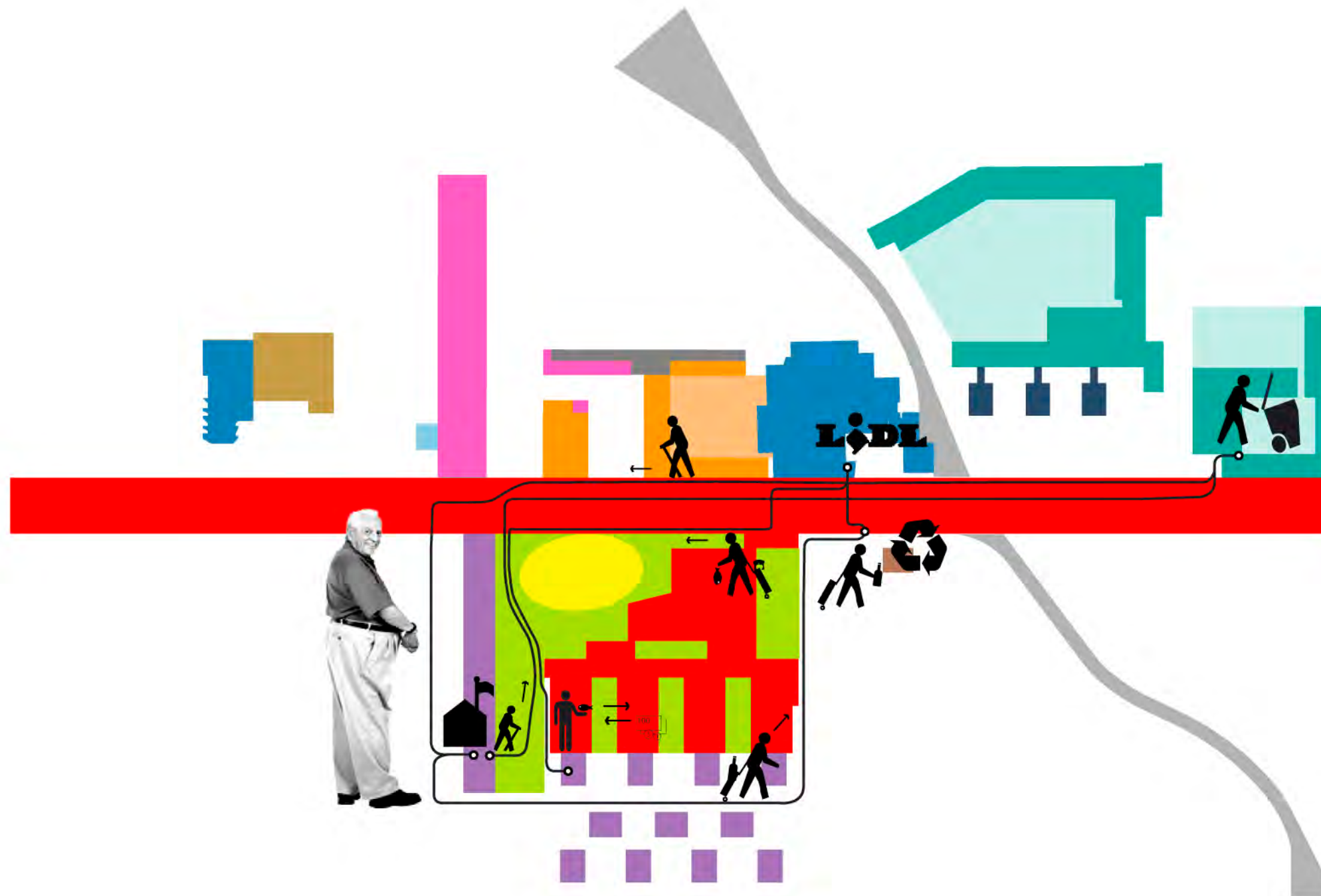
Gedeelde ruimte crèche RVT

Cafetaria - clubhuis

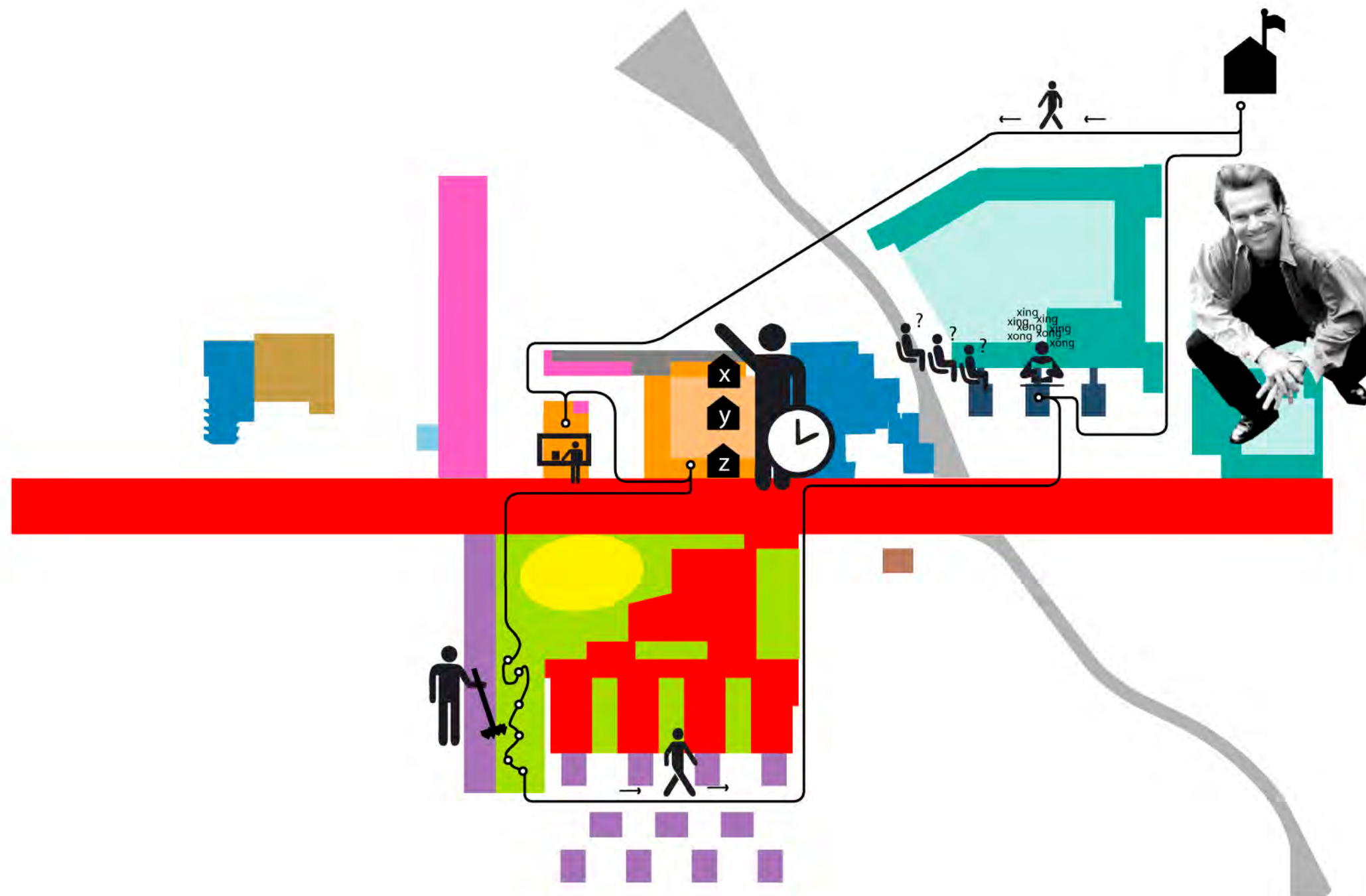
Activiteitschema's

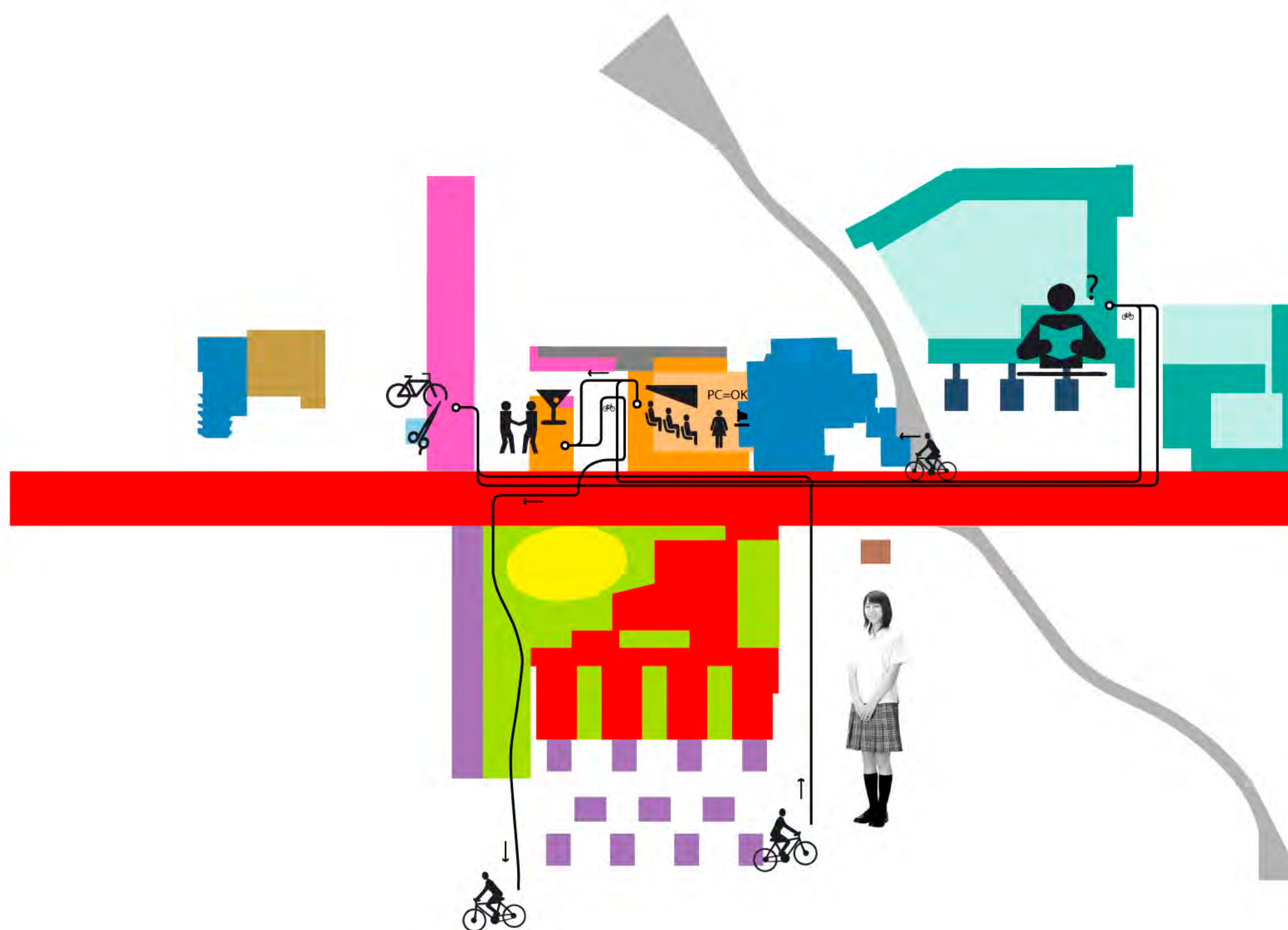
trajecten

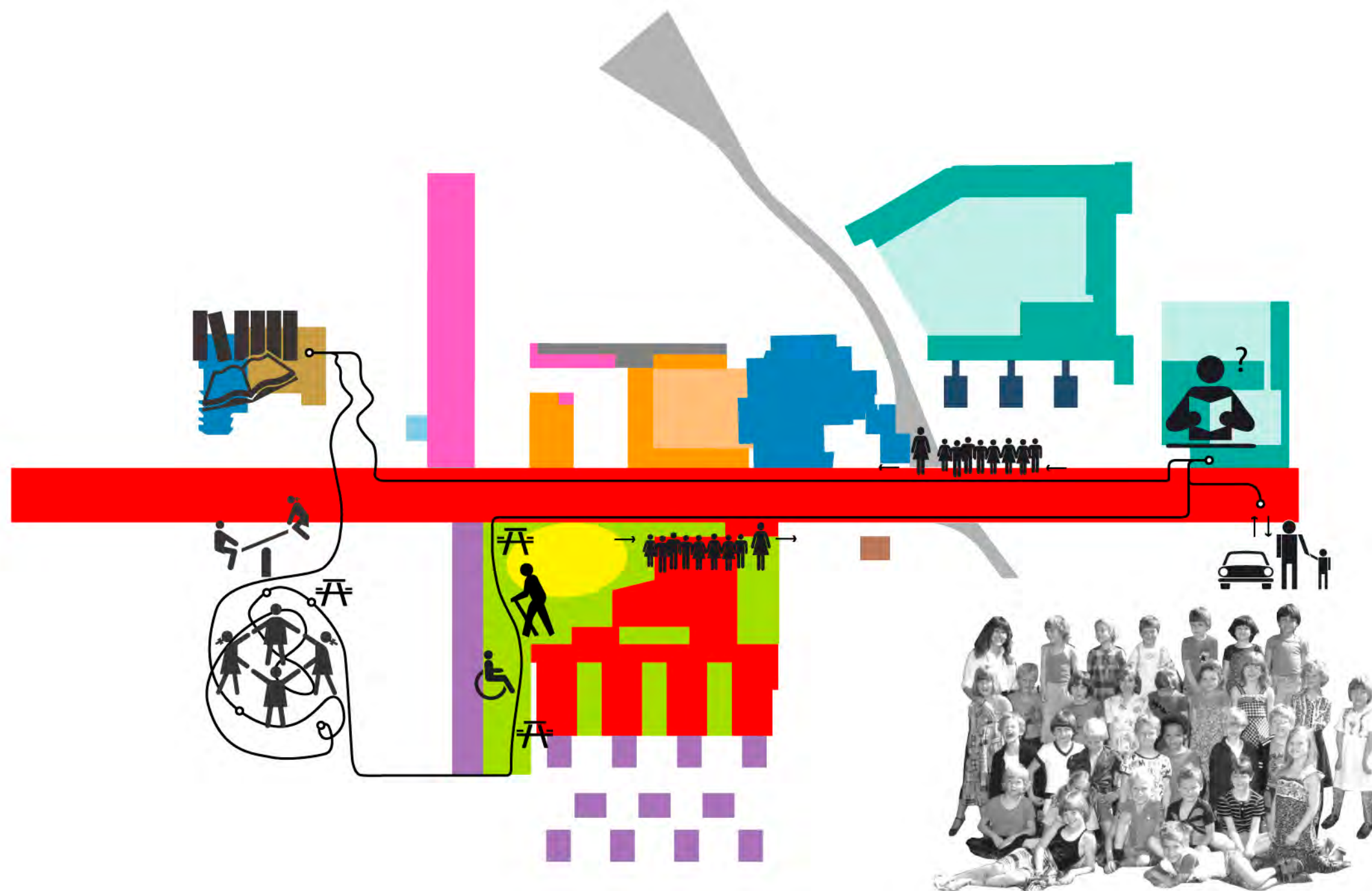
Een bejaarde die woont in een levensloopwoning in de Ernest Claesstraat. Af en toe helpt hij op de kleuter- en basisschool met allerlei karweitjes. Wekelijks doet hij boodschappen in de LIDL voor een buurman die minder goed te been is.

Een man van middelbare leeftijd woont in de wijk. Hij is lid van een vereniging die een eigen lokaaltje heeft aan het multifunctioneel gebouw van het dienstencentrum. Hij passeert bij de lokatiemanager om een afspraak vast te leggen voor het gebruik van de feestzaal voor een event van zijn vereniging. Hij werkt mee aan het onderhoud van de tuinen van het RVT. 's Avonds volgt hij taalles.

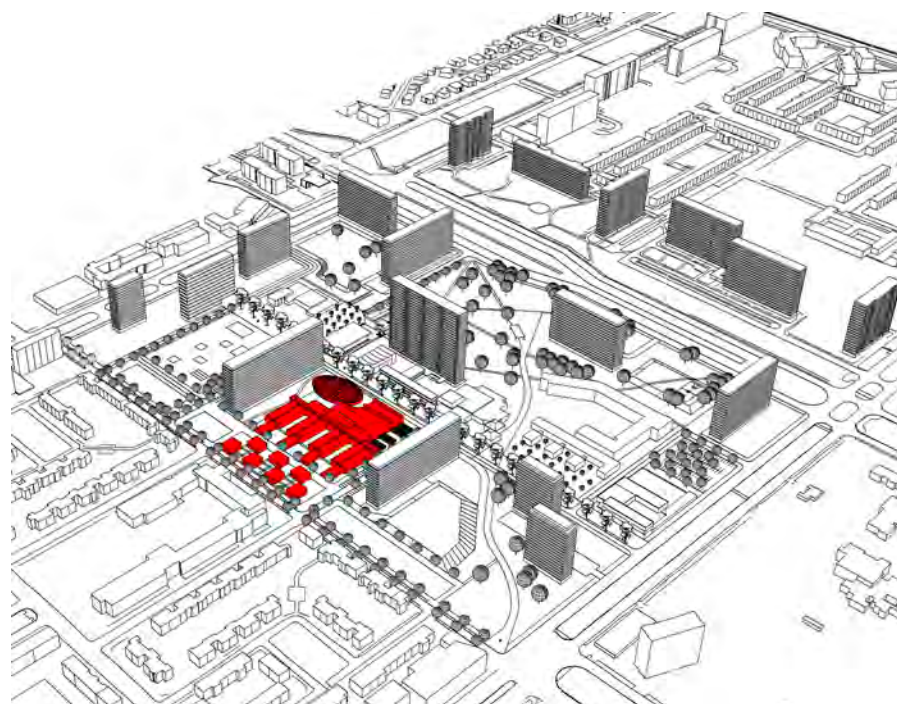
Een scholier woont in de Blancefloerlaan en komt met de fiets naar de secundaire school aan de Gloriantlaan. Vooraleer naar de les te gaan passeert zij nog even langs de fietsherstelplaats onder de kerk. Als de school uit is om vier uur geeft zij computerles aan ouders in de mezzanine van het dienstencentrum. 's Avonds is er een activiteit van het jeugdcentrum in de multifunctionele zaal van het dienstencentrum.

Eén van de klasjes van de basisschool gaat 'smiddags naar de bibliotheek waar er wordt voorgelezen door een oudere bewoner van de wijk. Daarna gaan ze spelen in de speeltuin en dan terug naar de klas.

ZOOM - PLANONDERDELEN

Voor de uitwerking werd gewerkt met verschillende architecten die binnen de filosofie en krijtlijnen van het masterplan een gebouw hebben uitgewerkt.

Rust- en verzorgingstehuis, Kinderdagverblijf en levens- loopwoningen

We kiezen voor het rust- en verzorgings-
tehuis voor een laag gebouw met een
grote voetafdruk, zodat de helft van de
kamers uitgeven op de tuin. Zo ontstaat
de mogelijkheid om de fitste bewoners
een kamer met toegang tot de tuin te
geven. Zelfredzame bewoners hebben
via de tuin een rechtstreekse toegang
vanop straat.

Hieruit volgt dat we niet kiezen voor één
grote tuin, in de nabijheid van een groot
park een overbodige keuze, maar voor
een stelsel van kleine tuinen, die toeëi-
genbaar zijn door een groep bewoners.
Het beeld dat hierdoor ontstaat is dat
van een “godshuis” zoals ze in de Brug-
se binnenstad veelvuldig voorkomen:
een erf met kleine woningen, dat via
een tuinmuur met een poortje op straat
uitgeeft. Anders dan in Brugge kiezen
we voor een lage tuinmuur, die toelaat
dat men vanuit de kamers voeling houdt
met de straat.

De erven worden verlengd met enkele
‘levensloop’-woningen, wat zowel in
volumetrisch als in programmatisch
opzicht het RVT rafelig maakt en laat
opgaan in de wijk.

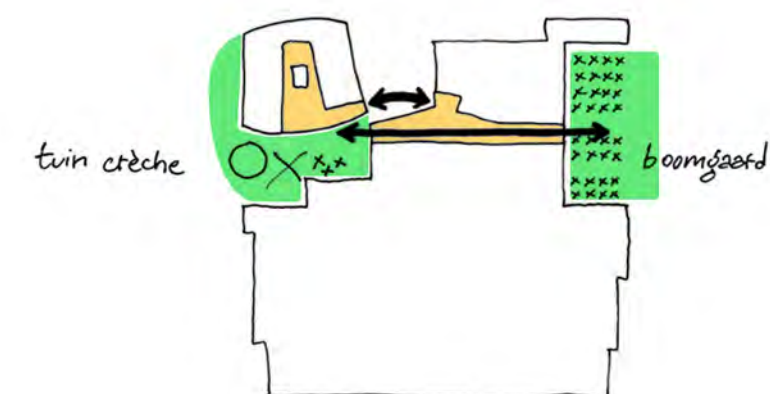
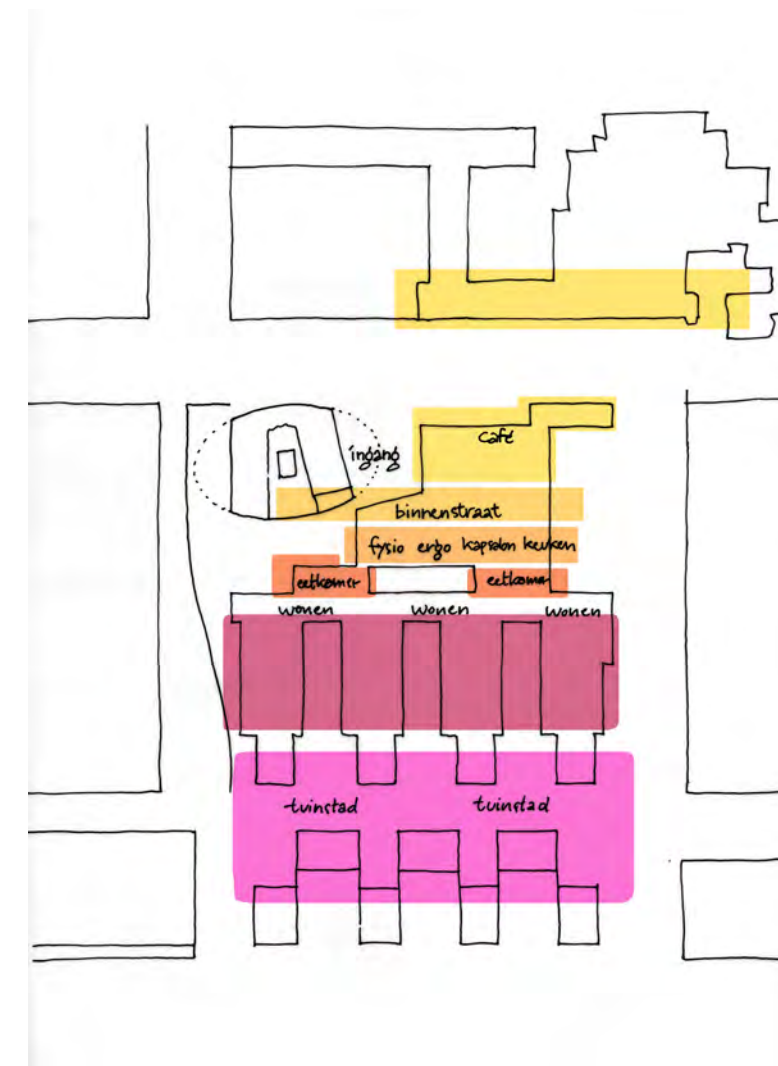
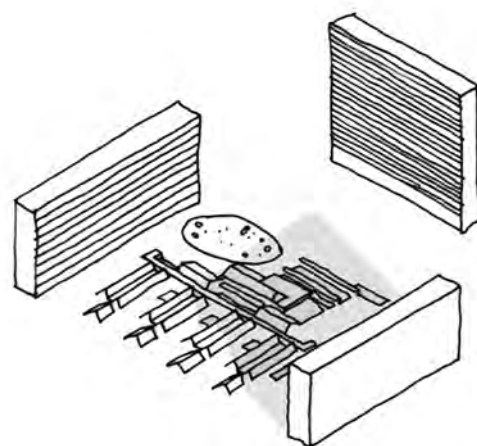
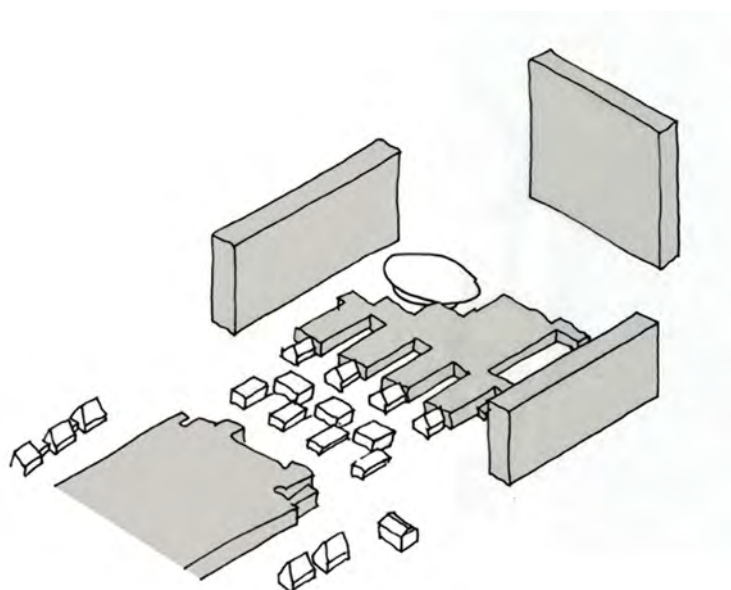
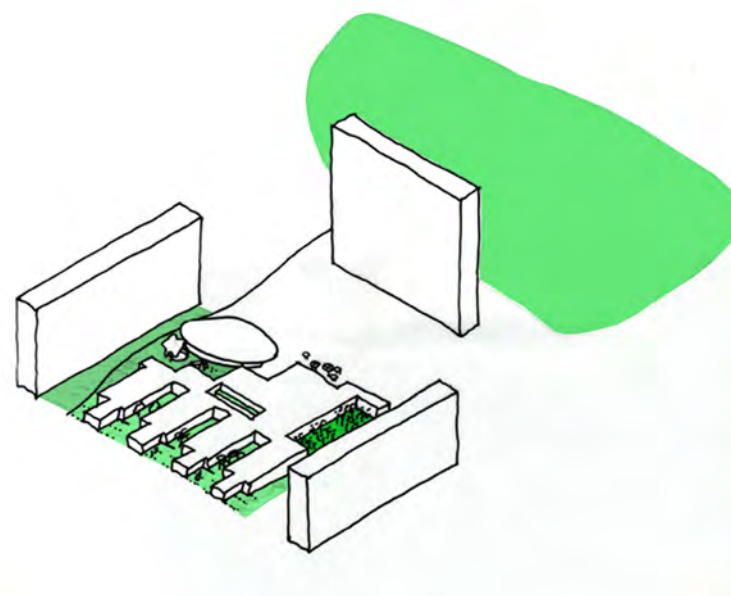
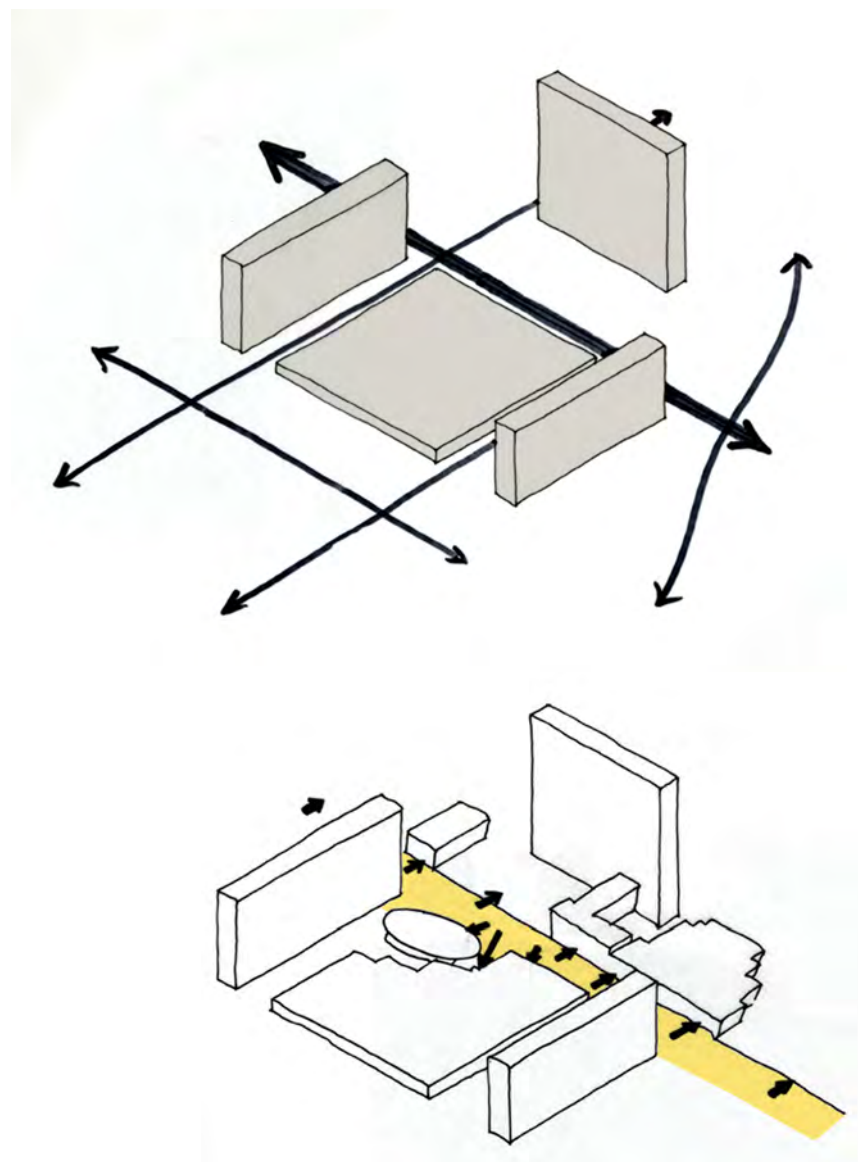
Het RVT is in noord-zuid richting op-
gebouwd in stroken met toenemende
openbaarheid. Vanaf de kamers vindt
men, opschuivend in noordelijke zin, de
livings per leefgroep, dan de eetkamers
per verpleegeenheid, dan de gemeen-
schappelijke activiteitenruimtes en de
keuken, grenzend aan de binnenstraat
waar zich de toegang en het onthaal be-
vinden. Nog meer naar de IGLO-straat
toe ligt het cafetaria, dat niet enkel via
de binnenstraat maar ook rechtstreeks
vanop straat toegankelijk is voor pas-
santen.

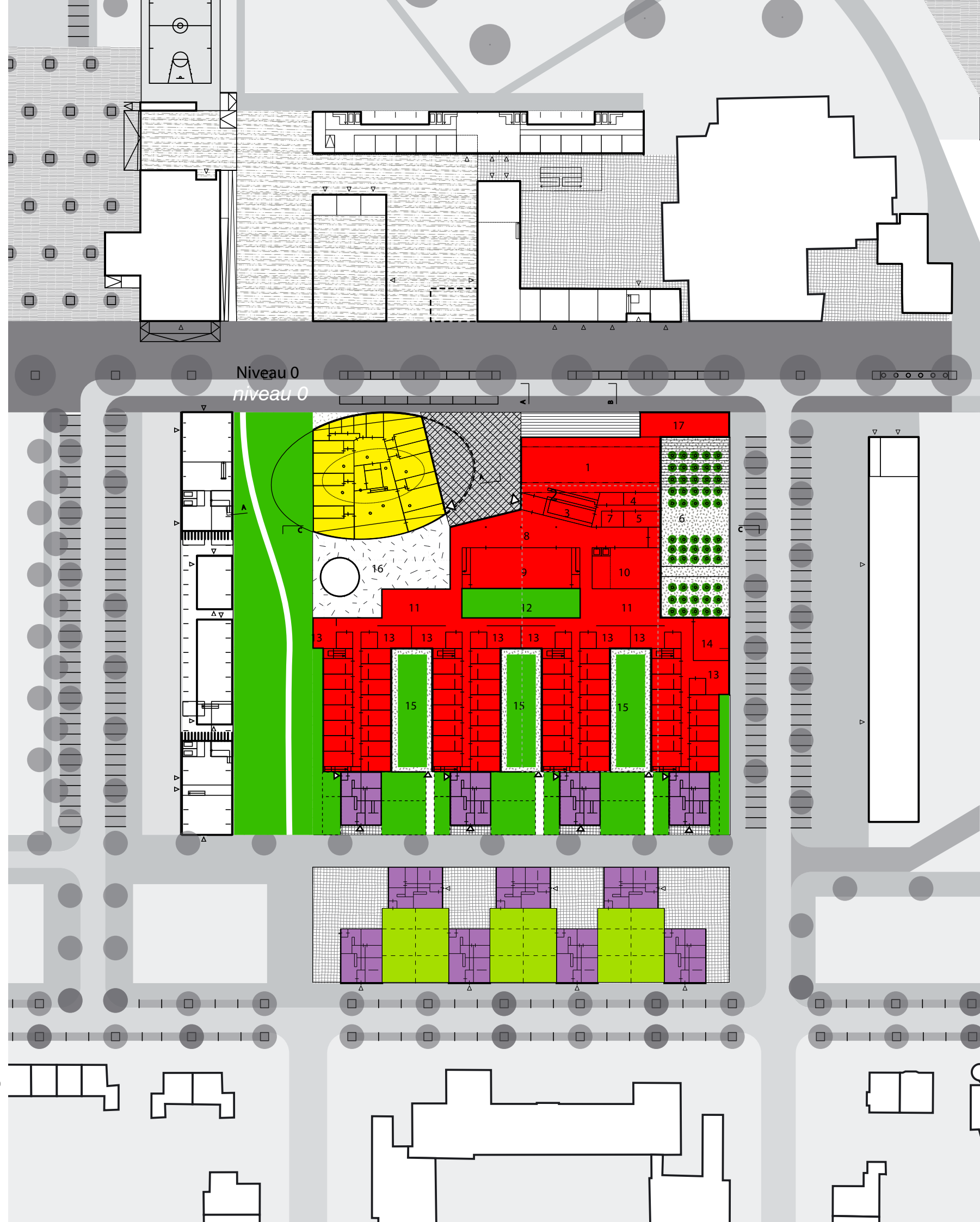
Het doel van deze schikking is dat be-
woners kunnen kiezen tussen duidelijk
onderscheiden sferen om hun dag door
te brengen, in de rust van hun kamer,
in kleinere of in grotere groepen. Voor
de bezoekers is het gevolg dat ze op
weg naar een kamer geen eindeloze
opvolging van hetzelfde zien, maar
een dwarsdoorsnede van het dagelijkse
leven in het RVT. Zelfredzame bewoners
zullen verkiezen om het bezoek niet op
de kamer, maar meer noordwaarts, in
een meer openbare strook van het RVT
te ontmoeten.

De erven bij de kamers worden aan-
gevuld met andere collectieve tuinen,
waaronder een patio met op de verdie-
ping een solarium en een boomgaard.

Tegenover de toegang van het RVT zit
de toegang van het kinderdagverblijf.
Via de binnenstraat van het RVT kun-
nen bejaarden naar de speeltuin van
de crèche en kunnen kinderen naar de
boomgaard van het RVT.
Het kinderdagverblijf is opgebouwd
rond een hal, met in het midden de keu-
ken en daarboven een vliering. Gangen
zijn vermeden, en zodoende ook het
beeld van een school. De architectuur
evoceert concepten van schaal, nabij-
heid en licht op een expliciete wijze
die de verbeelding van de kinderen
stimuleert en hen trots maakt op de plek
waarvoor ze hun vertrouwde woning
verlaten.

Voor het personeel van het RVT, het kin-
derdagverblijf en het dienstencentrum
zouden wij een ondergrondse parking
onder een deel van het RVT gebouw
voorzien. Een inrit wordt voorzien in de
enveloppe van het gebouw. Een inte-
gratie in de boomgaard is bijvoorbeeld
mogelijk. De parking is op een derge-
lijke manier ingepast dat de liften van
het RVT aan de binnenstraat ook deze
parking kunnen bedienen.

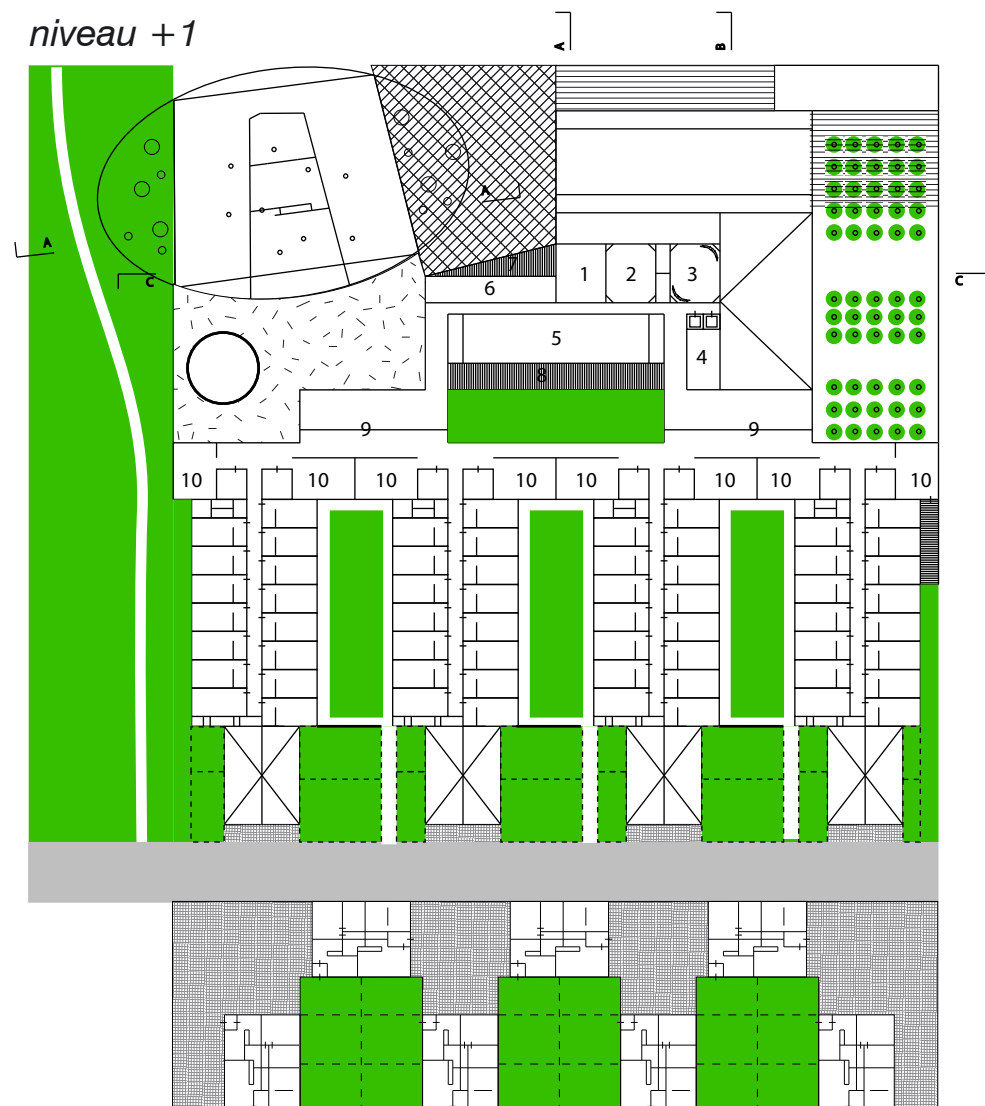

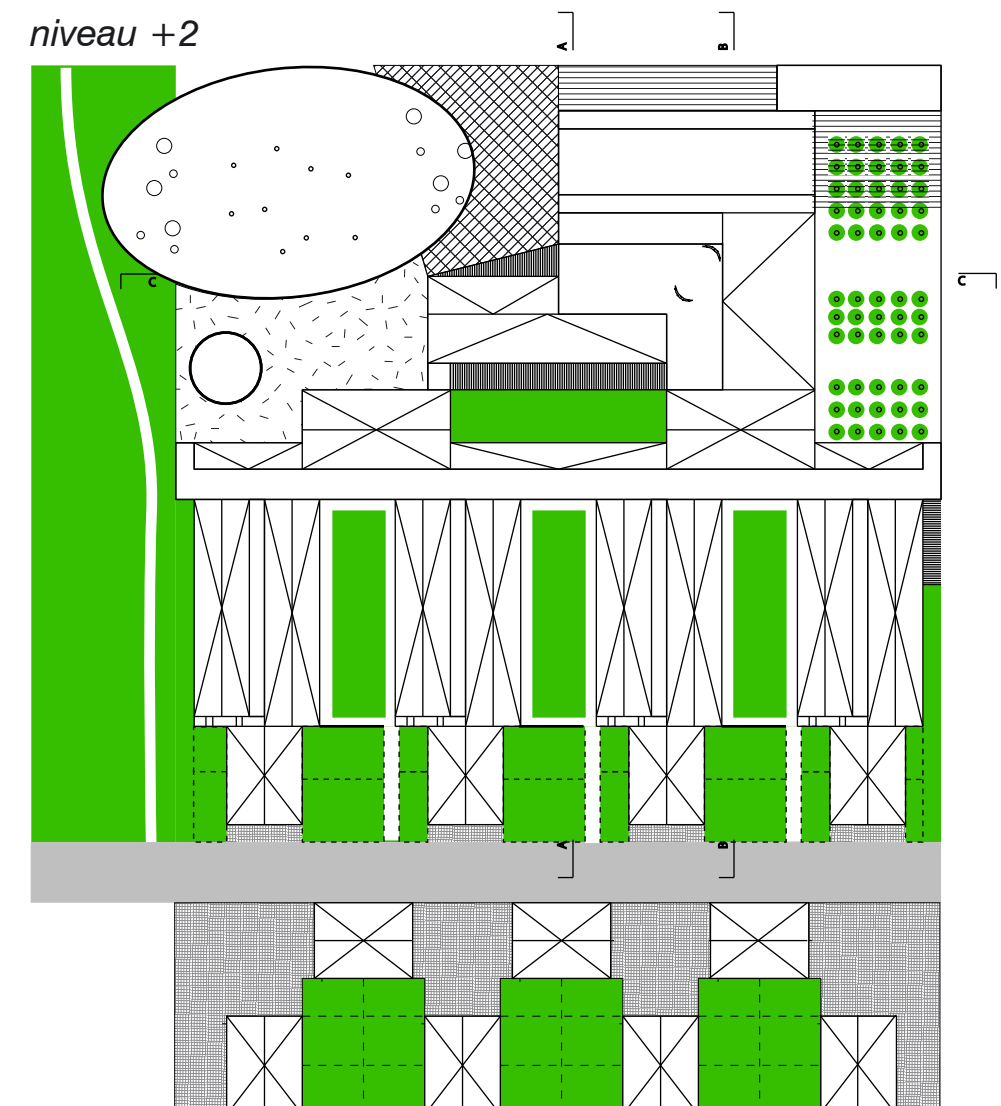
schaal 1/1000

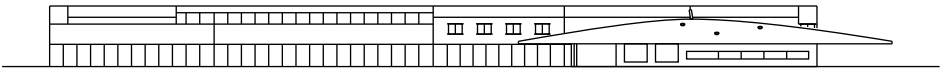
1. Cafetaria
2. Bar
3. Onthaal
4. WC
5. Mortuarium
6. Boomgaard
7. Economaat
8. Binnenstraat
9. Fysio/ergo/kapsalon
10. Keuken
11. Eetkamer
12. Patio
13. Living
14. Personeel
15. Tuin
16. Gemeenschappelijke t
17. Publiek cafetaria

1. Familiekamer
2. Kapel
3. Kapel (islam)
4. Techniek
5. Wasserij
6. Administratie
7. Familieterras
8. Solarium
9. Eetkamer
10. Living

Noordgevel

Zuidgevel

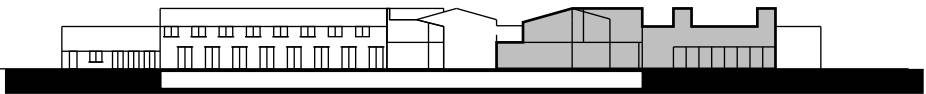
Oostgevel

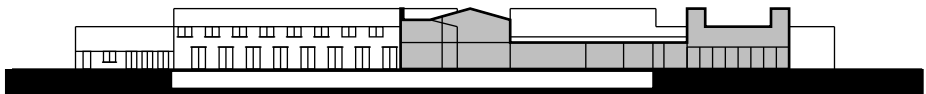
Westgevel

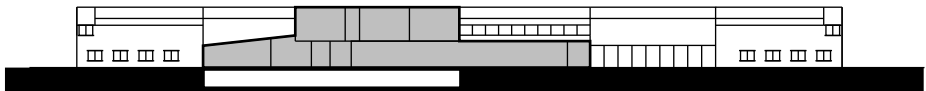
Snede A

Snede B

Snede C

schaal 1/1000

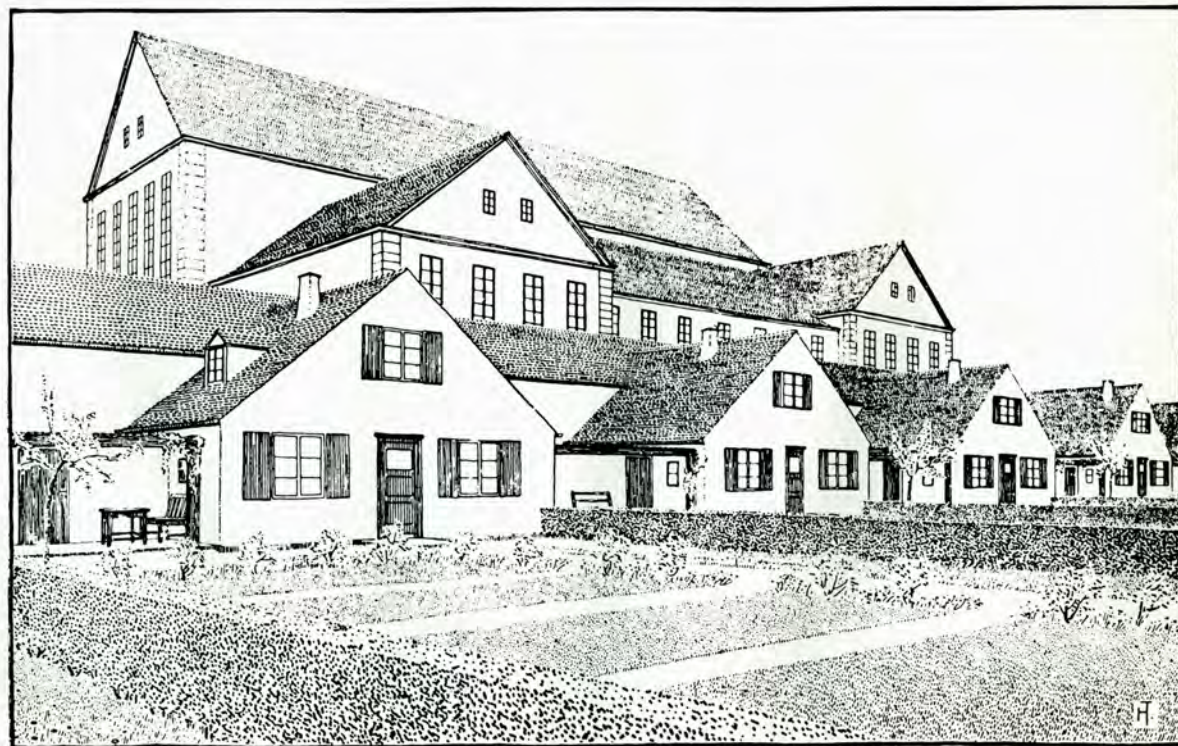
kamers RVT rondom binnentuinen

zicht vanonder luifel crèche richting RVT

71 2. Entwurf,
Seitenansicht

191

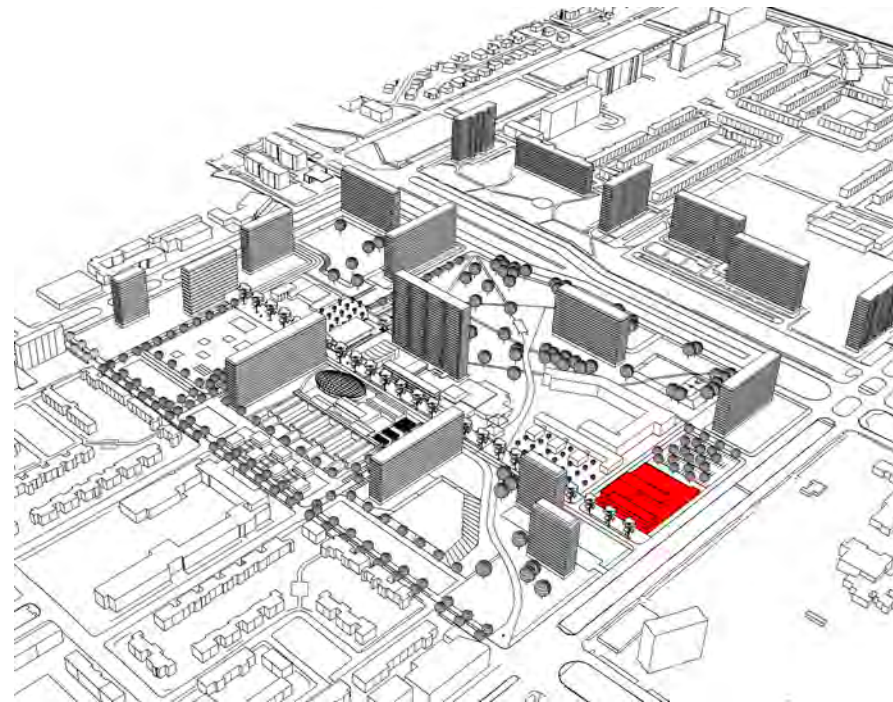
206

Hohensalza (Prov. Posen),
Entwurf eines Einfamilien-
Reihenhauses, 1911 (Wo 6)

118 Straßenseite
119 Grundriß

120 Hohensalza (Prov. Posen),
Wohnhof-Bebauung

Kleuter- en basisschool

Inplanting – context

Het schoolgebouw vormt het kopgebouw van de nieuwe straat die het IGLO-project structureert en markeert de hoek met de Gloriantlaan.

Het gebouw reageert aan elke zijde anders op de omliggende context:

- Langs de zuidzijde markeert een bouwvolume van minimum 3 bouwlagen de hoek van de nieuwe IGLO-straat met de Gloriantlaan.
- Aan de westzijde situeert zich de hoofdtoegang van het nieuwe schoolgebouw. Een nieuwe straat verbindt de schooltoegang van de nieuwe en deze van de bestaande school. Samen met de transparantie van de nieuwe gevel aan deze zijde, krijgt de zone hierdoor een duidelijk publiek karakter.
- Aan de noordzijde wordt de 'sportspeelplaats' gesitueerd. Deze zorgt ervoor dat de bestaande school zichtbaar blijft vanaf de Gloriantlaan en in haar volumetrie goed tot haar recht komt. Een begrenzing met een lage haag zorgt ervoor dat de openheid behouden blijft en dat er een natuurlijke afstand ontstaat t.o.v. verdere programma-uitbreiding op het terrein in de toekomst.
- Aan de oostzijde wordt het schoolterrein begrensd door een muur met luifel. De luifel toont de volledige breedte van het schoolperceel in de Gloriantlaan. De muur begrenst de speelplaats ruimtelijk, maar openingen geven doorzicht naar de straat en omgekeerd.

Wijkcentrum – schoolgebouw + Planorganisatie

Om van de school een intergenera-

tioneel gebouw te maken, lijkt het ons zinvol dat de infrastructuur ook buiten de schooluren gebruikt kan worden voor verschillende activiteiten.

Om dit aspect organisatorisch optimaal mogelijk te maken, werd er in het ontwerp voor gekozen om de multifunctionele en publiek toegankelijke ruimtes aan de westkant van het gebouw te groeperen.

De beuken met schoolklassen kunnen 's avonds afgesloten worden, terwijl de rest van het gebouw toegankelijk blijft voor gebruik van de turnzaal/polyvalente ruimte, cursuslokalen e.a.

Het publiek toegankelijke gedeelte van het gebouw richt zich naar het binnengebied van Europark.

De hoofdtoegang van de school situeert zich in de zuidwestelijke hoek van het gebouw, gelegen aan de IGLO-straat. De multifunctionele turnzaal ligt verdiept in de westvleugel, waardoor een grote transparantie ontstaat vanuit de straat naar de omsloten speelplaats.

De refter situeert zich op het gelijkvloers en sluit aan op de verdiepte turnzaal. Met een uitschuifbare tribune kan de turnzaal in een theaterruimte worden omgebouwd. Onder de refter bevinden zich de service-ruimtes bij de turnzaal (kleedruimtes, doucheruimtes, bergingen). Op de zuidhoek van het gebouw, bevinden zich op de verdiepingen lokalen die zowel door de school als door externen gebruikt kunnen worden, zoals de media-theek, een vergaderlokaal, een lokaal waar de levensbeschouwelijke vakken worden onderwezen, ...

In het kader van de brede schoolgedachte (het beschikbaar stellen van delen van het gebouw buiten de schooluren), zou dit gedeeltelijk publieke programma verder uitgebreid kunnen worden (zie verder – Intergenerationeel project).

De klaslokalen en de administratieve ruimtes werden in twee 'schoolbeuken' ondergebracht.

Deze beuken takken aan de polyvalente ruimte aan, die als grote 'lobbyruimte' geïnterpreteerd kan worden.

In deze vleugels van het gebouw liggen klassen langs een gang gegroepeerd. De gang ligt telkens aan de zuidzijde, waardoor oververhitting in de klassen kan worden vermeden, en in de winter gebruik gemaakt kan worden van passieve warmtewinsten.

De kleuterklassen zijn gegroepeerd in de noordelijke vleugel (1 bouwlaag). Ze liggen daardoor centraal; dicht bij speelplaats, refter en polyvalente ruimte.

De administratieve lokalen liggen op de gelijkvloerse verdieping van de zuidelijke vleugel.

Het secretariaat ligt dicht bij de hoofdtoegang.

Op de 1ste en 2de verdieping van de zuidvleugel liggen de klaslokalen van de lagere school.

Deze kijken uit over de omsloten speelplaats.

Intergenerationeel project

Voor het intergenerationeel aspect van de school, deden we inspiratie op bij de Nederlandse 'vensterscholen' die eerder in de bundel werden aangehaald.

Om het project optimaal 'intergenerationeel' en als ontmoetingsplaats, geïntegreerd in te wijk te kunnen laten functioneren, lijkt het ons aangewezen de oppervlakte in beperkte mate uit te breiden en te onderzoeken wie deze extra oppervlakte mee zou kunnen financieren.

DIGO subsidieert bvb. 320 m² voor de turnzaal. In deze oppervlakte moeten echter toegangen, bergingen, kleedkamers en doucheruimte worden opgenomen. Indien we de turnzaal zelf echter 320 m² groot zouden maken, is de zaal groot genoeg voor een volleybalterrein, voor een kleine theatervoorstelling e.a. De zaal wordt daardoor veel geschikter voor externe activiteiten buiten de schooluren. In de huidige

ontwerpopatie werd daarom een zaal opgenomen van 320 m².

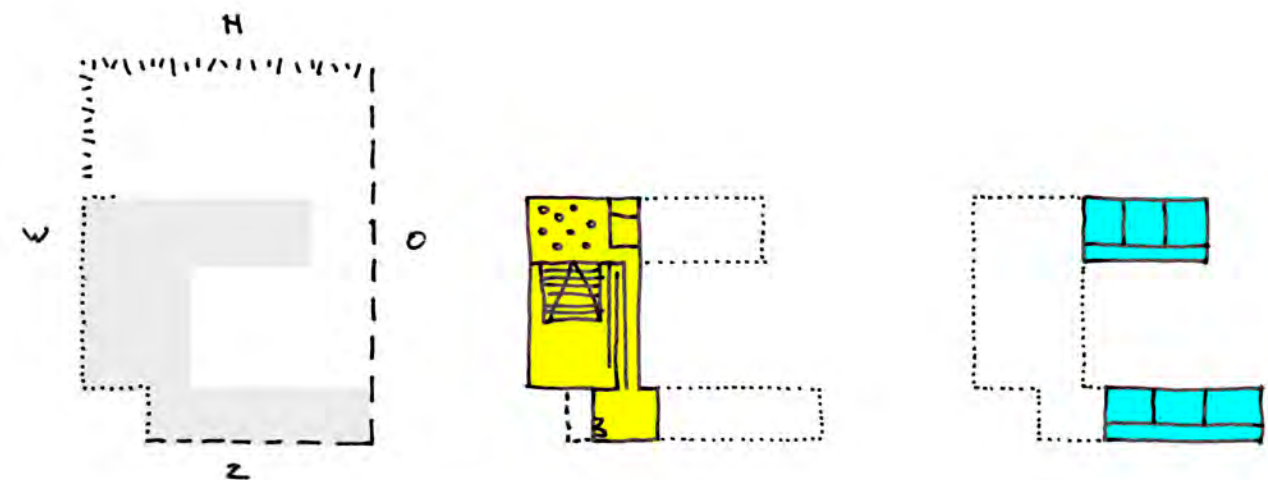
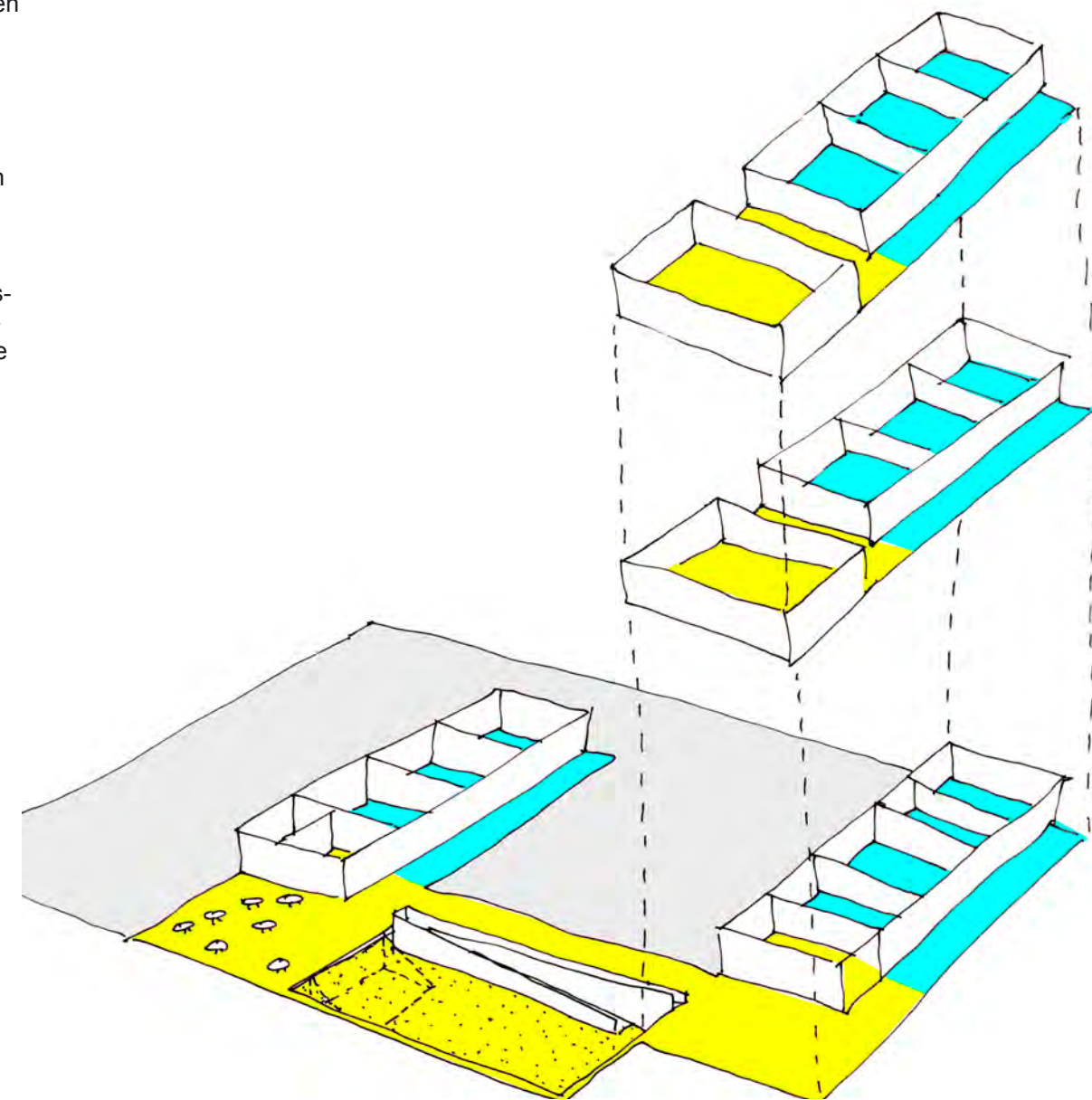
In de Nederlandse vensterscholen is net het ontmoetingsaspect zeer verrijkend. Bejaarden komen een computercursus volgen in de school, jonge moeders gaan naar de speltheek of opvoedwinkel, allochtonen volgen er taallessen. In de centrale ontmoetingshal ontmoeten kinderen, ouders en bejaarden elkaar. De school is geen 'eiland' waar kinderen cognitieve kennis vergaren, maar een deel van de wijk, waar ook het sociale aspect centraal staat. Deze ontmoetingskansen zijn optimaal, indien er in de school meer lokalen voorzien zijn dan enkel de schoolklassen. Extra lokalen kunnen dan zowel gebruikt worden voor externen als door de school zelf (vb. lokaal voor levensbeschouwelijke vakken, mediatheek, computerlokaal, cursuslokalen).

In het huidige ontwerpvoorstel werd in het kader van deze 'brede school'-gedachte, de opgegeven oppervlakte met 165 m² overschreden. Dit betekent een budgetoverschrijding van 5%. Verder overleg met de bouwheer zal uitwijzen of het programma nog verder kan uitgebreid worden in het kader van het intergenerationeel aspect (bvb. vierde 'publieke' bouwlaag aan de zuidzijde). Indien er geen bijkomende financiële middelen gevonden kunnen worden, en het project zich dient te houden aan de fysische norm, kan het voorgestelde concept wel behouden blijven, maar dient het hier en daar verkleind te worden (vnl. polyvalente ruimte / turnzaal).

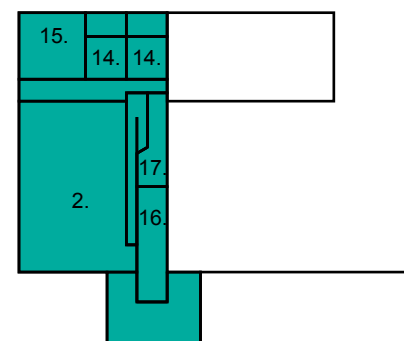
In het kader van het openstellen van de schoolinfrastructuur voor de wijk, werd in huidige ontwerpopatie de speelplaats opgesplitst in twee delen: een omsloten speelruimte centraal in het gebouw en een open speelplaats aan de noordkant. Deze noordelijke speelplaats zou als sportterrein kunnen worden ingericht

en kan 's avonds toegankelijk blijven voor jongeren uit de buurt. De omsloten speelplaats wordt 's avonds wel afgesloten.

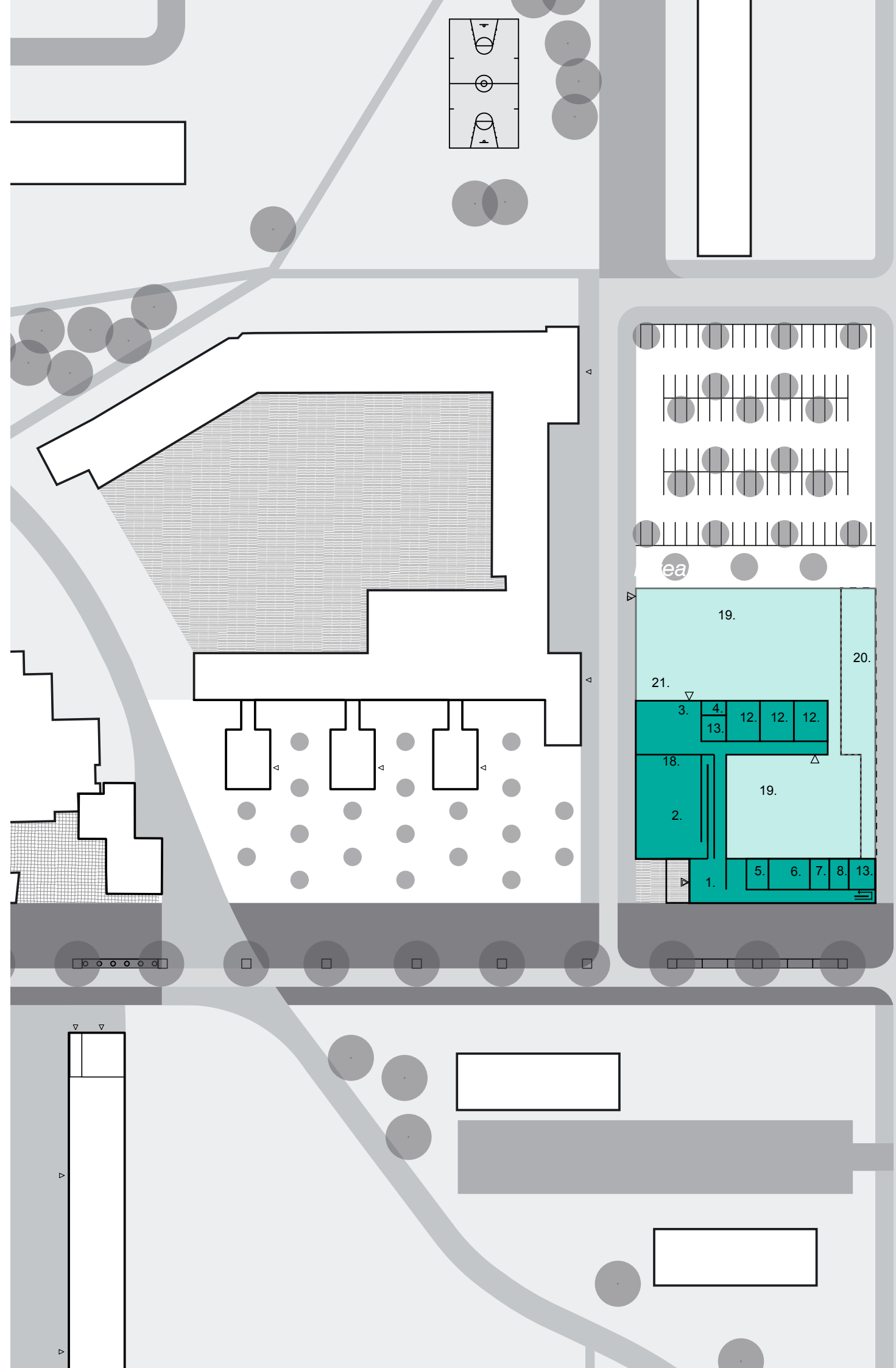
Gezien het gebouw een kleuterschool en een basisschool omvat, lijkt ons het opsplitsen van de open speelzone niet noodzakelijk een probleem. Mits een andere schikking van de 'kleutervleugel' kan de volledige genormeerde speelplaatsoppervlakte ook centraal georganiseerd worden. De ruimtelijke relatie van de bestaande school naar de Gloriantlaan gaat daardoor echter grotendeels verloren.

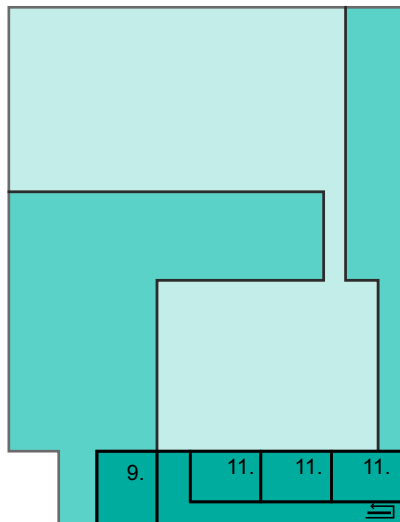
niveau -1

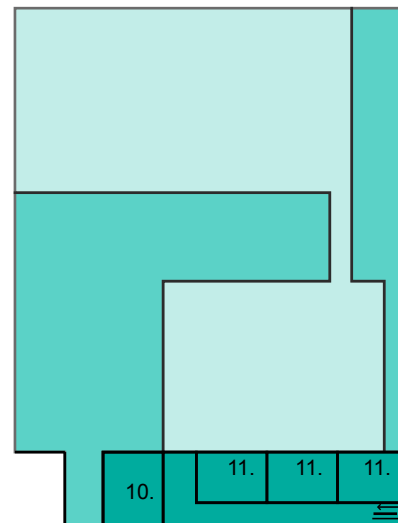
schaal 1/1000

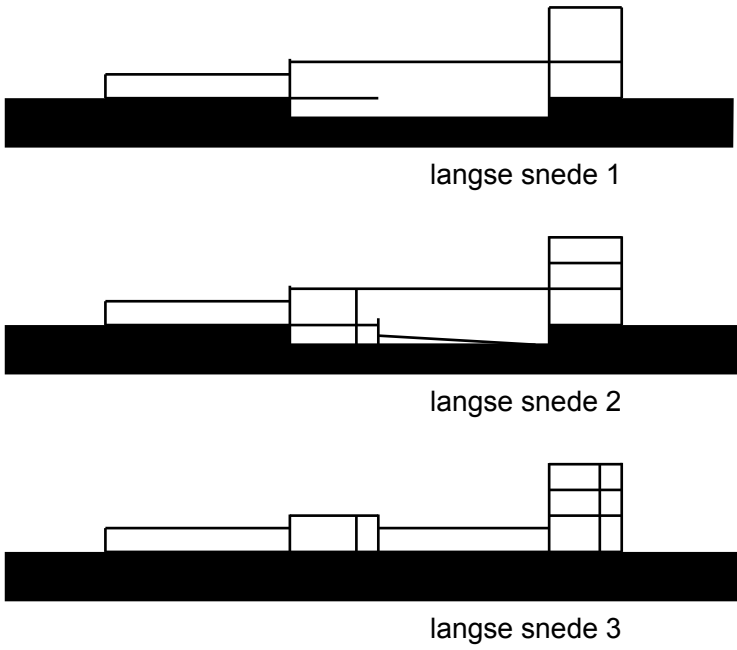
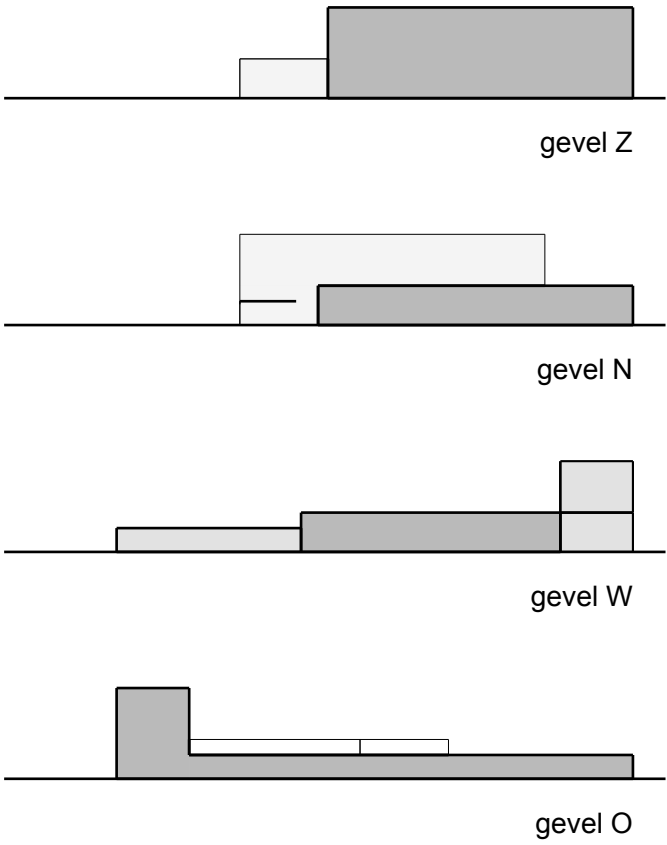
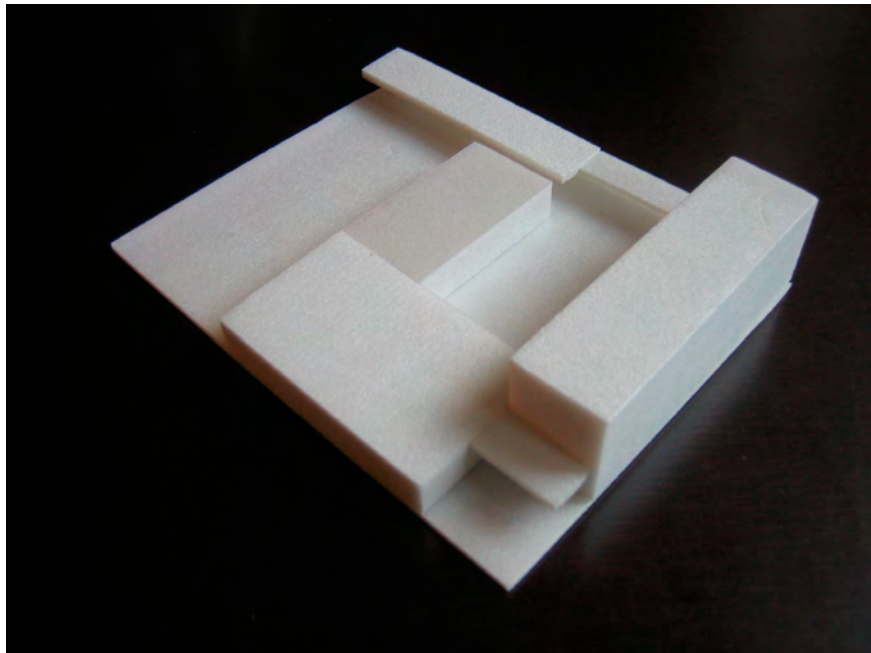
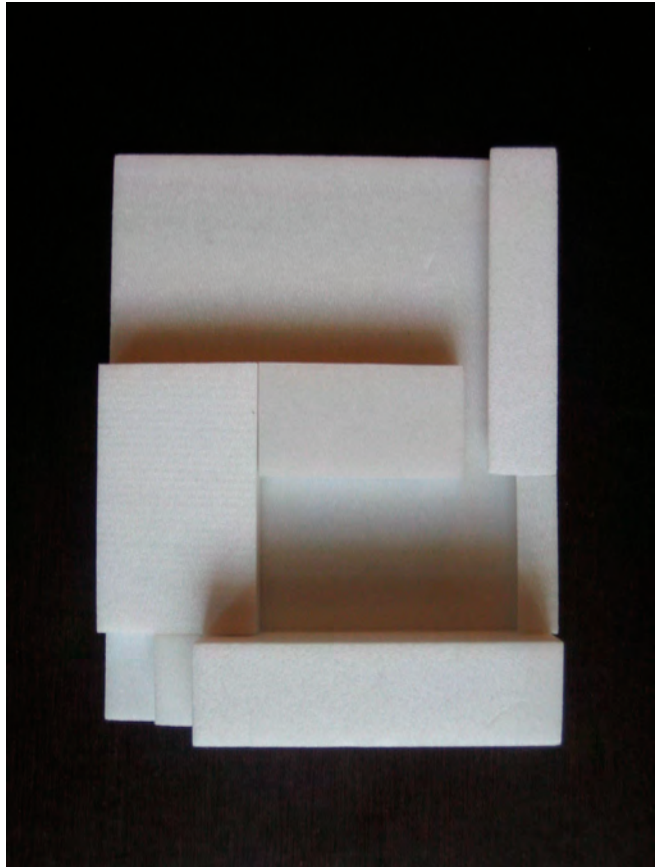
niveau +1

niveau +2

1. inkomhal
2. turnzaal, polyvalente zaal
3. refter
4. keuken
5. secretariaat
6. leraarslokaal
7. directielokaal
8. ehbo-lokaal
9. mediatheek
10. lokaal levensbeschouwelijke vakken
11. klaslokaal
12. kleuterklas
13. sanitair-berging
14. kleedruimte-douche
15. berging-wasplaats
16. archief-berging
17. technieken
18. uitschuifbare tribune
19. speelplaats
20. overdekte speelplaats
21. buitenterras refter

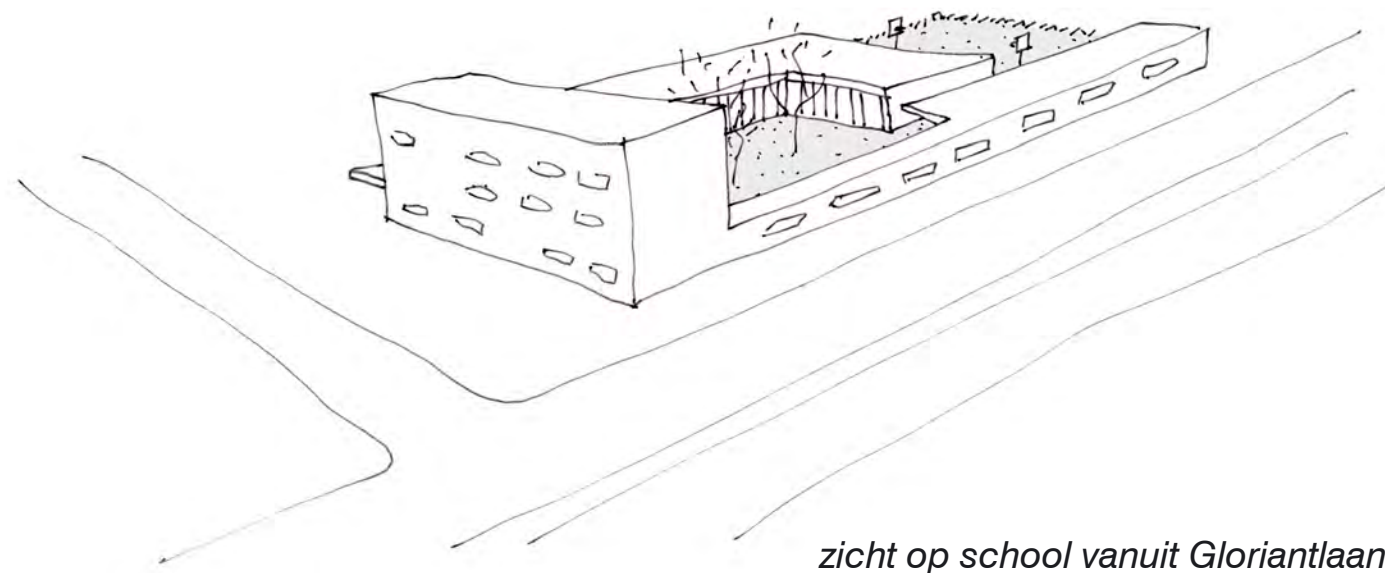

schaal 1/1000

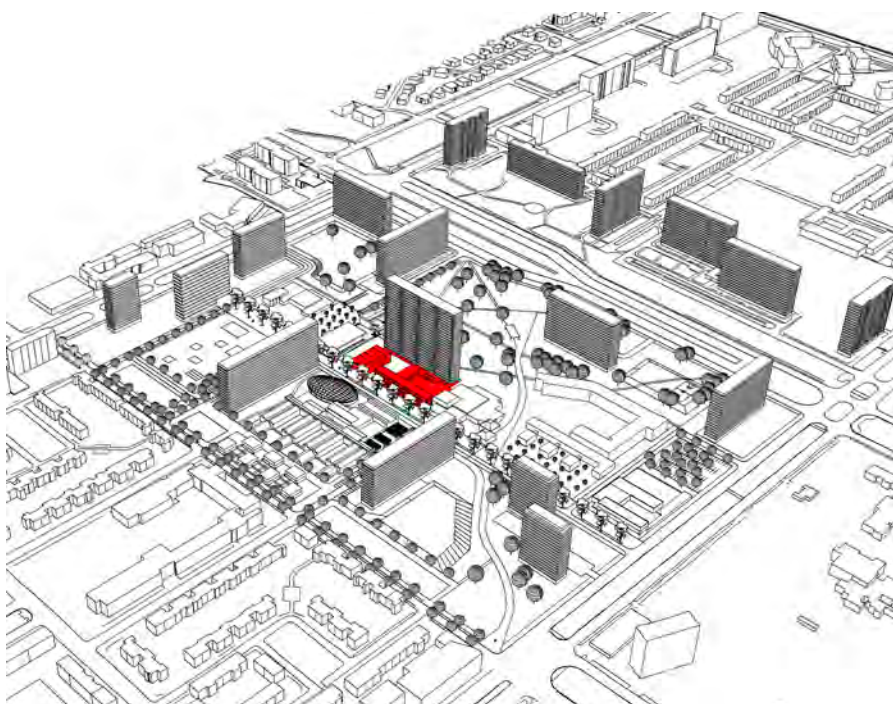

zicht op toegang school vanaf IGLO-straat

zicht op school vanuit Gloriantlaan

Jeugdcentrum, dienstencentrum en levensloopwoningen

In de zone onder en rond en voor de Chicagotoren wordt een dienstencentrum, jeugdcentrum gerealiseerd in combinatie met het bestaande publieke programma (RISO...). Voor het ordenen van dit programma is de ruimtelijke relatie ervan ten opzichte van de IGLO-straat cruciaal. Ook de ruimtelijke relatie tot de kerk en onderliggende parking moet een interessante invulling krijgen. De organisatie van de onderste bouwlagen van de Chicagotoren is hierbij de sleutel. Deze 'sokkel' zal het nieuwe en bestaande programma opnemen. De sokkel zal groter moeten worden dan hij vandaag is. Hij breidt uit richting de nieuwe straat. Of, door de aanwezigheid van de straat zal de sokkel een duidelijke voorgevel krijgen aan die straat. In principe ontstaat hierdoor een dubbele sokkel: het deel onder de toren en een parallel deel aan de straat. Deze beide delen worden met elkaar verbonden. De bestaande sokkel krijgt hierdoor een H-vormig grondplan. Tussen de toren en het naar de straat geschoven deel van de sokkel ontstaat een semi-publieke open ruimte. Deze ruimte wordt door het verbindende gebouwdeel tussen straat en torensokkel opnieuw opgedeeld. De semi-publieke open ruimte krijgt hierdoor diversiteit. Het deel aan de zijde van de supermarkt gaat fungeren als een semi-publieke ruimte binnenwaarts gelegen met mogelijkheden voor terrassen en andere activiteiten. Het andere deel van deze open ruimte langs de kant van de kerk blijft een meer open karakter behouden. Een karakter dat mee wordt afgelijnd door de inplanting van de polyvalente zaal tussen kerk en dwarsverbinding in de sokkel. Deze polyvalente zaal kan zijn 'vleugels' openzetten en wordt zo een overdekte markt. Het straatgedeelte van de sokkel bevat de "winkeltjes" van het dienstencentrum (kapsalon, wassalon...). Op de bovenste verdiepingen zijn een aantal van de gevraagde levensloopwoningen voorzien. Via een buitengaanderij aan de achterzijde worden deze bereikt. Eigenlijk krijgt de Chicagotoren hierdoor voet aan de grond en beeld in de straat. Het wordt contrapunt voor de RVT aan de overkant. Niet alleen in beeld maar

ook in programma: openbaar en privaat. Ook avonds is er leven door de woningen.

Het verbindingsgedeelte tussen toren en straat sokkel bevat de cafetaria van het dienstencentrum: tegelijkertijd scheidt en verbindt het de beide semi-publieke ruimtes tussen toren en straat. Het raakpunt van deze verbindingsvleugel en de toren is open: het geeft toegang tot de inkomlobby van de woningen van de toren. Hij sluit ook aan op de bestaande betonnen trappartij die naar de mezzanine van de Chicago leidt en deze van het dienstencentrum.

De lobby is transparant en geeft een zicht op het landschapspark achter de toren. In de toren is aansluitend op deze inkomlobby een overlangse circulatie voorzien naar de verscheidene stijpunten van de Chicagotoren. Ook deze circulatie is transparant naar het landschapspark alsook naar de overlangse circulatie van de kantoren van het dienstencentrum en het jeugdcentrum: een ontmoeting.

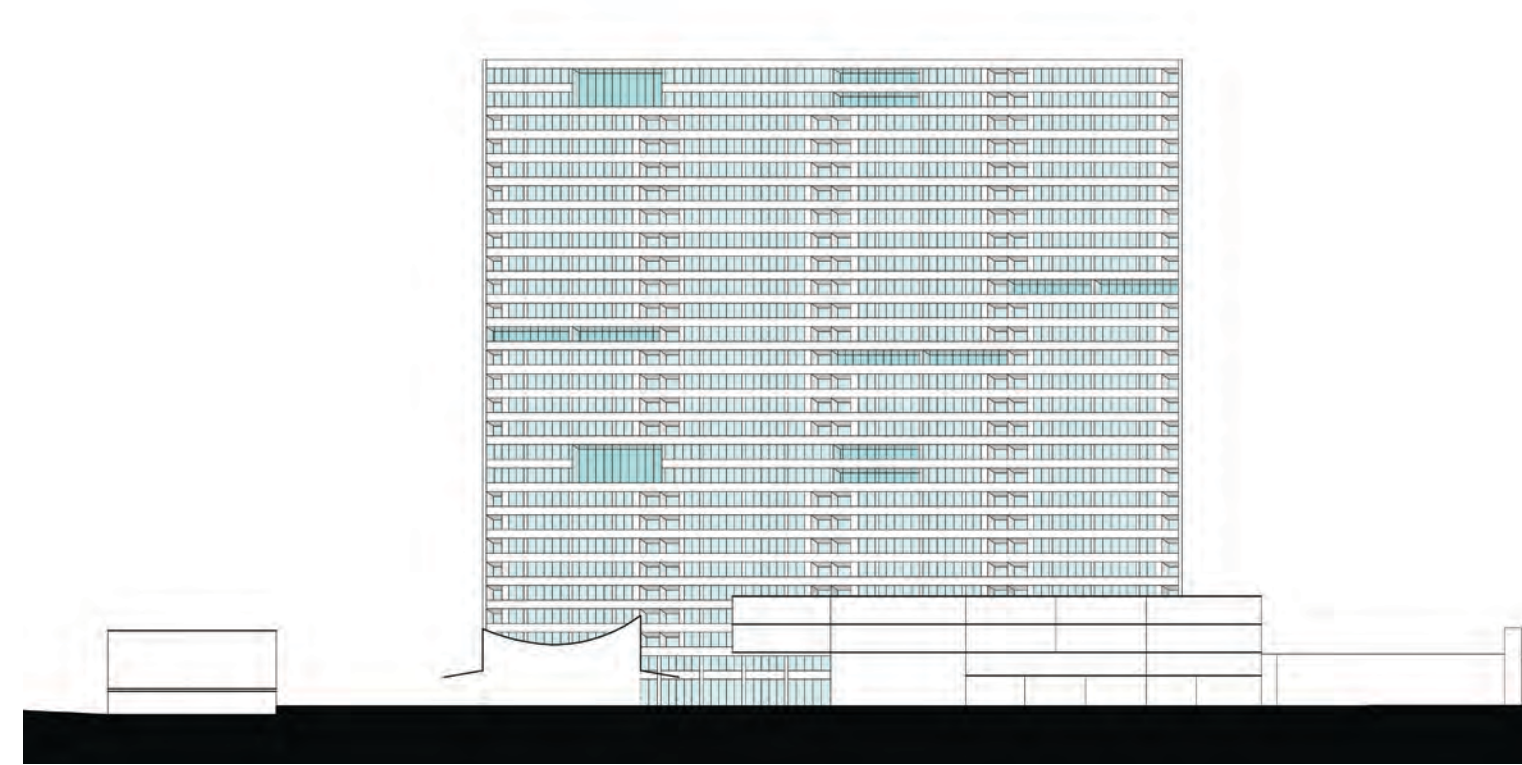
Op deze manier krijgt de Chicagotoren beeld in de straat en zorgt de nieuwe voet van de toren voor een cascade van open ruimten die maakt dat een attractief en potentiedragend centrum ontstaat. Nog anders gezien: een nieuwe horizontale schijf van het grondplan versus de verticale schijf van de toren.

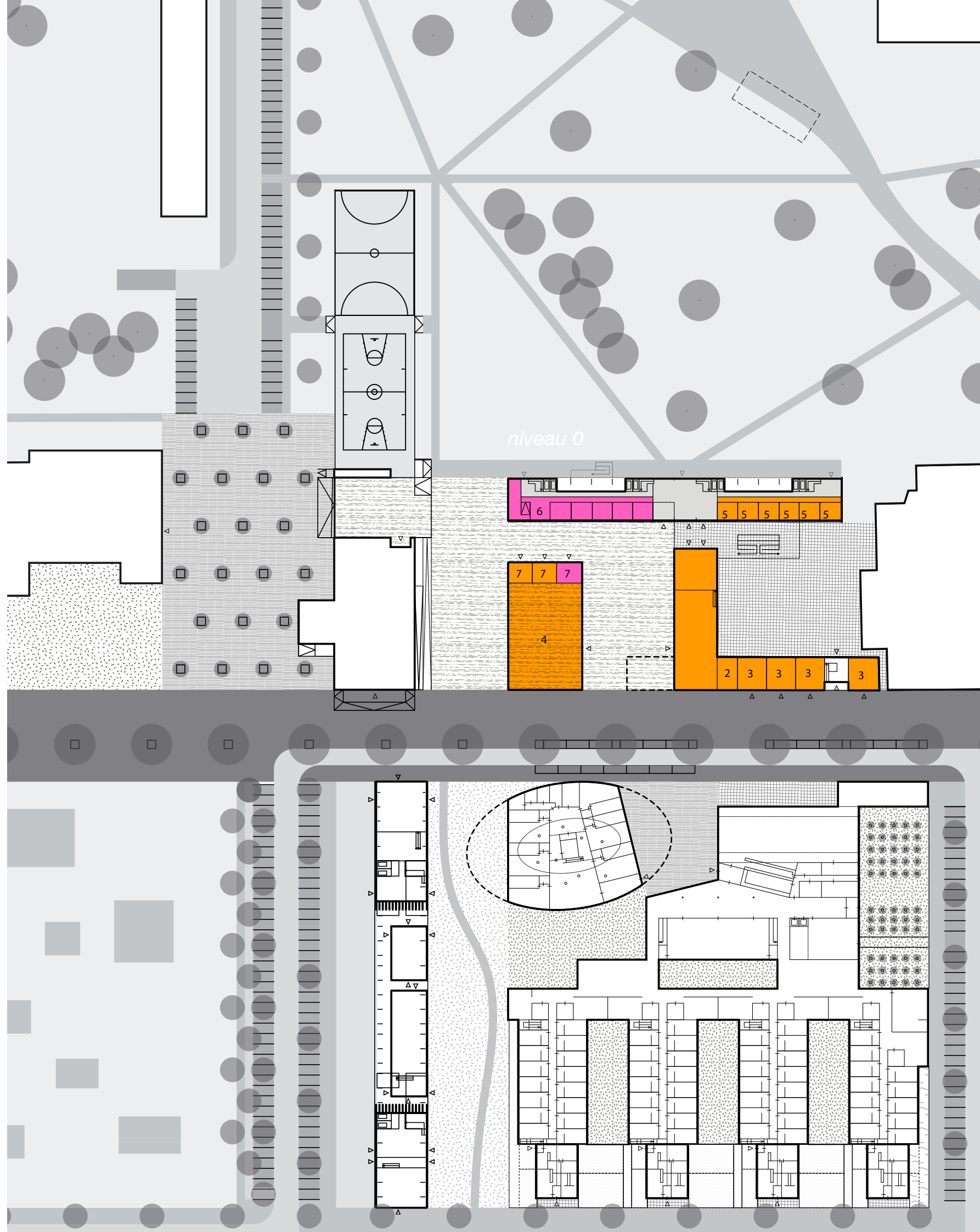
Ook mag de wijze van organisatie van het naar voor geschoven gedeelte van sokkel en de semi-publieke ruimtes in grafiek vergeleken worden met de nieuwe school en de ruimtelijkheid tussen bestaande gelijkvloerse gebouwen langs deze zijde van de straat. Er is nu een ketting enerzijds van gelijkmatige en anderzijds telkens diverse ruimtelijkheden. Erkenning en eenheid versus diversiteit en identiteit. In perceptie en in programma.

De architectuur van de toren en zijn grondprogramma is strak, transparant en rechtlijnig; het zet op een hedendaagse manier de toren verder. De architectuur van de polyvalente zaal staat op zich. Of dan toch door zijn verscheidenheid gaat het deel uitmaken van de verscheidenheid van architectuur die start aan de supermarkt met paviljoenen tot aan de bibliotheek: een reeks van eigenzinnige gebouwen wordt nu vervolledigd door opnieuw een eigenzinnig gebouw: een opvallende

daklijn en een gevel die zijn vleugels openslaat.

Aansluitend op de organisatie van publieke ruimtes op de begane grond van de toren en op spoor gezet door het idee van de 'image'-appartementen in de toren willen we tot slot deze aanpak verder projecteren in de toren en stellen we volgende bijkomende programma ideeën voor. Een stadsklas op de twee bovenste verdiepingen. In navolging van zee- en plattelandsklassen voor kinderen van de lage scholen zal er in Brussel in het Atomium binnenkort de mogelijkheid gegeven worden om stadsklassen te organiseren en logeren. Antwerpen verdient ook zo een mogelijkheid. Het beeld vanuit de torens over Antwerpen is daarbij een start. De nabijheid van stad een voordeel. En de nieuwe accommodatie op de begane grond een meerwaarde. En het intergenerationele concept meer dan ooit bewerkstelligt. En waarom dan ook geen jeugdherberg? Met dezelfde argumenten. Deze programma's kunnen worden uitgerust met een wintertuin. Dit als antwoord op een vraag naar buitenruimte en rekeningshoudend met de specifieke problematiek van terrassen in een toren. Op deze manier kan worden gegarandeerd dat meer gebruik kan worden gemaakt van deze semi-buitenruimtes. En tegelijk zullen deze wintertuinen het beeld van de toren gaan bepalen. Fris en nieuw.

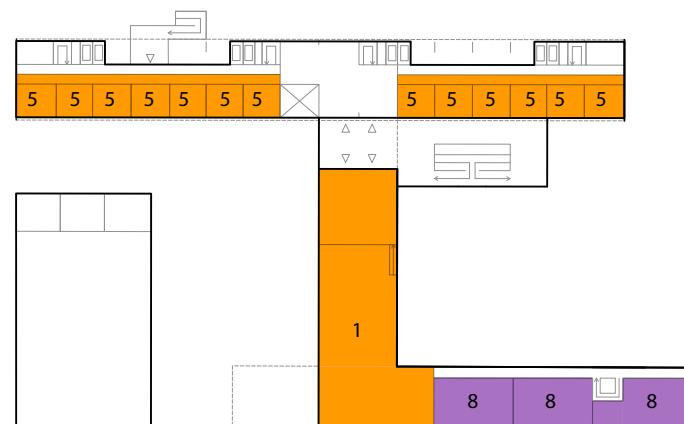

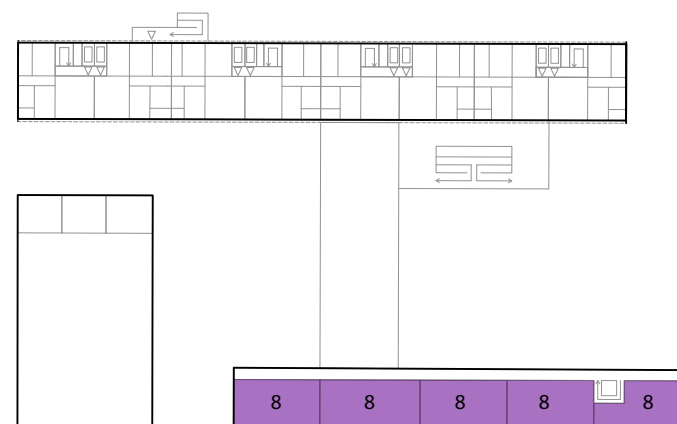
schaal 1/1000

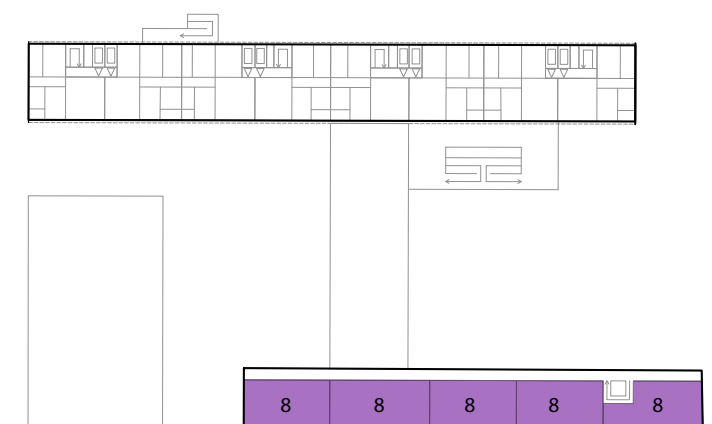
niveau mezzanine

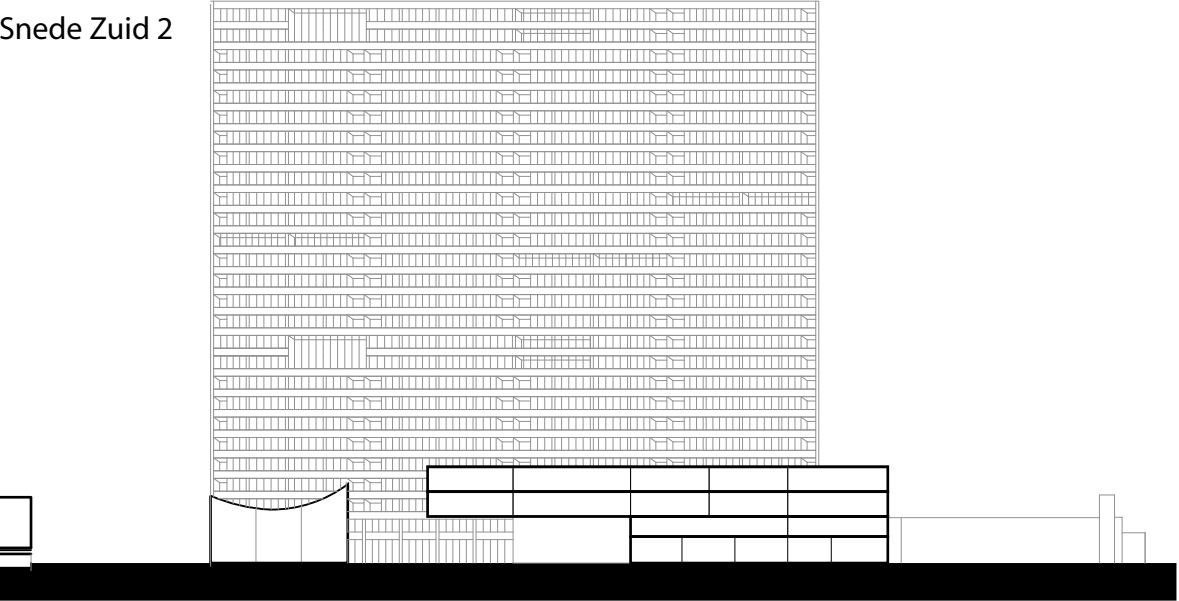
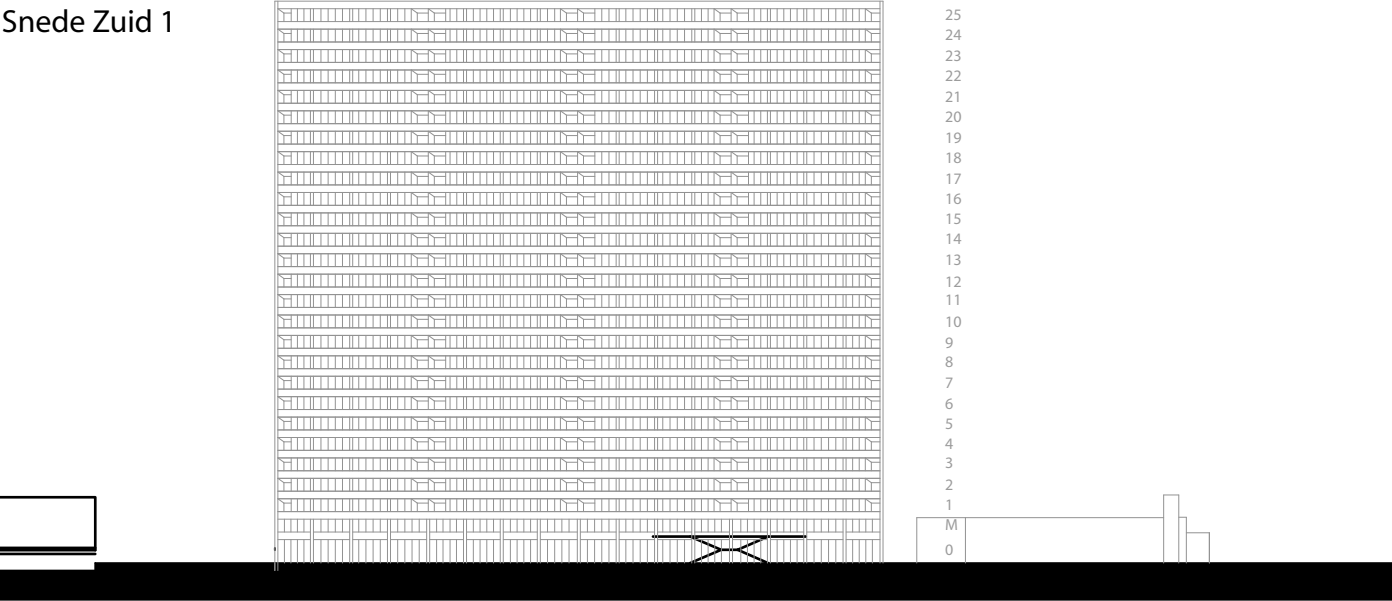
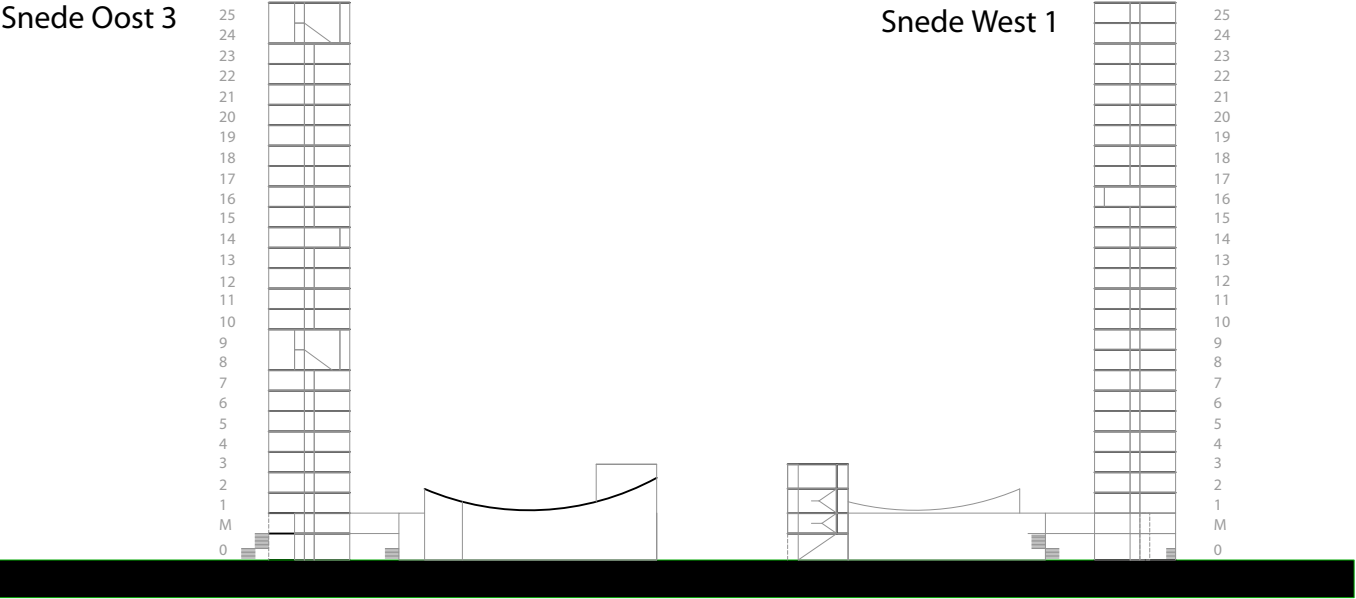
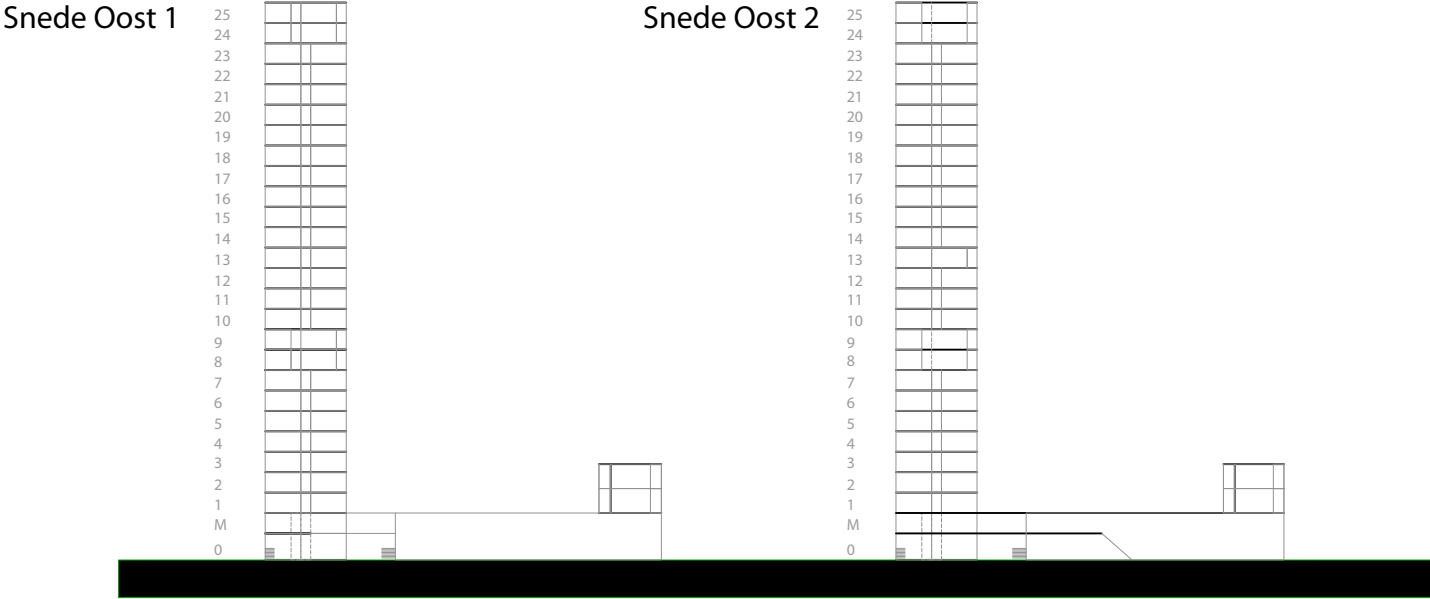
niveau +1

niveau +0

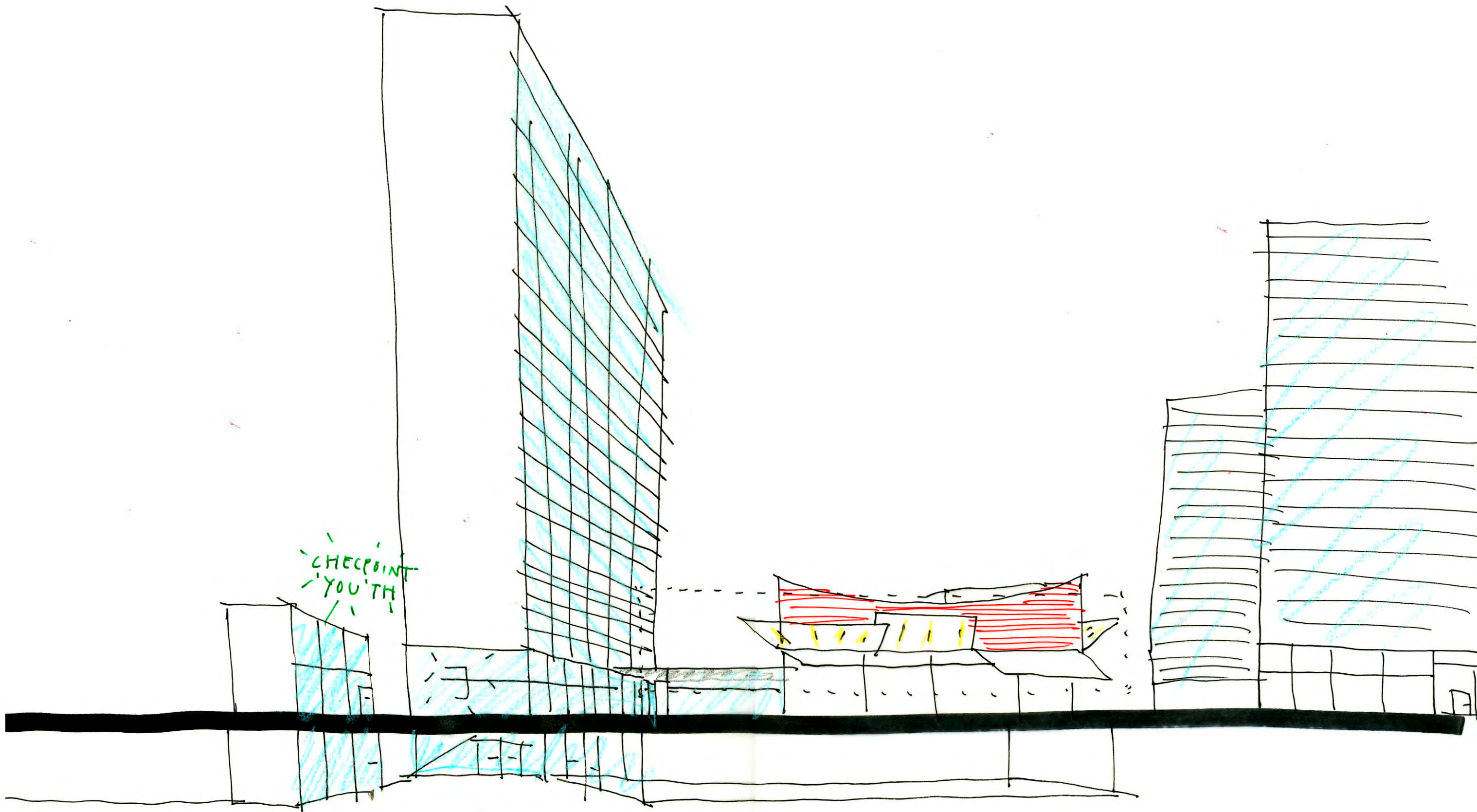

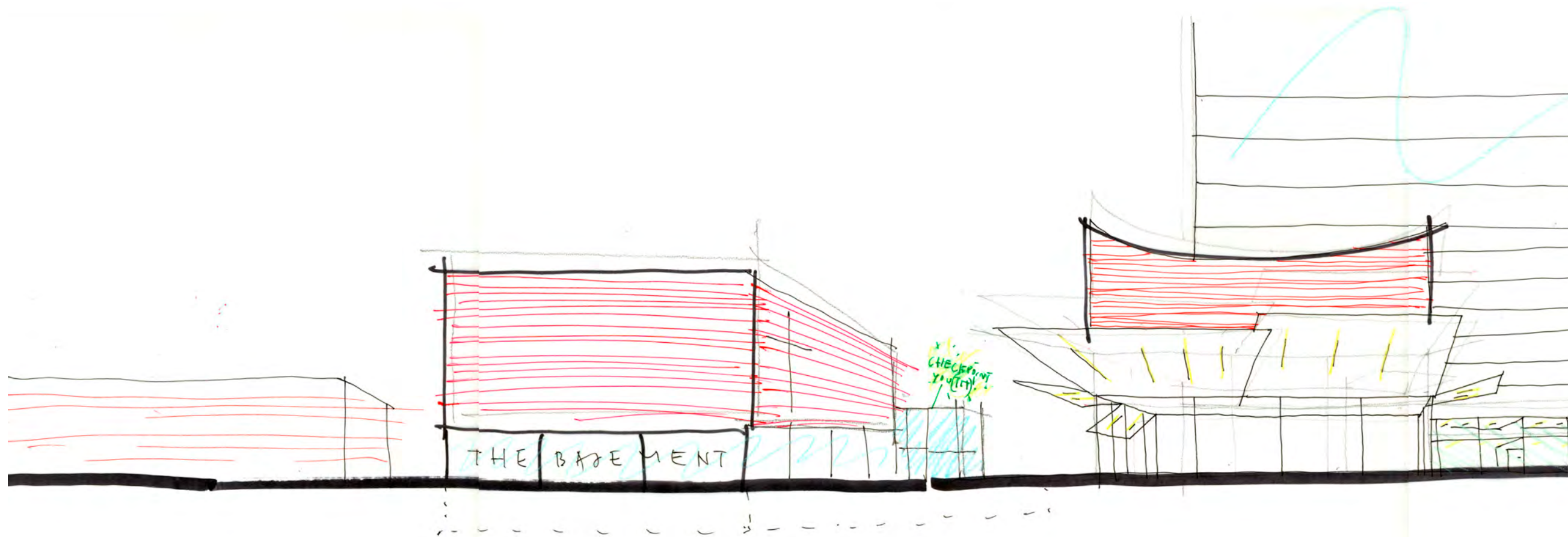
1. Cafetaria/polyvalente ruimte
2. Zorgloket
3. Service- en wellnesscluster
4. Multifunctionele ruimte
5. Kantoren (RISO)
6. Jeugdcentrum
7. Bergingen
8. Levensloopwoningen

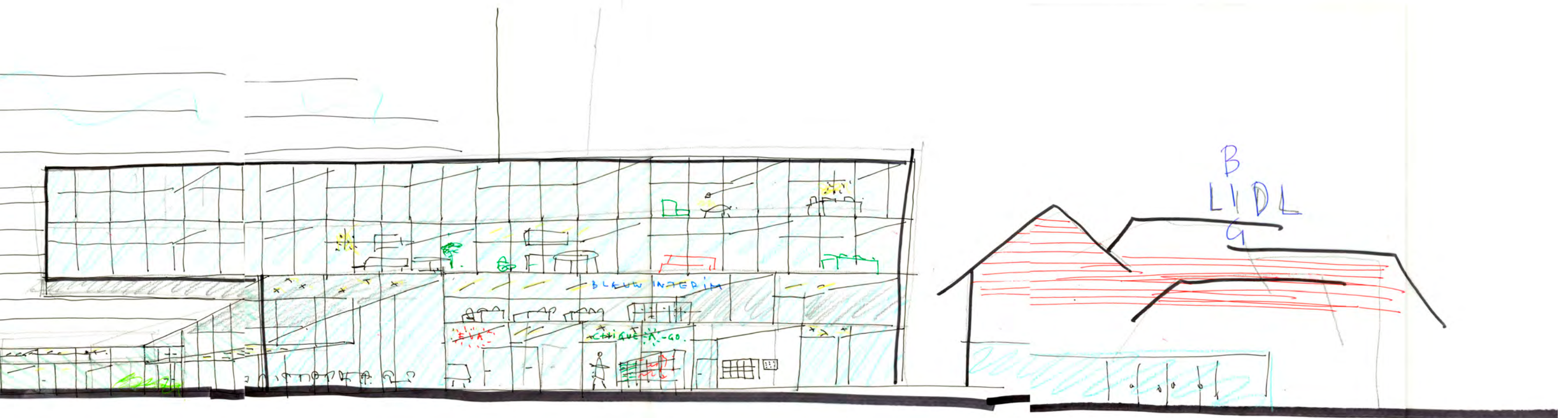

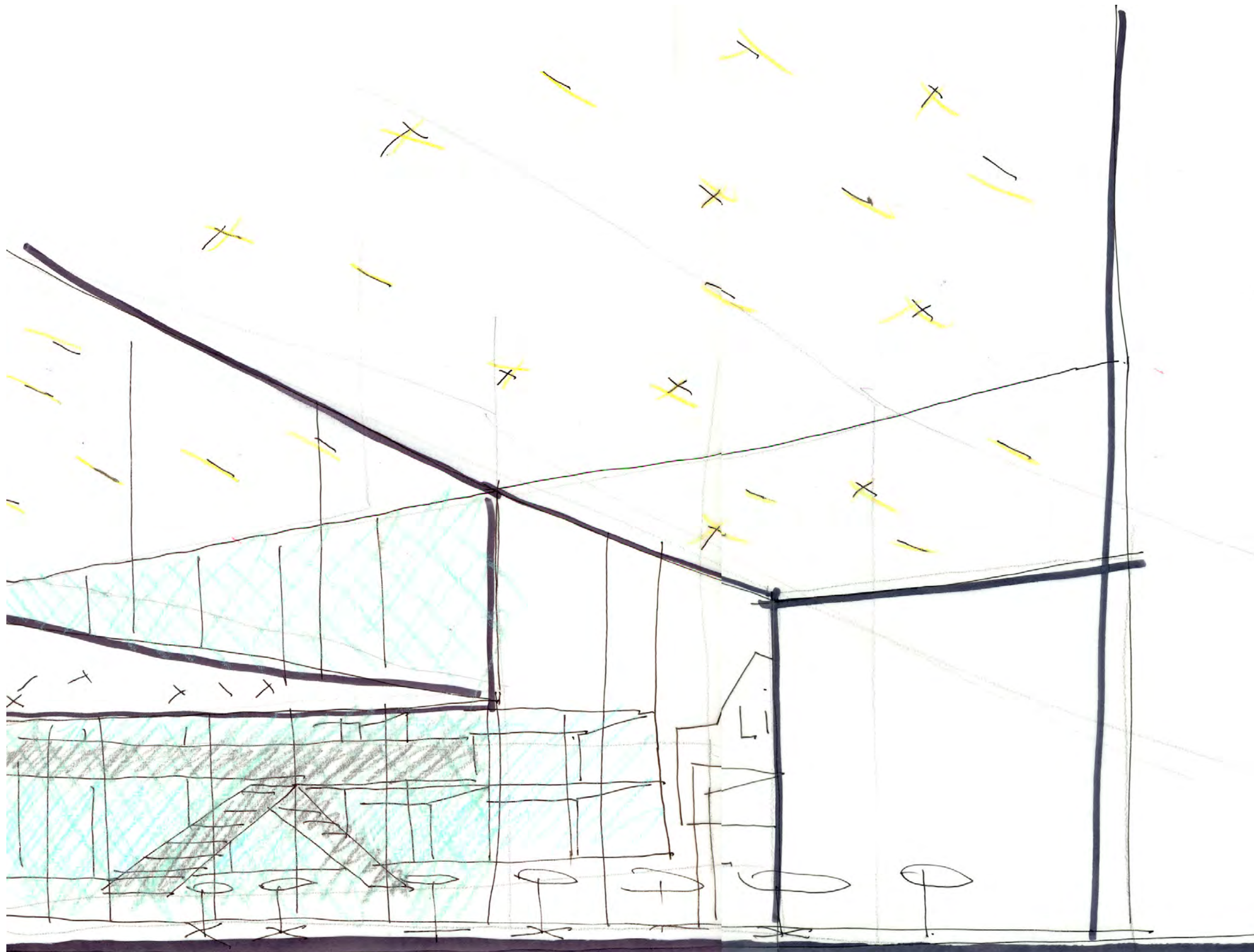
schaal 1/1000

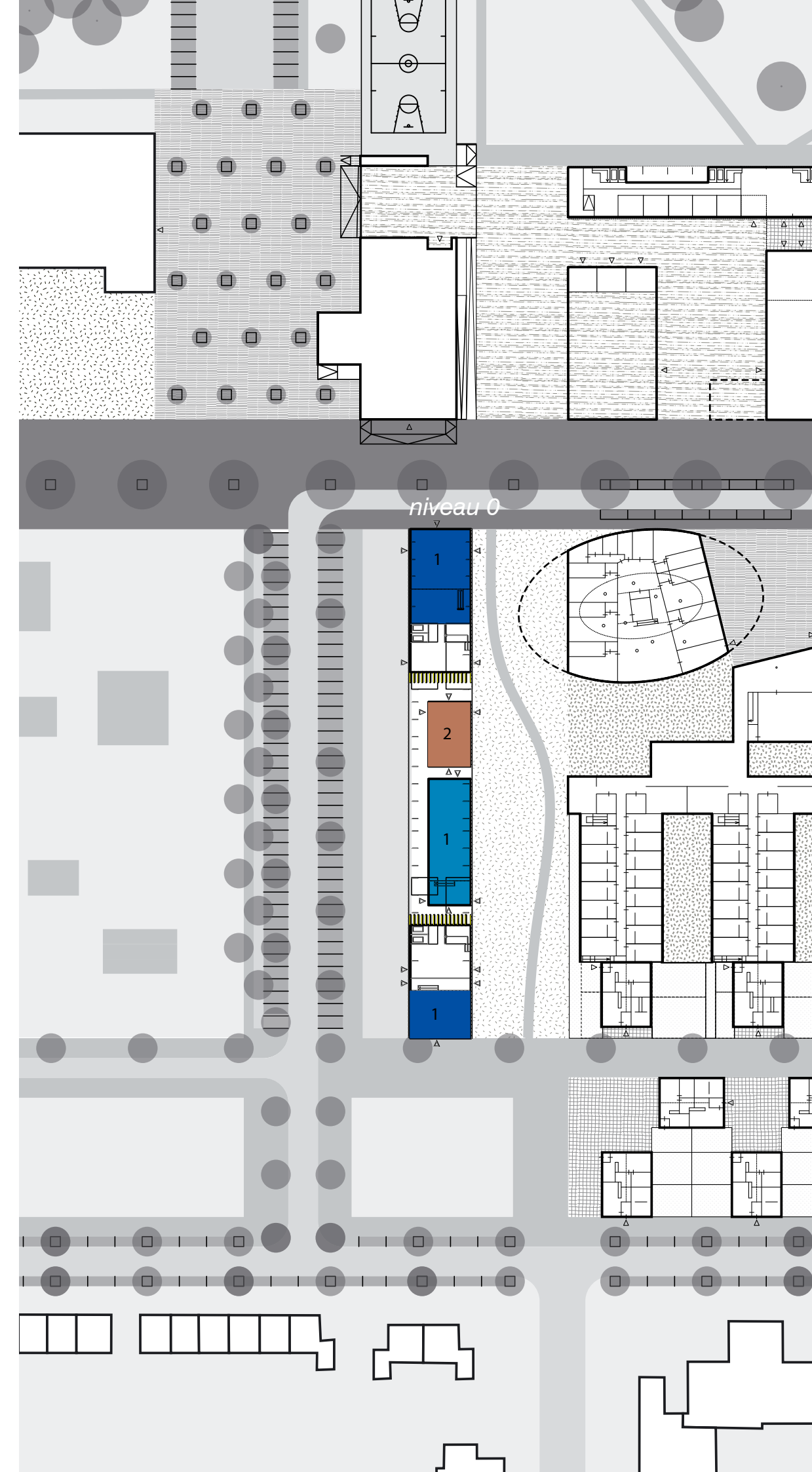

levensloopwoningen

In gebouw 10 worden levensloopwoningen voorzien op de 2de verdieping. De levensloopwoningen staan in directe relatie met de groene tuin aan de RVT. Op niveau 0 en 1 komt ruimte voor kleine bedrijvigheid. De inkom van het blok wordt ruimer en transparanter waardoor een fris en nieuw beeld van het gebouw ontstaat. De kop van de toren sluit aan op de straat. Een aantal ruimtes in de onderste laag kan gebruikt worden voor diverse doeleinden. Een fietsenatelier of knutselruimte is hier mogelijk.

schaal 1/1000

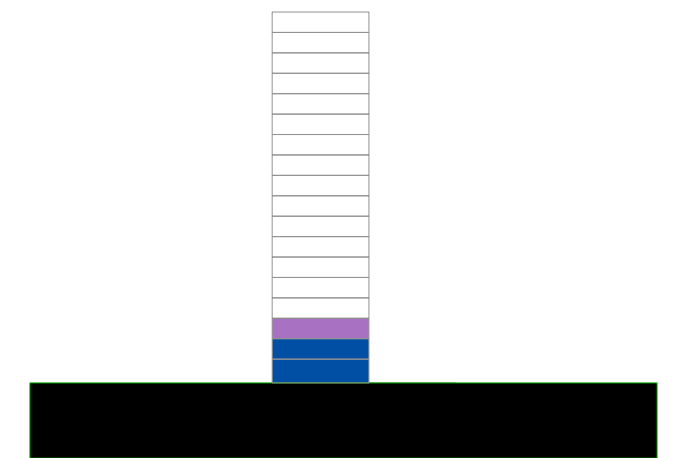
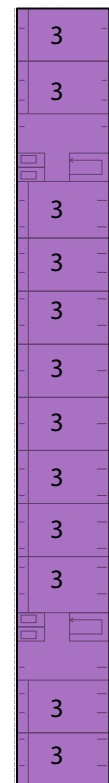

niveau +1

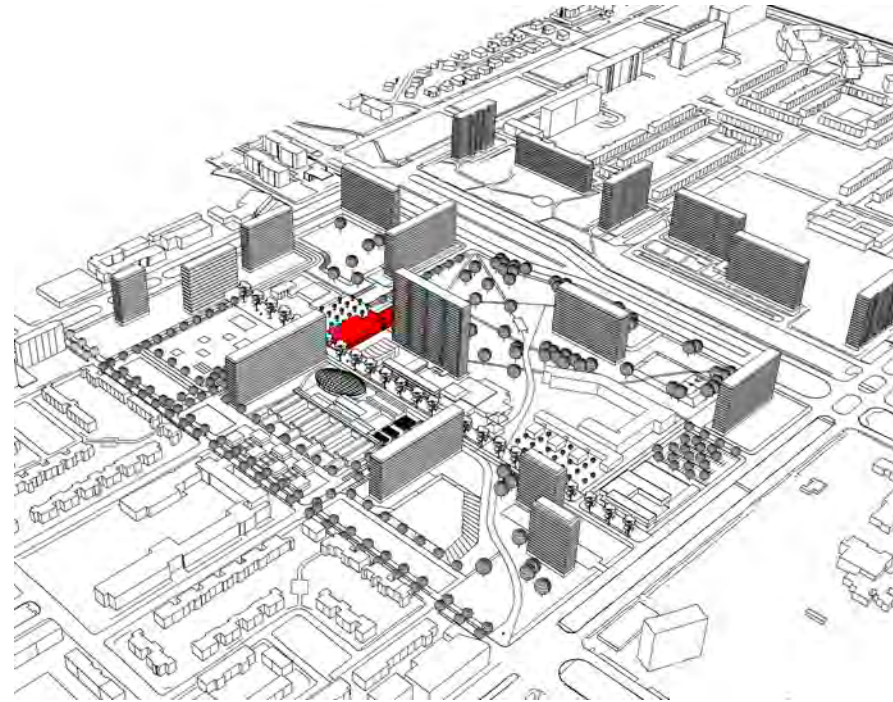

- 1. Bedrijvencentrum
- 2. Vuilnis
- 3. Levensloopwoningen

niveau +2

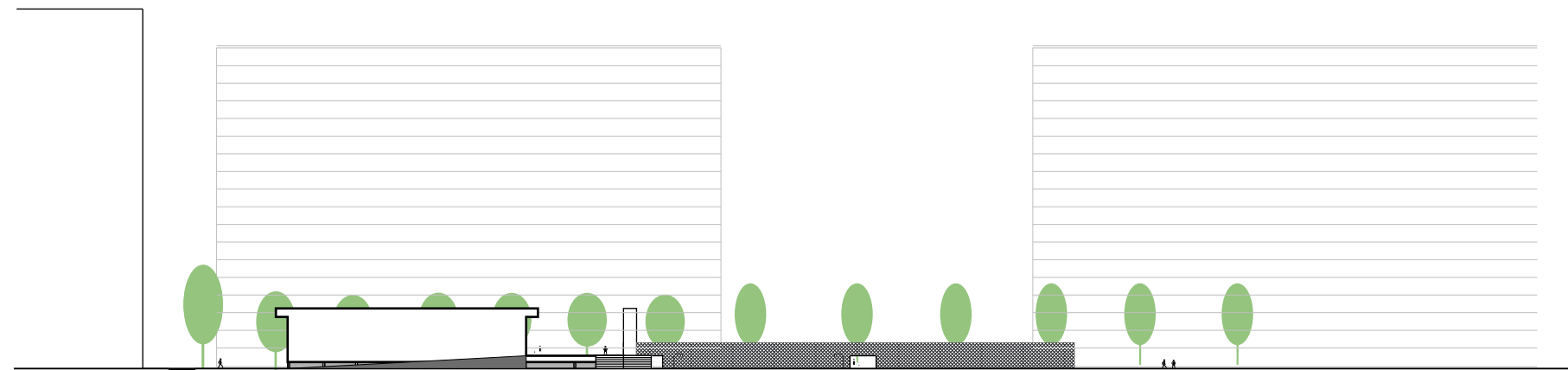
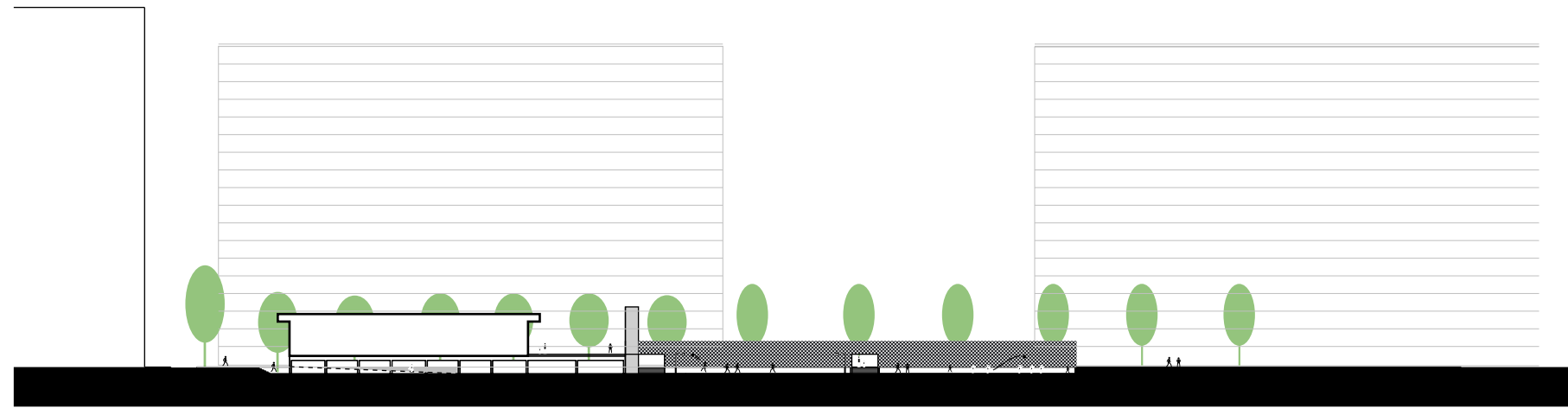
principesnede

Parkeergarage Ernest Claes-straat

De parkeergarage aan de Ernest Claes-straat wordt opengebroken. De toegankelijkheid wordt verbeterd en er wordt voor voldoende lichtintrede gezorgd. Via een hellingbaan en trappen kom je in de lager gelegen ruimte. Een gedeelte onder de kerk kan op een minimale manier worden afgesloten en ingericht als atelier, fietsherstelplaats... Van het gedeelte van de parking dat naar het noorden in het park steekt wordt het dak gesloopt en er worden sportvelden in onder gebracht. Op deze manier ontwikkelt deze ruimte zich tot een interessant side-programma voor het jeugdcentrum. Ook voor het park krijgt een nieuw attractiepunt. Een paviljoen aan de esplanade voor de kerk is het uithangbord voor deze plek in zijn omgeving. Bij evenementen kan dit gebouwtje bijvoorbeeld dienst doen als projectiescherm voor een openlucht film.

schaal 1/1000

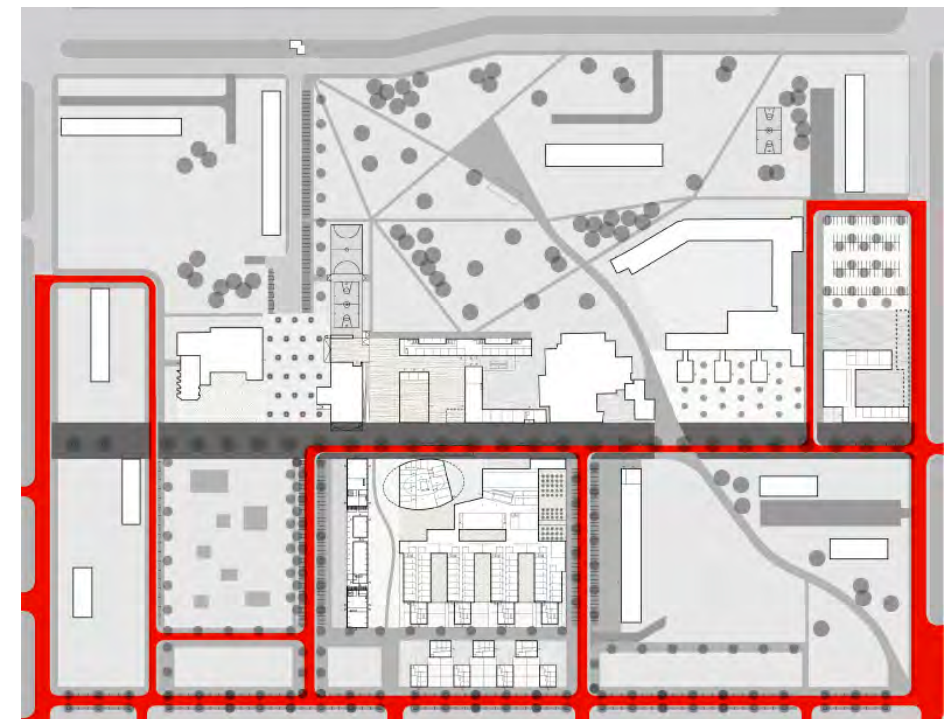

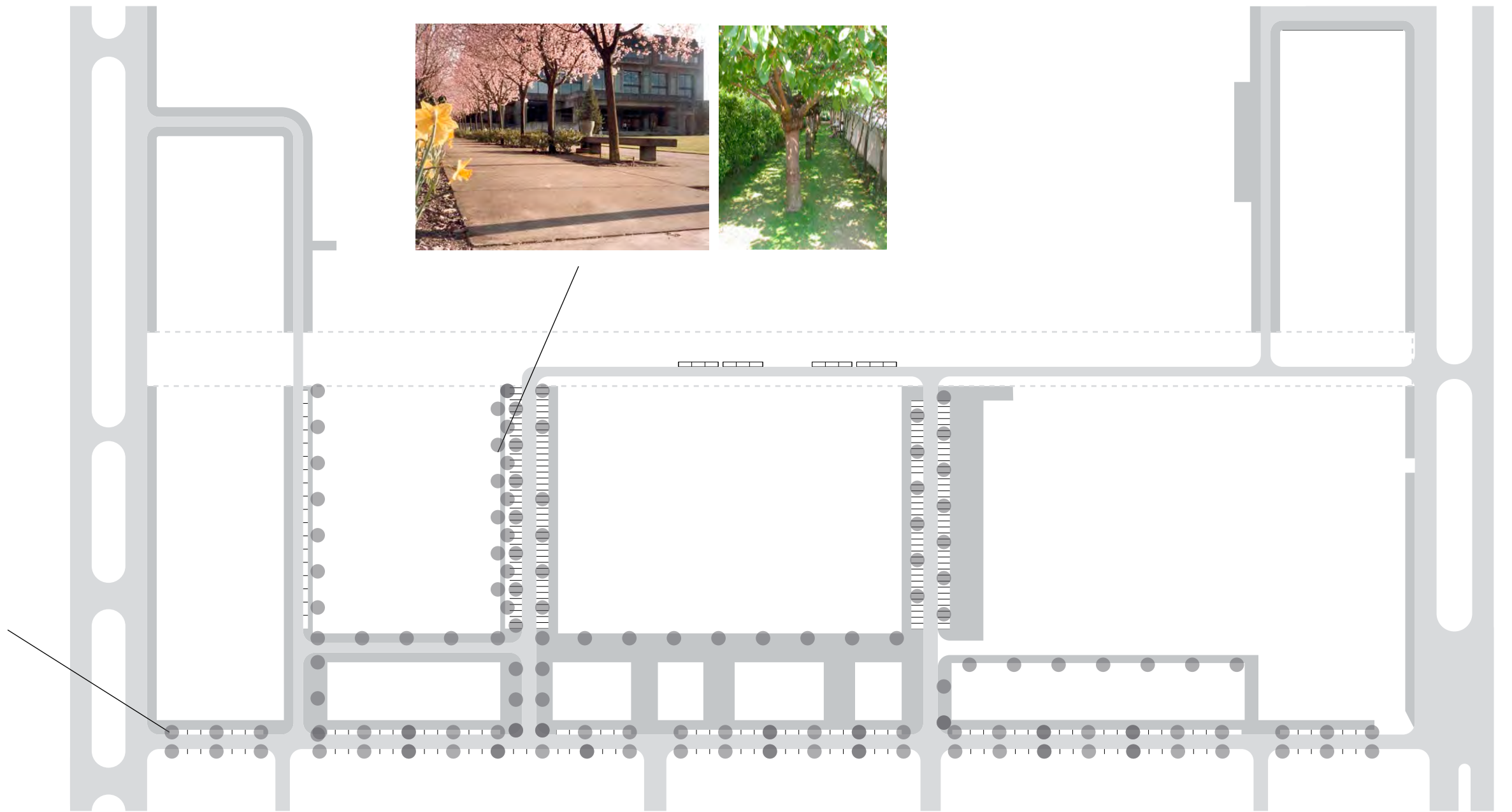
Publieke ruimte

De publieke ruimte bestaat uit enerzijds het raster met hieraan gekoppeld een aantal – meer intieme – buitenkamers en anderzijds het weidse landschapspark.

Raster

In het kader van het IGLO-project wordt er een eerste beeld gegeven van de inrichting van het raster. De ruggengraat voor het raster wordt gevormd door de IGLO-straat. Deze fungeert als een ruime lobby voor de verschillende voorzieningen van de wijk en in het bijzonder voor het IGLO-programma. De voorzieningen worden ontsloten langs deze straat zowel door autoverkeer als voor langzaam verkeer. Aan deze straat zijn verschillende buitenkamers gekoppeld. Deze functioneren als voorruimten voor de straat – plekken waar de straat ruimer wordt – of afsluitbare binnenkoren van de IGLO-programma's (al dan niet visueel open naar de straat, bv. RVT, kinderdagverblijf, dienstencentrum).

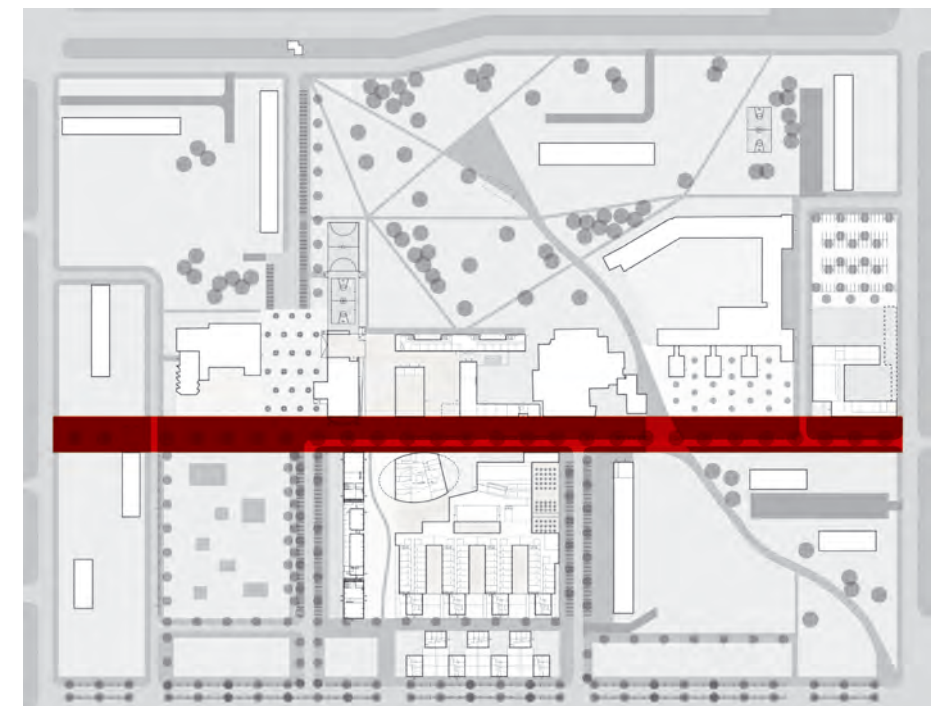

IGLO-straat

Eén bomenrij met een zuilvormige boom zorgt voor de verticale artikulatie van de straat in haar omgeving. Zij vormt ook de scheiding tussen de ruime wandel- en fietspromenade aan de noordzijde en de rijweg aan de zuidzijde. De ruimte voor gemotoriseerd verkeer in de straat wordt tot een minimum beperkt. Er wordt een enkelrichtingsrijweg voorzien (4meter). Op een aantal locaties zijn er plaatsen voor langsparkeren die enkel voor laden en lossen en kortparkeren (bv. als kiss&ride school en kinderdagverblijf) gebruikt kunnen worden.

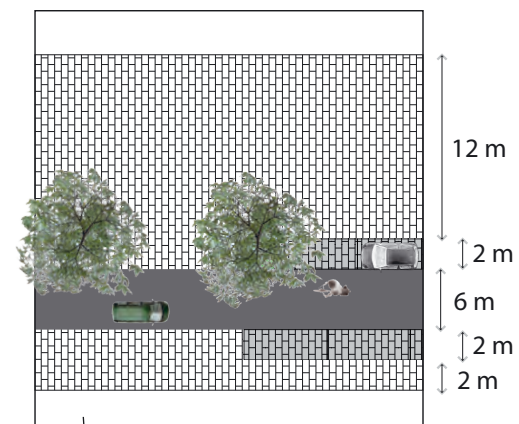
Ook de sorteerstraat (papier, glas...) is geïntegreerd in de IGLO-straat. Hiermee wordt het sorteren van afval geen activiteit ergens achteraf, maar wordt het onderdeel van een dagelijkse route. Om het storende, negatieve beeld van afvalcontainers in de straat te vermijden worden ze onder het maaiveld geplaatst. Enkel een kleine koker steekt uit het maaiveld. Elke koker krijgt een eigen kleur of logo zodat het sorteren een vanzelfsprekende logica krijgt. Om misbruik

te voorkomen zullen de containers zo gesitueerd worden dat de toezichthouder er een goed overzicht op heeft. Als verhardingsmateriaal van de wandelgedeelten van de straat wordt gekozen voor een kleinschalig materiaal. Er wordt gedacht aan een gebakken klinker. Deze mag een uitgesproken kleur hebben. De straat kan ook verder uitgerust worden met waterpunten, elektriciteitspunten, om de evenementiële mogelijkheden te verhogen (bv. markt). De integratie van een navigatiesysteem in de straat kan het intergenerationele aspect meer zichtbaar maken in de omgeving.

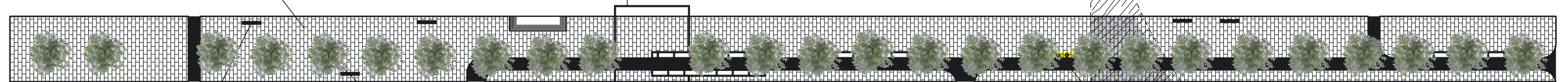

Kleurenpalet

1/500

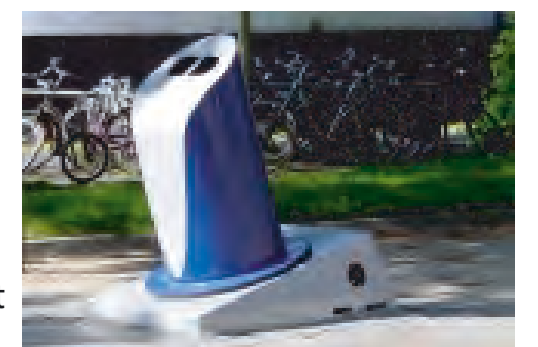

Overgangen

Sorteerstraat

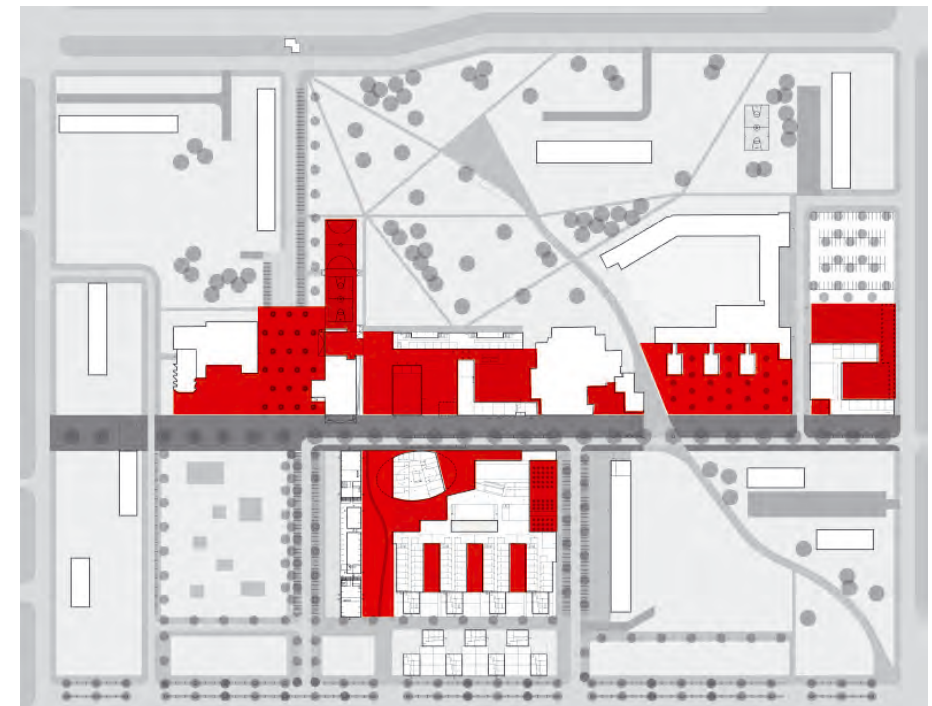
Quercus palustris

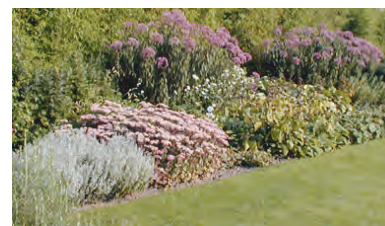
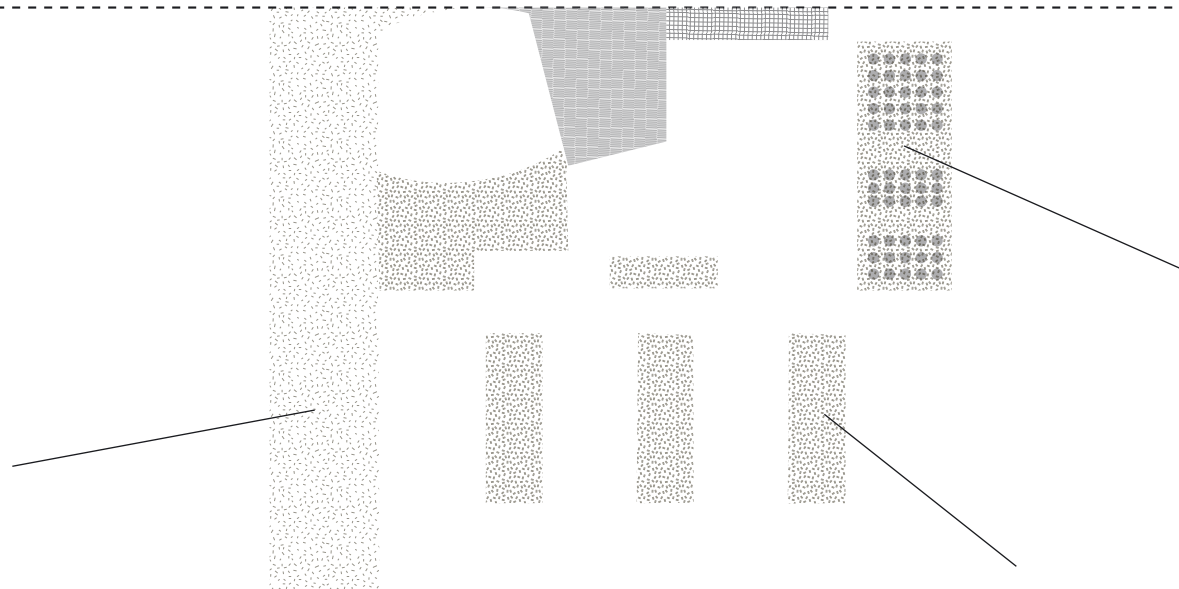
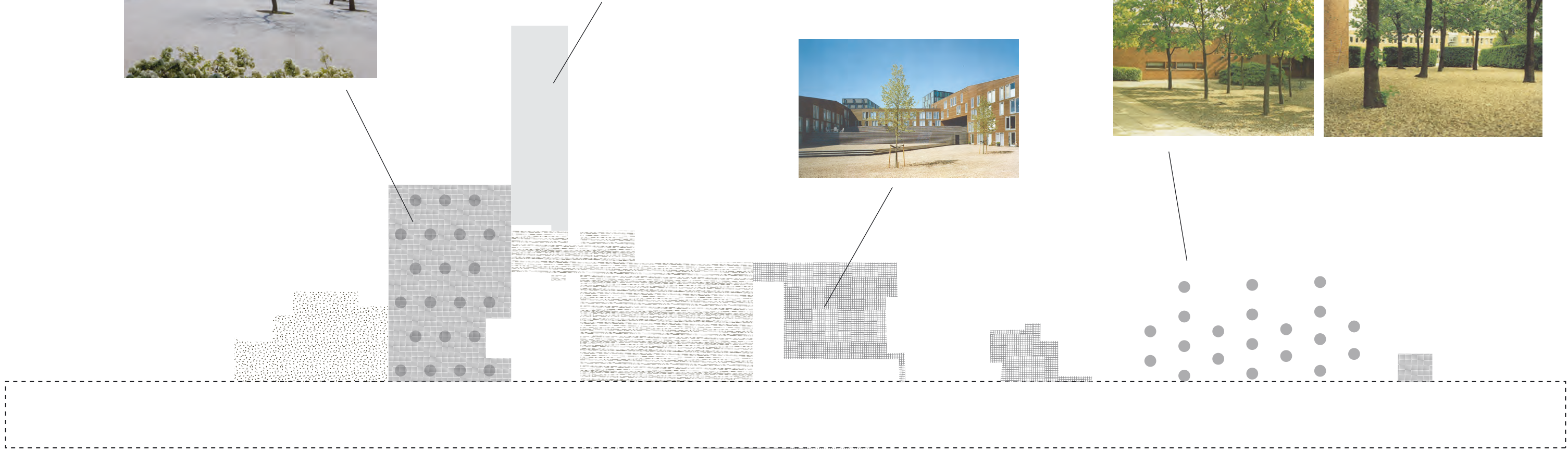
Meubilair

Buitenkamers

De buitenkamers in het raster worden telkens voorzien van een eigen identiteit. Dit in contrast met de adresloze hoogbouwvolumes waardoor ze begrensd worden. Sommige kamers krijgen een invulling in directe relatie met de aangrenzende functies. Zo wordt een plantentuin voorzien tussen de levensloop woningen in blok 10 en de RVT, een verharde binnenkoer is dan weer gelegen tussen de Chicagoblok en het dienstencentrum. Andere kamers krijgen een publiek karakter, in aansluiting met de IGLO-straat. Het materiaal van het maaiveld wordt gekozen in overeenstemming met het intensieve of juist extensieve gebruik als verblijfsruimte. Zo zien we de kamer tussen de IGLO-straat en de bestaande school als een extensieve verblijfsruimte. Een halfverharding of kiezel met daarin bomen geven een zeker comfort en intimiteit voor de gebruiker en maakt daarbij toch een sterk weids visueel gebaar langs de IGLO-straat.

ONTWIKKELING

Haalbaarheid realisatie IGLO-programma

In de projectdefinitie leggen de opdrachtgevers de nadruk op het streven naar een haalbaar project. Haalbaarheid heeft te maken met faseerbaarheid en flexibiliteit. Ook de financiële haalbaarheid mag niet uit het oog verloren worden. Hier gaat het enerzijds over het voldoen aan de normen voor het verkrijgen van de subsidies voor de te realiseren programma's. Anderzijds denken wij dat er in het project ook mogelijkheden zijn om via het ontwikkelen van gronden voor woningen of commerciële functies middelen vrijgemaakt kunnen worden om te investeren in de aanleg van de publieke ruimte en de bouw van voorzieningen.

Het masterplan laat veel ruimte voor flexibiliteit en fasering. Het is een raamwerk dewelke een relatief onafhankelijke ontwikkeling van de verschillende ontwikkelingsvelden toelaat. Binnen de krijtlijnen van het raamwerk en de ontwikkelingsvelden kan een functie groeien, krimpen, veranderen... Indien een ontwikkelingsveld te krap wordt voor de desbetreffende functie kan er naar een andere lokatie in de IGLO-straat verschoven worden. Er is met de bouw van het IGLO-programma nog steeds ruimte langs de IGLO-straat. Hierdoor veranderen de in het masterplan voorziene relaties van het intergenerationeel organogram maar zij worden niet verbroken. Bijvoorbeeld de kleuter- en basisschool die in het voorstel van het masterplan gekoppeld is aan de bestaande secundaire school verhuist naar een lokatie aan de bibliotheek. Meer directe relaties met de secundaire school worden verbroken maar er ontstaan nieuwe mogelijkheden met de bibliotheek (bv. media-theek als intermediaire ruimte).

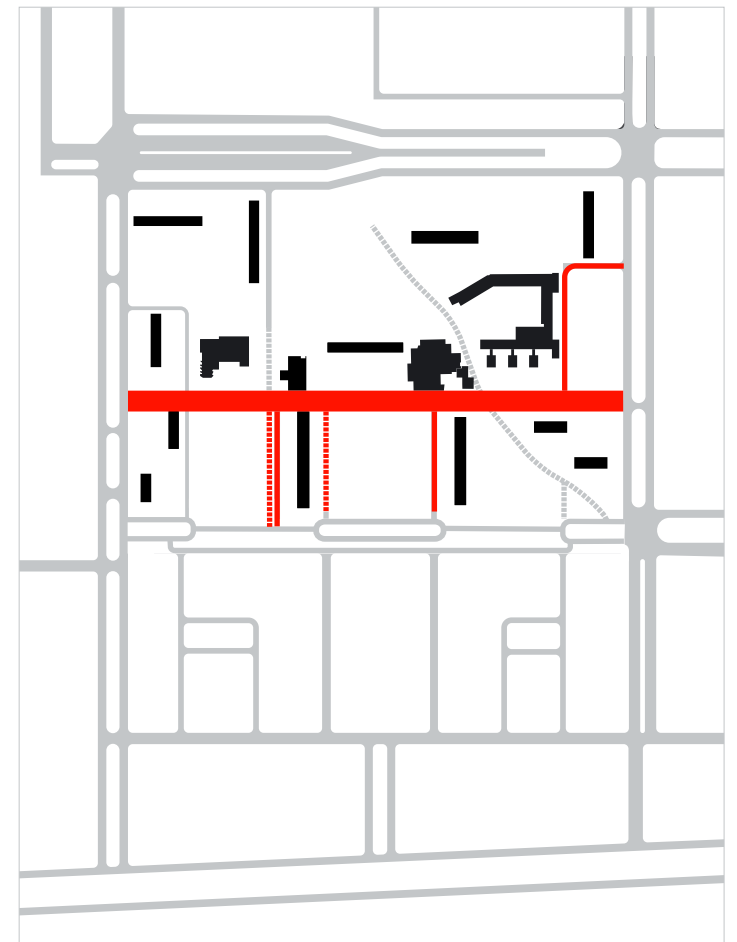
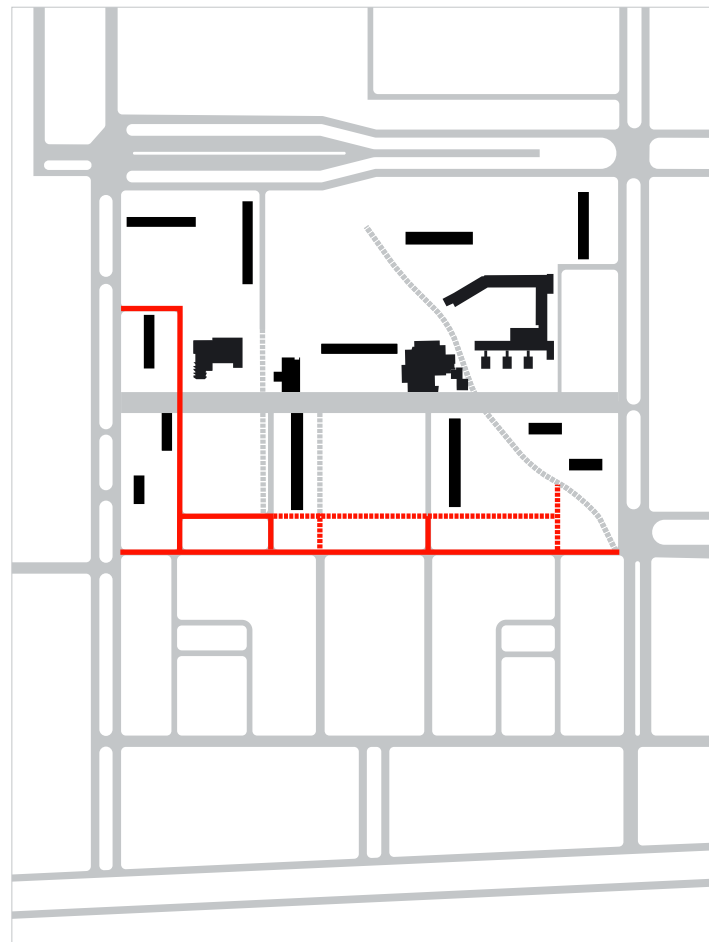
Ook wat het raamwerk zelf betreft zien we een mogelijke fasering in twee stappen. In een eerste fase kan enkel het gedeelte binnen de grenzen van Europark aangelegd worden. In een tweede fase kan dan de zuidelijke rand – waar nu de Emile Verhaerenlaan gesitueerd is – worden aangepakt. De nog niet ontwikkelde velden van het raamwerk kunnen op een eenvoudige manier ingericht worden als buitenkamers. De bomen die de straten van het raamwerk begeleiden

geven deze kamers een zekere schaal.

Ook andere uitgangspunten in het huidige ontwerpvoorstel kunnen bijgestuurd worden binnen de krijtlijnen van het masterplan. Bijvoorbeeld het uitgangspunt om de levensloopwoningen te spreiden in clusters van een 10-tal eenheden. Indien dit voor de opdrachtgever niet haalbaar blijkt kan er gezocht worden naar een mogelijkheid om grotere groepen te vormen of zelfs om al de levensloopwoningen geconcentreerd al dan niet in een nieuw gebouw te realiseren.

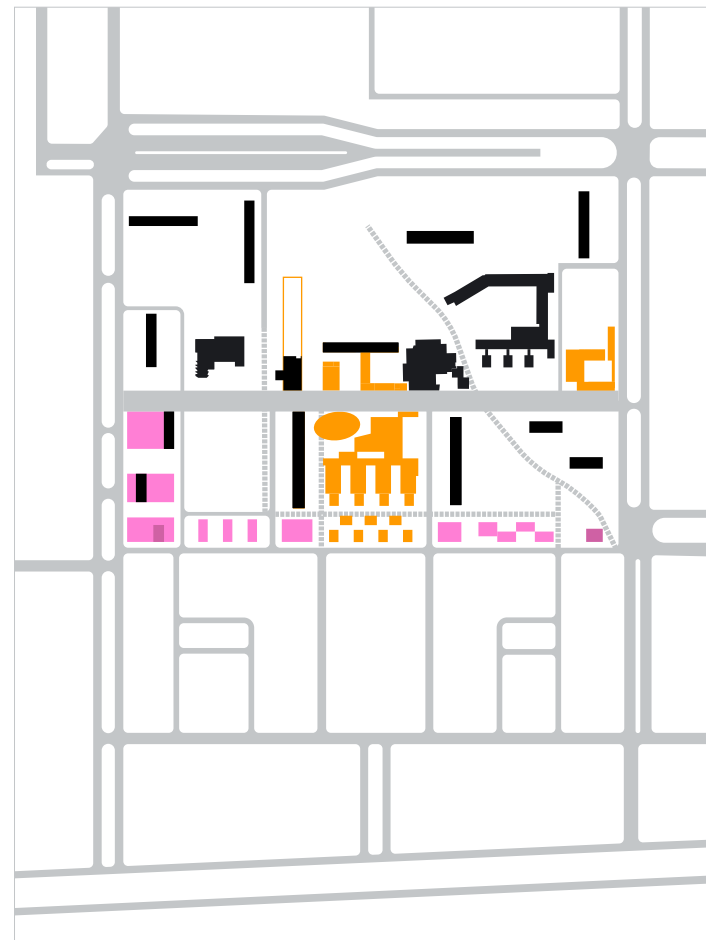
Wat de financiële haalbaarheid betreft moeten we hier even dieper ingaan op een bijkomende financiering van het IGLO-project of delen ervan. Zoals reeds aangehaald biedt de ruime projectsite bijzondere mogelijkheden voor het in ontwikkeling brengen van gronden. Twee grote pluspunten zijn de beschikbaarheid van gronden enerzijds en de voordelige eigendomsstructuur (publieke en institutionele eigenaars, geen individuele eigenaars). Al de gronden zijn in handen van partners die het Europark wensen te vernieuwen namelijk de Imalso intercommunale, Stad Antwerpen en cv Huisvesting Antwerpen.

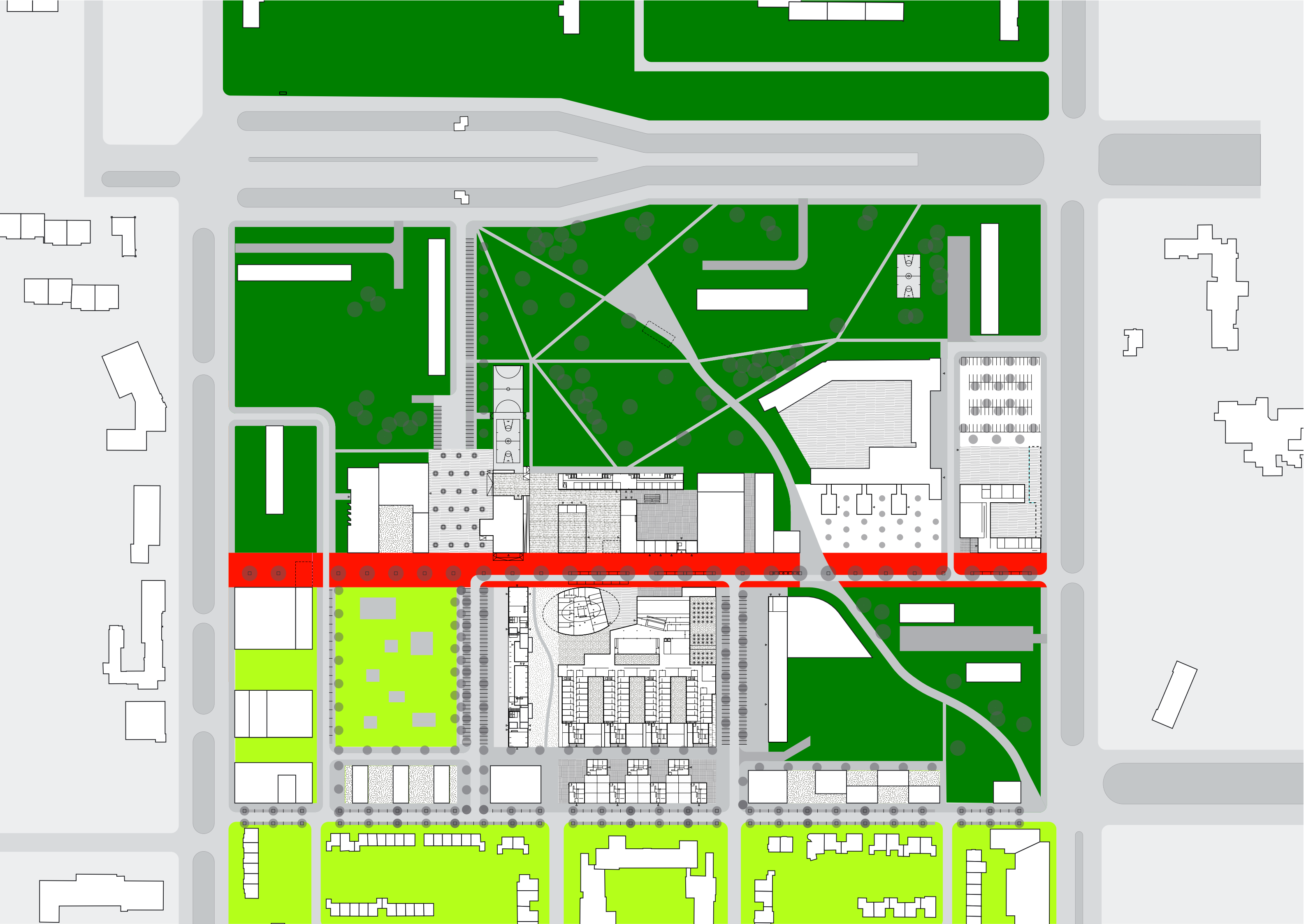
De ontwikkeling van deze gronden kan bijvoorbeeld ingezet worden om in ondergrondse parkeerinfrastructuur te investeren. In het ontwerpvoorstel wordt er geopteerd voor het realiseren van een ondergrondse parking onder het RVT. Dit lijkt ons de meest duurzame oplossing en ook wat betreft beheerbaarheid en ruimtelijke kwaliteit de meest gunstige. De parking kan gebruikt worden voor het personeel van zowel RVT, kinderdagverblijf en dienstencentrum. Uiteraard betekent de bouw van deze ondergrondse parking een extra kost voor het project. Deze kost is terug te verdienen uit de ontwikkeling van bijvoorbeeld de gronden aan de E.Verhaerenlaan (, Gloriantlaan of Halewijnlaan). Hier zijn heel wat vierkante meter programma te realiseren. Een gedeelte kan dienen als compensatie voor de sociale woningen in Europark maar een ander deel kan privaat ontwikkeld worden. Wanneer er geopteerd wordt om de E.Verhaerenlaan niet te ontwikkelen kan er geopteerd worden om bijkomende parkeerplaatsen op het maaiveld te realiseren.

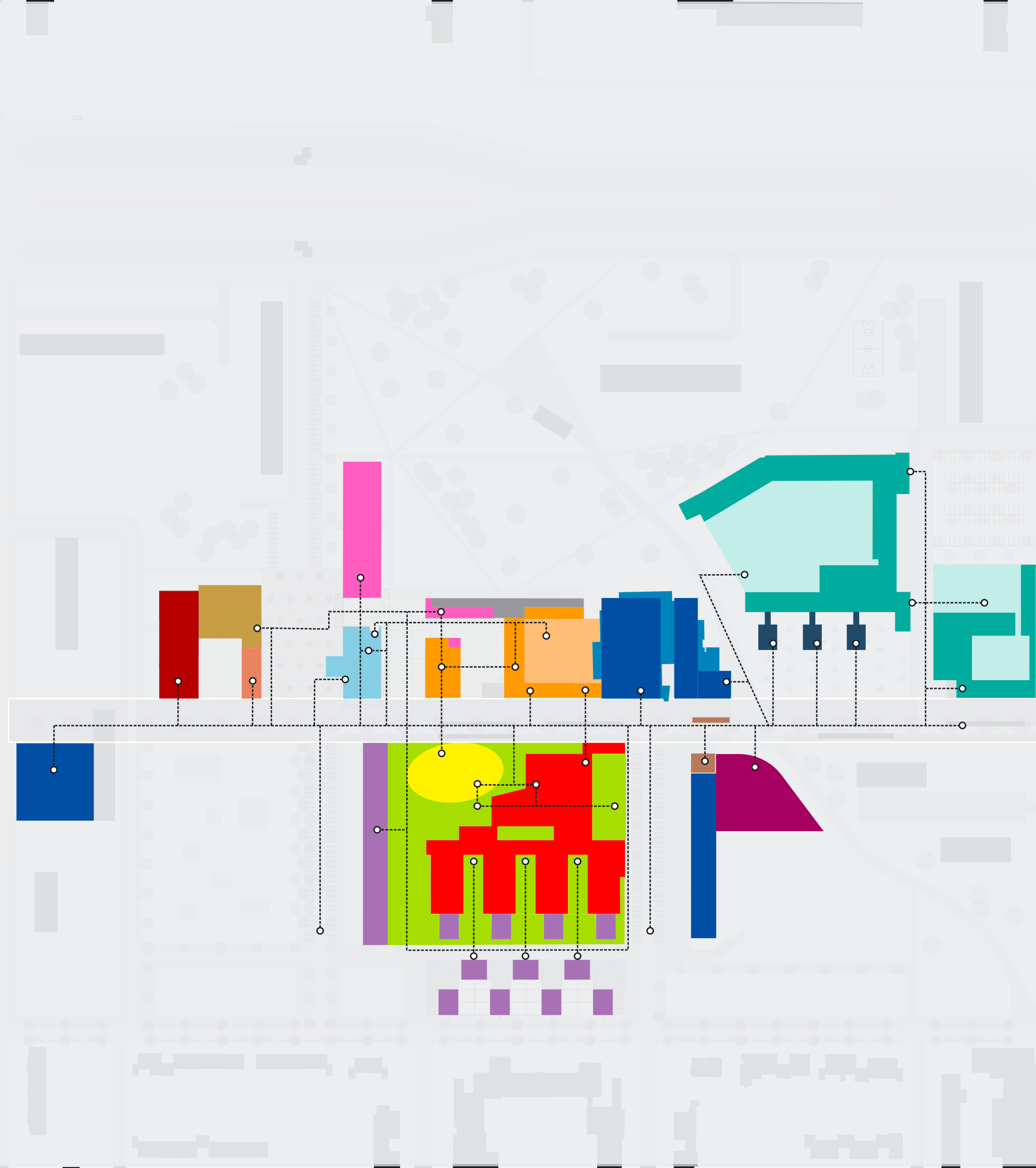

***Simulatie verdere transfor-
matie Europark en Emile
Verhaerenlaan op middel-
lange termijn***

Zoals reeds in de projectdefinitie werd aangehaald moet het IGLO-programma worden ingezet als katalysator voor een herwaardering van Europark. Hieronder wordt een simulatie weergegeven van de verdere ontwikkeling van de verschillende mazen van het raamwerk. Wat betreft het programma wordt teruggesproken naar deze vermeld in de globale visie. Het gebied wordt verder opgeladen. De stedelijkheid vergroot en de potentie voor intergenerationeel activiteiten en contacten neemt toe.

- School
- Levensloopwoningen
- Jeugdvoorzieningen
- Dienstencentrum
- RVT
- Crèche
- Tuin
- Bibliotheek
- Kerk
- Feestzaal
- Verenigingsleven
- Commerciële functies
- Sorteerpunt
- Kringloopwinkel
- Bedrijvencentrum
- Internet

LIDL.
PRESENTS.

A hand-drawn word 'FIN' is centered on a blue grid background. The word is written in a bold, blocky, hand-drawn font. The letter 'F' has a small 'i' above it. The word is enclosed within a rectangular border with a decorative, wavy, sawtooth-like pattern on all four sides.